

SFCR

Izvješće o solventnosti i financijskom stanju na
31.12.2018.

Popis kratica i pokrata	8
Sažetak	9
A. POSLOVANJE I REZULTATI.....	12
A.1 Poslovanje	12
A.1.1 Poslovna strategija	12
A.1.2 Izvještajna valuta i razdoblje izvještavanja.....	13
A.1.3 Revizor	13
A.1.4 Nadzorno tijelo	13
A.1.5 GRAWE Group	14
A.2 Rezultat preuzimanja rizika	15
A.2.1 Neživotno osiguranje.....	17
A.2.2 Životno osiguranje	18
A.3 Rezultat ulaganja	19
A.3.1 Struktura ulaganja	19
A.3.2 Rezultat ulaganja	20
A.4 Razvoj ostalih poslova	20
A.5 Ostale informacije	20
B. SUSTAV UPRAVLJANJA	21
B.1 Opće informacije o sustavu upravljanja	21
B.1.1 Adekvatnost sustava upravljanja.....	21
B.1.2 Uprava, Nadzorni odbor i ključne funkcije	22
B.1.2.1 Uprava	22
B.1.2.2 Nadzorni odbor.....	23
B.1.2.3 Ključne funkcije.....	23
B.1.2.3.1 Funkcija upravljanja rizicima	23
B.1.2.3.2 Funkcija praćenja usklađenosti	23
B.1.2.3.3 Funkcija interne revizije	24
B.1.2.3.4 Aktuarska funkcija	24
B.1.3 Značajne promjene u sustavu upravljanja.....	24
B.1.4 Politika i prakse primitaka	25
B.1.4.1 Načela politike primitaka i značenje fiksnih i varijabilnih komponenti primitaka....	25
B.1.4.2 Pojedinačni i kolektivni kriteriji uspješnosti	26
B.1.4.2.1 Radnici u internim odjelima i članovi Uprave	26
B.1.4.2.2 Radnici u prodaji (prodavači osiguranja i voditelji timova).....	26
B.1.4.2.3 Članovi Nadzornog odbora.....	27
B.1.4.3 Opis sustava dopunskih mirovina i prijevremenog umirovljenja	27
B.1.5 Značajne transakcije	27

B.1.6	Struktura sustava upravljanja.....	27
B.1.6.1	Organizacijska integracija	27
B.1.6.2	Ovlaštenja, resursi i neovisnost nositelja ključnih funkcija	28
B.1.6.3	Izvještavanje i savjetovanje	28
B.1.6.3.1	Funkcija upravljanja rizicima	28
B.1.6.3.2	Funkcija praćenja usklađenosti	29
B.1.6.3.3	Funkcija interne revizije	29
B.1.6.3.4	Aktuarska funkcija.....	30
B.2	Zahtjevi u vezi s poslovnim ugledom i iskustvom.....	31
B.2.1	Zahtjevi u vezi sa stručnim kvalifikacijama, radnim iskustvom i znanjem.....	31
B.2.1.1	Općenito	31
B.2.1.2	Uprava	31
B.2.1.2.1	Stručne kvalifikacije i iskustvo.....	31
B.2.1.2.2	Stručna znanja.....	31
B.2.1.3	Nadzorni odbor.....	32
B.2.1.3.1	Stručne kvalifikacije i iskustvo.....	32
B.2.1.3.2	Stručna znanja.....	32
B.2.1.4	Nositelji ključnih funkcija.....	33
B.2.1.4.1	Stručne kvalifikacije i iskustvo.....	33
B.2.1.4.2	Stručna znanja.....	33
B.2.2	Postupak za procjenu stručnosti i primjerenoosti.....	33
B.2.2.1	Uprava	33
B.2.2.2	Nadzorni odbor.....	34
B.2.2.3	Ključne funkcije.....	34
B.3	Sustav upravljanja rizicima	35
B.3.1	Strategija upravljanja rizicima	35
B.3.2	Proces upravljanja rizicima.....	36
B.3.3	Implementacija funkcije upravljanja rizicima.....	38
B.3.4	Upravljanje rizicima za korisnike internog modela	39
B.3.5	Vlastita procjena rizika i solventnosti (ORSA).....	39
B.3.5.1	Opis procesa ORSA	40
B.3.5.2	Organizacijska struktura i proces odlučivanja u procesu ORSA	41
B.3.5.3	Učestalost provođenja procesa ORSA	41
B.3.5.4	Utvrđivanje ukupne potrebe za kapitalom.....	42
B.3.5.5	Povezanost upravljanja kapitalom i upravljanja rizicima	42
B.4	Sustav internih kontrola	43
B.4.1	Opis.....	43

B.4.2	Implementacija funkcije praćenja usklađenosti	45
B.5	Funkcija interne revizije.....	46
B.5.1	Implementacija funkcije interne revizije	46
B.5.2	Objektivnost i neovisnost.....	47
B.6	Aktuarska funkcija	47
B.6.1	Uspostava aktuarske funkcije.....	47
B.7	Izdvajanje poslova ili funkcija	48
B.7.1	Politika o izdvajaju poslova ili funkcija	48
B.7.2	Izdvojeni poslovi	48
B.8	Ostale informacije	49
C.	PROFIL RIZIČNOSTI.....	50
C.1	Preuzeti rizik osiguranja	51
C.1.1	Izloženost rizicima	52
C.1.2	Koncentracija rizika	59
C.1.3	Smanjenje rizika.....	60
C.1.4	Rizik likvidnosti buduće dobiti	60
C.1.5	Osjetljivost rizika	60
C.2	Tržišni rizik	61
C.2.1	Izloženost rizicima	61
C.2.2	Koncentracija rizika	64
C.2.3	Smanjenje rizika.....	64
C.2.4	Rizik likvidnosti buduće dobiti	65
C.2.5	Osjetljivost rizika	65
C.3	Kreditni rizik.....	66
C.3.1	Izloženost riziku	66
C.3.2	Koncentracija rizika	67
C.3.3	Smanjenje rizika.....	67
C.3.4	Rizik likvidnosti buduće dobiti	67
C.3.5	Osjetljivost rizika	67
C.4	Rizik likvidnosti	68
C.4.1	Izloženost riziku	68
C.4.2	Koncentracija rizika	68
C.4.3	Smanjenje rizika.....	68
C.4.4	Rizik likvidnosti buduće dobiti	68
C.4.5	Osjetljivost rizika	69
C.5	Operativni rizik	69
C.5.1	Izloženost riziku	70
C.5.2	Koncentracija rizika	70

C.5.3	Smanjenje rizika.....	70
C.5.4	Rizik likvidnosti buduće dobiti	71
C.5.5	Osjetljivost rizika	71
C.6	Ostali značajni rizici	71
C.6.1	Izloženost riziku	72
C.6.2	Koncentracija rizika	72
C.6.3	Smanjenje rizika.....	72
C.6.4	Osjetljivost rizika	72
C.7	Ostale informacije	72
D.	VREDNOVANJE IMOVINE I OBVEZA.....	73
D.1	Imovina	76
D.1.1	Pregled osnova i metoda vrednovanja imovine	76
D.1.2	Objašnjenje razlika u vrednovanju pojedine klase imovine	78
D.1.2.1	Nematerijalna imovina	78
D.1.2.2	Odgođena porezna imovina	78
D.1.2.3	Višak imovine nad obvezama po planovima za pričuve za mirovine	79
D.1.2.4	Zemljišta, građevinski objekti i oprema.....	79
D.1.2.5	Zemljišta, građevinski objekti i oprema za vlastito korištenje	79
D.1.2.6	Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte	79
D.1.2.7	Ulaganja u podružnice i pridružena Društva	79
D.1.2.8	Dionice, obveznice i udjeli u investicijskim fondovima.	80
D.1.2.9	Strukturirani finansijski proizvodi.....	80
D.1.2.10	Izvedeni finansijski instrumenti.....	80
D.1.2.11	Depoziti.....	80
D.1.2.12	Ostala ulaganja	80
D.1.2.13	Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja police životnog osiguranja	81
D.1.2.14	Zajmovi, zajmovi osigurani hipotekom i predujmovi po policama.....	81
D.1.2.15	Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	81
D.1.2.16	Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	81
D.1.2.17	Potraživanja iz reosiguranja.....	81
D.1.2.18	Ostala potraživanja.....	81
D.1.2.19	Vlastite dionice	81
D.1.2.20	Uplaćeni neupisani kapital	82
D.1.2.21	Novčana sredstva u banci i blagajni	82
D.1.2.22	Ostala imovina	82
D.1.3	Ostale informacije o vrednovanju koje mogu značajno utjecati na iskazane vrijednosti	82
D.1.3.1	Nematerijalna imovina	82

D.1.3.2	Modeli vrednovanja finansijske imovine.....	82
D.1.3.2.1	Cijene na aktivnom tržištu	82
D.1.3.2.2	Vrednovanje na temelju fer vrijednosti slične imovine	83
D.1.3.2.3	Vrednovanje po modelu	83
D.1.3.3	Ugovori o leasingu	84
D.1.3.4	Odgođena porezna imovina i obveze	84
D.2	Tehničke pričuve.....	84
D.2.1	Neživotno osiguranje.....	85
D.2.1.1	Premijska pričuva	85
D.2.1.1.1	Najbolja procjena.....	85
D.2.1.1.2	Korištene prepostavke.....	86
D.2.1.2	Pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve.....	87
D.2.1.2.1	Najbolja procjena.....	87
D.2.1.2.2	Korištene prepostavke.....	88
D.2.2	Životno osiguranje	88
D.2.2.1.1	Najbolja procjena	88
D.2.2.1.2	Korištene prepostavke	89
D.2.3	Naknade iz ugovora o reosiguranju.....	90
D.2.4	Diskontiranje tehničkih pričuva.....	90
D.2.5	Opis stupnjeva nesigurnosti	91
D.2.5.1	Neživotna osiguranja	91
D.2.5.2	Životna osiguranja	91
D.2.6	Kvalitativna i kvantitativna objašnjenja razlike u vrednovanju po poslovnim linijama, razlike u korištenim osnovama, metodama i prepostavkama	92
D.2.6.1	Životno osiguranje	93
D.2.6.2	Neživotno osiguranje.....	94
D.2.7	Značajna pojednostavljenja kod izračuna tehničkih pričuva.....	94
D.2.8	Izračun dodatka za rizik	94
D.3	Ostale obveze	95
D.3.1	Pregled metoda vrednovanja ostalih obveza	95
D.3.2	Objašnjenja o vrednovanju pojedinačne klase obveza	97
D.3.2.1	Nepredviđene obveze	97
D.3.2.2	Ostale netehničke pričuve	97
D.3.2.3	Rezerviranja za mirovine i otpremnine	97
D.3.2.4	Odgođene porezne obveze	97
D.3.2.5	Derivativne obveze	97
D.3.2.6	Obveze prema kreditnim institucijama	97
D.3.2.7	Ostale obveze	98

D.3.2.8	Obveze iz direktnih poslova osiguranja i obveze prema ugovarateljima osiguranja	98
D.3.2.9	Obveze po osnovi obračuna poslova reosiguranja.....	98
D.3.2.10	Ostale obveze	98
D.3.2.11	Podređene obveze.....	98
D.3.2.12	Ostale nespomenute obveze.....	98
D.3.3	Ostale informacije o vrednovanju koje mogu značajno utjecati na iskazane vrijednosti	99
D.3.3.1	Obveze po ugovorima o leasingu	99
D.3.3.2	Odgođeni porezi	99
D.3.3.3	Ostale obveze	99
D.3.3.4	Obveze po osnovu mirovina i otpremnina	99
D.3.3.5	Obveze po osnovi obračuna poslova reosiguranja.....	99
D.3.4	Promjene procjena tijekom razdoblja izvještavanja	100
D.3.4.1	Rezerviranja za mirovine i otpremnine	100
D.3.4.2	Dugoročna rezerviranja	100
D.4	Alternativne metode vrednovanja	100
D.4.1	Alternativne metode vrednovanja vrijednosnica	100
D.4.2	Metode vrednovanja zemljišta i građevinskih objekata.....	100
D.4.3	Metoda udjela za vrednovanje ulaganja u podružnice i pridružena društva	101
D.5	Ostale informacije	101
D.5.1	Preračunavanje valuta.....	101
D.5.2	Značajnost	101
E.	UPRAVLJANJE KAPITALOM	102
E.1	Vlastita sredstva	102
E.1.1	Vlastita sredstva u godišnjim finansijskim izvještajima	103
E.1.2	Vlastita sredstva prema Solventnosti II	104
E.1.3	Objašnjenja razlika u vrednovanju kapitala.....	104
E.2	Kapitalni zahtjev glede solventnosti (SCR) i minimalni kapitalni zahtjev (MCR)	105
E.3	Primjena podmodula baziranog na duraciji kod izračuna SCR-a	107
E.4	Razlike između standardne formule i internog modela	107
E.5	Neusklađenosti MCR-a i SCR-a	107
E.6	Ostale informacije	107
F.	Objašnjenje pojmova	108
G.	Popis slika.....	109
H.	Popis tablica	109
I.	Dodatak- kvantitativni obrasci.....	111

Popis kratica i pokrata

Agencija	Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (HANFA)
BE	Najbolja procjena (Best Estimate)
BE_det	Deterministički dio najbolje procjene
BE_gar	Garantirani dio najbolje procjene
BE_sim	Simulirani dio najbolje procjene
CF	Tok novca (Cash Flow)
Delegirana uredba	Delegirana uredba (EU) 2015/35 od 10. listopada 2014.
Društvo	GRAWE Hrvatska d.d.
EIOPA	Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje
EPIFP	Očekivana dobit budućih očekivanih premija (Expected Profits Included in Future Premiums)
ESG	Generator ekonomskih scenarija (Economic Scenario Generator)
GFI	Godišnje finansijsko izvješće
GRAWE AG	Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft
ISD	Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
HRG	Homogena grupa rizika
MRS/MSFI	Međunarodni računovodstveni standardi/Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
LMF	Libor Market Model
LoB	Poslovna linija (Line of Business)
MCR	Minimalni kapitalni zahtjev (Minimal Capital Requirement)
Nadzorni odbor	Nadzorni odbor GRAWE Hrvatska d.d.
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj
ORSA	Vlastita procjena rizika i solventnosti prema 2. stupu (Own Risk and Solvency Assessment)
OSN	Ukupna potreba za kapitalom prema zahtjevima 2. stupa (Overall Solvency Needs)
RM	Upravljanje rizicima (Riskmanagement)
SCR	Kapitalni zahtjev glede solventnosti (Solvency Capital Requirement)
Uprava	Uprava GRAWE Hrvatska d.d.
Zakon	Zakon o osiguranju („Narodne novine“, br. 30/2015 i 112/2018)
VaR	Rizična vrijednost (Value at Risk)

Napomena:

Prilikom zbrajanja zaokruženih iznosa ili postotaka moguće je pojavljivanje razlike uslijed zaokruživanja tj. zbrajanjem iznosa komponenti ne dobiva se nužno iznos iskazan kao njihov zbroj.

Radi bolje preglednosti i čitljivosti, svi izrazi koji se koriste u ovom Izvještaju, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

Sažetak

Ovaj izvještaj daje uvid u solventnost i finansijski položaj društva GRAWE Hrvatska d.d. te opisuje poslovanje, usluge, sustav upravljanja, profil rizičnosti, metode vrednovanja i upravljanje kapitalom Društva.

Društvo je osnovano 1993. godine pod imenom Prima osiguranje d.d. kao prvo međunarodno osiguravajuće društvo u Republici Hrvatskoj. Društvo posluje od 2000. godine pod nazivom GRAWE Hrvatska d.d. Trenutačno zapošljava **gotovo 700 zaposlenika** i prisutno je **u 64 ureda diljem Hrvatske**. Najuspješnija je tvrtka kći austrijskog koncerna GRAWE Group koji se uspješno bavi djelatnošću osiguranja još od 1828. godine. Svoju poslovnu filozofiju temelji na tradiciji matične kuće te na dugoročnom planiranju budućnosti i podizanju svijesti o zaštiti najvažnijih životnih vrijednosti. Kroz različite aktivnosti osvještava dobre navike, poput npr. štednje i zdravog načina življenja.

Sigurnost, pouzdanost, stabilnost, odgovornost, tradicija samo su neke od vrijednosti koje Društvo njeguje od samog početka poslovanja i koje svakodnevno živi kroz izgradnju odnosa s korisnicima, poslovnim partnerima i zaposlenicima. Svojom predanošću, profesionalnošću i odgovornim pristupom poslu Društvo opravdava povjerenje svojih korisnika koji su mu prepustili brigu za sigurnost svojih najvećih vrijednosti.

Vizija Društva je biti osiguranje koje kontinuirano raste, razvija se i teži tome da postane prvi izbor pri odabiru osiguranja, pri čemu želi biti standard te mjerilo kvalitete i profesionalnosti. Želi biti dostupan svim korisnicima, poželjan poslodavac svojim zaposlenicima i poslovati kao društveno odgovorno poduzeće koje osluškuje i razumije potrebe zajednice u kojoj postoji i radi.

Korisnik je u središtu svih aktivnosti Društva. Društvo je usmjерeno na pružanje usluga fizičkim osobama, te malim i srednjim poduzećima različitih vrsta djelatnosti. Široka paleta proizvoda, vrhunska usluga, sigurna ulaganja, ekonomičnost poslovanja i učinkovit sustav upravljanja glavne su **strateške odrednice Društva**.

Proizvodi koje Društvo nudi rezultat su dugogodišnjeg iskustva i angažmana, te su izrađeni prema individualnim potrebama i zahtjevima korisnika. Široka paleta osiguravateljnih proizvoda osigurava pokrivanje različitih vrsta potreba, a kontinuirani rad na dalnjem razvoju i poboljšanju pokazuje našu usmjerenuost na korisnika koja je utkana u načela poslovanja i Kodeks ponašanja.

Stavljujući poseban naglasak na **sigurnost ulaganja**, korisnicima svojih usluga Društvo nudi zaštitu i sigurnost koju oni zahtijevaju od snažnog poslovnog partnera. Kvalitetno uravnotežena struktura kapitalnih ulaganja nudi, promatrano s aspekta rizika, prinosa i zahtjeva u pogledu kreditnog rejtinga, dugoročno najbolju sigurnost i najviše stope prinosa. U 25 godina postojanja, Društvo je svake godine pripisalo dobit svojim korisnicima po policama životnog osiguranja, što je najbolji dokaz pozitivnog i stabilnog poslovanja.

Važna karakteristika Društva je **društveno odgovorno poslovanje**, odnosno aktivnosti i projekti koji se kontinuirano provode na nacionalnoj razini s ciljem poboljšanja kvalitete života pojedinaca u zajednici u kojoj Društvo posluje. Pod geslom „Ponosno volontiramo“ svake godine zaposlenici Društva dobrovoljno na raspolaganje stavljuju svoje vrijeme, iskustvo i trud u akcijama volontiranja kojima pomažu najosjetljivijim skupinama u svojim lokalnim zajednicama. Osim volonterskih aktivnosti Društvo već četvrtu godinu zaredom provodi inicijativu PoKRENI s ciljem pokretanja

promjena i poticanja na usvajanje, ne samo zdravih, već i životno važnih navika koje su temelj za kvalitetniju budućnost svakog pojedinca. Među mnoštvom aktivnosti kojima se pojedince nastoje motivirati da PoKRENU promjenu kod sebe i bližnjih, treba istaknuti aktivnost zajedničkog prikupljanja trkačkih kilometara u dobrovorne svrhe koje Društvo pretvara, u ime trkača, u novčanu donaciju namijenjenu jednoj udruzi, savezu ili zakladi za aktivnosti koje provode s djecom suočenom sa zdravstvenim poteškoćama.

U nastavku je dan kratak pregled osnovnih informacija po poglavljima. Detaljnije informacije možete naći u pojedinom poglavlju samog izvještaja.

A. Poslovanje i rezultati

Društvo obavlja poslove životnih i neživotnih osiguranja na području RH. Ukupna zaračunata bruto premija Društva u obračunskom razdoblju iznosila je 431,5 milijuna kuna (2017.: 412,9 milijuna kuna). Premija iz skupine životnih osiguranja sudjelovala je u ukupnoj premiji s 289,7 milijuna kuna (67,1%), a u skupini neživotnih osiguranja sa 141,8 milijuna kuna (32,9%). Automobilska osiguranja čine 15,3% portfelja Društva, osiguranja imovine 9,9%, osiguranje od nezgode 4,6%, zdravstveno i osiguranje odgovornosti po 1,9%, a ostatak čine osiguranje plovila, osiguranje asistencije i putno osiguranje.

U istom tom razdoblju izdaci za osigurane slučajeve iznosili su 321,2 milijuna kuna (2017.: 299,7 milijuna kuna).

Ukupna vrijednost ulaganja u 2018. godini, ne računajući ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja i novac u banci i blagajni, iznosila su 3.402 milijuna kuna.

Dobit nakon poreza za iznosila je 31,2 milijuna kuna (2017.: 51,8 milijuna kuna).

U izvještajnom razdoblju nije bilo značajnih događaja koji su utjecali na na financijsko stanje i stanje solventnosti.

B. Sustav upravljanja

Prethodno opisana načela poslovanja uspješno se provode kroz učinkovit sustav upravljanja koji predstavlja upravljački i kontrolni sustav Društva. Sustav upravljanja detaljno je opisan u internim aktima Društva te je uspostavljen tako da jamči pridržavanje pravila propisanih kroz sustav nagrađivanja i pravila o izdvajanju poslova, te pridržavanje zahtjeva za stručnom kvalifikacijom i primjerenošću članova Uprave, Nadzornog odbora i nositelja ključnih funkcija.

U sklopu sustava upravljanja rizicima najmanje jedanput godišnje provodi se vlastita procjena rizika i solventnosti (ORSA) kako bi se utvrdio anticipativni pregled izloženosti rizicima i stanje glede solventnosti Društva i za razdoblje dulje od jedne godine. Značajan dio sustava upravljanja je i učinkovit sustav interne kontrole.

C. Profil rizičnosti

Profil rizičnosti Društva u bitnome čine tržišni rizik, preuzeti rizik osiguranja, rizik neispunjerenja druge ugovorne strane te operativni rizik. Predmetnim rizicima Društvo upravlja u svom poslovanju, a primjenom odredbi standardne formule za njih se izdvajaju kapitalni zahtjevi. Što su viši rizici kojima

je Društvo izloženo, to je viši kapitalni zahtjev glede solventnosti (SCR) za čije pokriće Društvo mora osigurati vlastita sredstva.

Kapitalni zahtjev (SCR) na 31.12.2018. iznosi 244,7 milijuna kuna. Minimalni kapitalni zahtjev (MCR) na 31.12.2018. iznosi 104,7 milijuna kuna.

D. Vrednovanje imovine i obveza

Vrednovanje imovine i obveza u bilanci za potrebe solventnosti temelji se na tržišnoj vrijednosti imovine i obveza.

Tržišna vrijednost imovine na 31.12.2018. iznosi 3.660,2 milijuna kuna, dok tržišna vrijednost obveza iznosi 2.761,4 milijuna kuna. Vlastita sredstva iznose 898,8 milijuna kuna.

Stupanj solventnosti, obračunat prema načelima Solventnosti II kao omjer vlastitih sredstava i kapitalnog zahtjeva iznosi 363,6%. To znači da Društvo raspolaže kapitalom koji je tri i pol puta veći od zakonom propisanog, što je još jedan važan pokazatelj dugoročne stabilnosti, kapitalne snage i ispravno odabранe strategije poslovanja.

E. Upravljanje kapitalom

Vlastita sredstva kojima Društvo raspolaže zadovoljavaju zakonske kriterije prema kojima se razvrstavaju u kategoriju s najvišom razinom sigurnosti i u cijelosti se mogu koristiti za pokriće kapitalnih zahtjeva.

U skladu s člankom 171. Zakona, Uprava je uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora Odlukom br. 26 od 11. travnja 2019. prihvatile ovo izvješće te odobrila njegovu objavu u skladu s člankom 301. točka 1. Delegirane uredbe.

A. POSLOVANJE I REZULTATI

A.1 Poslovanje

A.1.1 Poslovna strategija

Poslovna strategija Društva proizlazi iz misije koja korisnika svojih usluga stavlja u središte svih aktivnosti. Temelj dugoročnog i uspješnog poslovanja, kao i jamstvo sigurnosti široka je paleta proizvoda i visokokvalitetne usluge posebno prilagođene potrebama i zahtjevima korisnika.

Društvo zastupa strategiju jedne marke kao bitne identifikacijske značajke svojih proizvoda. Unatoč tome što su razvoj proizvoda i sami proizvodi sve složeniji, Društvo svojim korisnicima nudi transparentne proizvode prilagođene potrebama utvrđenog ciljanog tržišta. Naglasak je na tome da je svaki korisnik prije sklapanja ugovora o osiguranju u potpunosti upoznat sa svim predugovornim informacijama temeljem kojih može donijeti odluku o sklapanju ugovora o osiguranju, posebno dokumentima s informacijama o proizvodu osiguranja, odnosno dokumentima s ključnim informacijama, kao i s uvjetima osiguranja prema kojima sklapa ugovor o osiguranju. Važna podrška za dobivanje potrebnih informacija je razgovor korisnika s predstavnicima prodaje koji utvrđuju zahtjeve i potrebe korisnika za sklapanjem ugovora o osiguranju te na temelju utvrđenih zahtjeva i potreba korisnika pružaju objektivne informacije o proizvodu osiguranja. Nadalje, promidžbeni materijali o proizvodima sadrže jasne, istinite i potpune informacije te su lako razumljivi za korisnika što također doprinosi informiranosti korisnika o proizvodima osiguranja.

U cilju pružanja optimalne usluge svojim korisnicima Društvo je otvoreno za suradnju sa svim kanalima distribucije primjerenim za ciljano tržište. Pri tome se vodi računa o interesu korisnika usluga, kao i profitabilnosti poslovanja. U tu svrhu Društvo je razvilo i široku mrežu prodajnih ureda zastupljenih po cijelokupnom teritoriju Republike Hrvatske, pri čemu se u najznačajnijim središtima nalaze regionalni uredi koji osiguravaju brz i nebirokratski postupak obrade zahtjeva za obradu i likvidaciju šteta, te drugih popratnih usluga.

Sa stajališta Društva, osiguravateljna zaštita korisnika puno je više od samog ispunjenja ugovornih obveza. Iz tog razloga Društvo želi u svakom trenutku biti na usluzi svojim korisnicima, te im na taj način pružiti kvalitetnu brigu i podršku, kako direktnim razgovorima s predstavnicima prodaje, tako i kroz punu podršku administrativnih odjela. Nadalje, Društvo nastoji biti na usluzi i kao partner što osobito dolazi do izražaja u slučaju štetnog događaja koji korisnika, često nepripremljenog, doveđe u tešku situaciju.

Na području ulaganja Društvo se u prvom redu rukovodi načelom sigurnosti te načelom dugoročnog ostvarenja profita i održivih prinosa od ulaganja. U okviru politike ulaganja nema mjesta rizicima koje nije moguće procijeniti. Sigurnost i procjenjiva budućnost povjerenih sredstava od strane korisnika usluga predstavlja važnu zadaću.

Društvo pridaje veliko značenje ekonomičnosti poslovanja, te svoj ekonomski uspjeh koristi kako bi korisnicima i u budućnosti moglo pružiti maksimalnu sigurnost i zaštitu povjerenih sredstava. To se na poseban način očituje kroz politiku oblikovanja pričuva, te konzervativan pristup procesu ulaganja i vrednovanja ukupne imovine.

A.1.2 Izvještajna valuta i razdoblje izvještavanja

Izračun na 31. prosinca 2018. temelji se na podacima na 31. prosinca 2018. Ako nije dugačije navedeno, iznosi su iskazani u tisućama kuna.

A.1.3 Revizor

Godišnje finansijske izvještaje Društva revidira revizorsko društvo Grant Thornton revizija d.o.o.

Kontakt podaci:

Grant Thornton revizija d.o.o.

Ulica grada Vukovara 284

10000 Zagreb

Tel: +385 1 272 06 40

A.1.4 Nadzorno tijelo

Nadzor nad Društvom provodi Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (HANFA).

Kontakt podaci:

Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga

Franje Račkoga 6

10000 Zagreb

Tel. +385 1 6173 200

E-mail: info@hanfa.hr

A.1.5 GRAWE Group

Društvo je vlasnik 100% udjela u društvu GRAWE NEKRETNINE d.o.o. i dio je GRAWE Group čija se struktura na 31.12.2018. može pojednostavljeno prikazati na sljedeći način:

Tablica 1: Struktura GRAWE Group

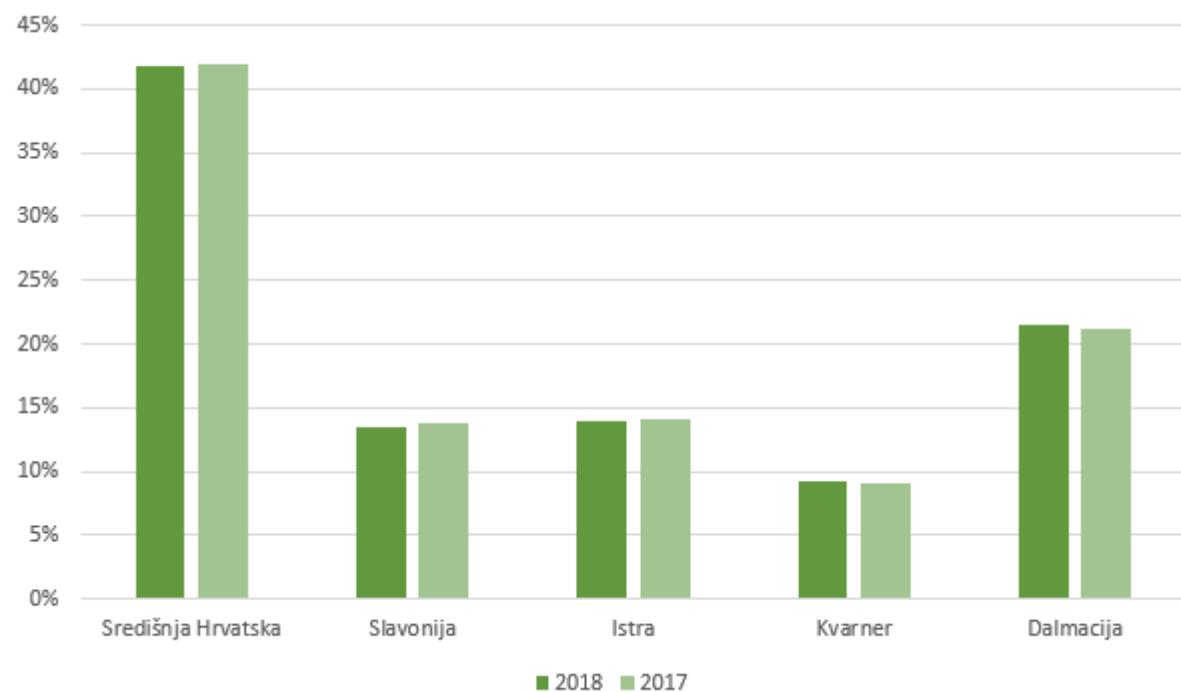
A.2 Rezultat preuzimanja rizika

Sljedeće tablice sadrže pregled rezultata preuzimanja rizika za životna i neživotna osiguranja prema MRS/MSFI-u.

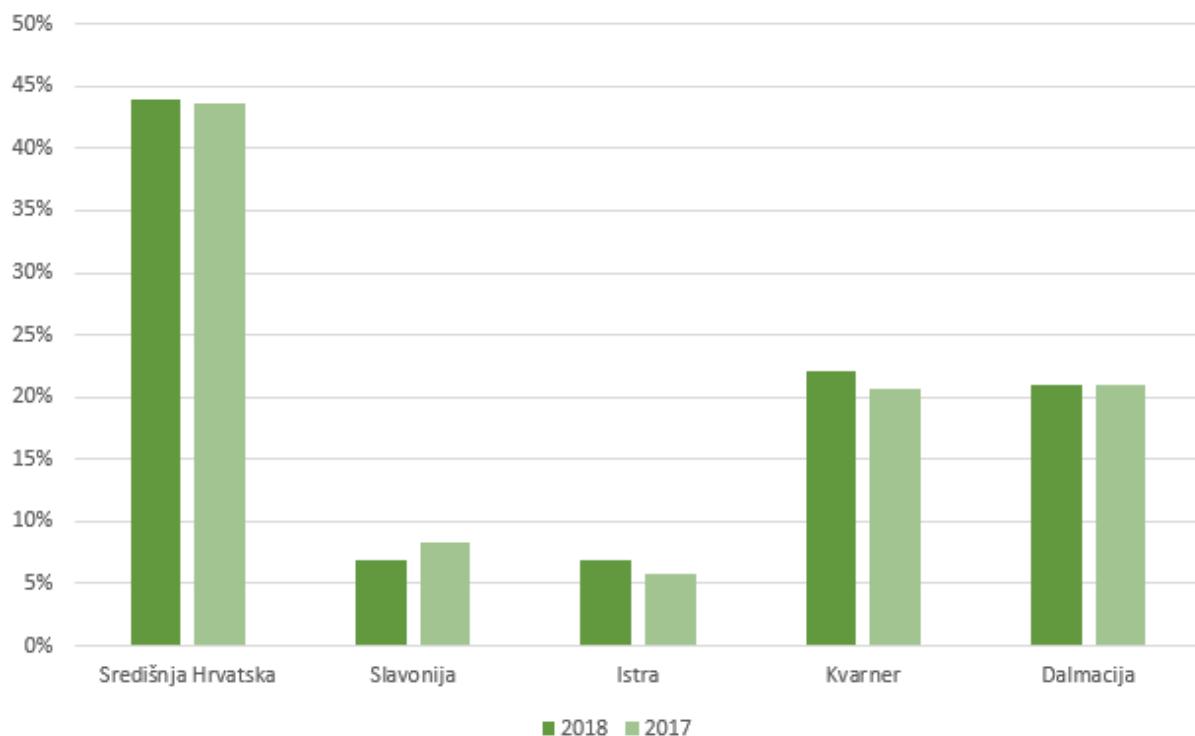
	Zaračunata premija 2017 tis. kn.	Zaračunata premija 2018 tis. kn.
Ukupno neživotno osiguranje	134.638	141.779
Ukupno životno osiguranje	278.301	289.702
Ukupno	412.939	431.481

Tablica 2: Zaračunata premija osiguranja

Sljedeći prikaz pokazuje raspodjelu zaračunate premije prema internoj podjeli po geografskim regijama.

Slika 1: Podjela zaračunate premije u neživotnom osiguranju po geografskim regijama

Slika 2: Podjela zaračunate premije u životnom osiguranju po geografskim regijama

Strukturu ukupne zaračunate premije čine životna osiguranja s 67,1% te neživotna osiguranja s 32,9%.

U odnosu na prošlu godinu ukupna zaračunata premija bilježi porast od 4,5%, pri čemu rast premije u životnim osiguranjima iznosi 4,1%, dok u neživotnim osiguranjima iznosi 5,3%. Ovakvo kretanje premije rezultat je širenja vlastite prodajne mreže Društva, te jačanja suradnje s drugim kanalima prodaje. Dodatno, u životnim osiguranjima Društvo bilježi zaključivanje većeg broja ugovora s jednokratnom uplatom premije koji su obnova ugovora isteklih u promatranom razdoblju.

Ukupni broj ugovora je u izvještajnoj godini veći za 11.635, odnosno za 3,3%. Od toga u životnim osiguranjima broj ugovora raste za 997, a u neživotnim osiguranjima za 10.638.

	2017 komada	2018 komada	promjena komada	%
Neživot	249.599	260.237	10.638	4,3%
Život	107.635	108.632	997	0,9%
Ukupno	357.234	368.869	11.635	3,3%

Tablica 3: Broj ugovora

A.2.1 Neživotno osiguranje

U sljedećoj tablici prikazana je zaračunata premija u neživotnom osiguranju po poslovnim linijama:

LoB	Vrsta osiguranja	Zaračunata premija	
		2017 tis. kn.	2018 tis. kn.
1	Osiguranje medicinskih troškova	3.708	4.077
2	Osiguranje zaštite prihoda	19.261	19.724
4	Osig. od odgovornosti za uporabu motornih vozila	48.389	49.609
5	Ostala osig. motornih vozila	13.159	15.653
6	Pomorsko, osig. zračnih letjelica i transportno osig.	2.935	3.419
7	Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine	39.780	41.102
8	Ostala osig. od odgovornosti	3.511	3.906
11	Osiguranje pomoći (asistencija)	1.247	1.502
12	Osig. raznih financijskih gubitaka	2.649	2.787
Ukupno		134.638	141.779

Tablica 4: Zaračunata premija neživotnih osiguranja

Rast premije u neživotnim osiguranjima generiraju ostala osiguranja motornih vozila (18,9%), te osiguranja od požara, oluje i ostala osiguranja imovine (3,3%).

Izdaci za osigurane slučajeve, poslovni rashodi te saldo reosiguranja bez uzimanja u obzir ostalih tehničkih troškova neživotnih osiguranja prikazani su prema sljedećim poslovnim linijama:

LoB	Vrsta osiguranja	Izdaci za	Izdaci za	Poslovni	Poslovni	Saldo	Saldo
		osigurane	osigurane	rashodi	rashodi	reosiguranja	reosiguranja
		slučajeve	slučajeve	2017	2018	2017	2018
1	Osiguranje medicinskih troškova	2.028	2.662	994	934	-188	-61
2	Osiguranje zaštite prihoda	3.207	5.087	12.640	13.493	-2.298	-2.075
4	Osig. od odgovornosti za uporabu motornih vozila	26.457	28.193	15.548	16.923	3.520	-1.380
5	Ostala osig. motornih vozila	8.652	10.431	3.726	3.840	-500	-589
6	Pomorsko, osig. zračnih letjelica i transportno osig.	3.169	1.623	934	1.110	1.674	-893
7	Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine	14.914	13.247	15.279	14.919	-4.933	-5.670
8	Ostala osig. od odgovornosti	1.116	1.129	1.877	2.158	-263	-519
11	Osiguranje pomoći (asistencija)	143	148	602	753	-511	-589
12	Osig. raznih financijskih gubitaka	346	1.058	634	577	-1.083	-690
Ukupno		60.031	63.577	52.234	54.707	-4.581	-12.467

Tablica 5: Izdaci za osigurane slučajeve, poslovni rashodi i saldo reosiguranja za neživotna osiguranja

Izdaci za osigurane slučajeve bilježe porast u odnosu na prošlo razdoblje, a generiran je uglavnom osiguranjem od odgovornosti za uporabu motornih vozila i ostalim osiguranjima motornih vozila. Povećani izdaci za osigurane slučajeve u ovim vrstama osiguranja posljedica su povećanja portfelja. Od ostalih vrsta osiguranja znacajniji porast izdataka za osigurane slučajeve blježe osiguranje zaštite prihoda i osiguranje raznih financijskih gubitaka. Poslovni rashodi rastu najvećim dijelom zbog rasta nove produkcije i jačanja vlastite prodajne mreže. Politika reosiguranja Društva se u 2018. nije promjenila, a odstupanje u odnosu na 2017. posljedica je značajnog utjecaja velike štete iz osiguranja odgovornosti za uporabu motornih vozila u 2017. godini.

Kombinirana stopa je zbroj stope troškova i stope šteta. Stopa troškova je omjer poslovnih rashoda i ostalih tehničkih troškova i zarađene premije, dok je stopa šteta omjer izdataka za osigurane slučajeva i zarađene premije. Kombinirana stopa manja od 100% ukazuje na pozitivan rezultat preuzimanja rizika, odnosno da je zarađena premija dostatna za pokriće naknada na ime osiguranih slučajeva, te za pokriće poslovnih rashoda. Društvo je u neživotnim osiguranjima u 2018. godini ostvarilo kombiniranu stopu od 87,5% (2017: 86,2%). U odnosu na prethodno razdoblje stopa šteta bilježi porast, dok stopa troškova pada.

	2017	2018	Promjena
	%	%	%-poena
Neživotno osiguranje			
Stopa šteta	41,2	45,9	4,7
Stopa troškova	45,0	41,6	-3,4
Kombinirana stopa	86,2	87,5	1,3

Tablica 6: Ključni pokazatelji neživotnog osiguranja

A.2.2 Životno osiguranje

Zaračunata premija životnih osiguranja iznosila je 2018. godine 289,7 milijuna kuna (2017.: 278,3 mil. kn).

U životnim osiguranjima zabilježen je porast zaračunate premije u odnosu na prethodno razdoblje za 4,1%.

Porast je zabilježen u životnim osiguranjima sa sudjelovanjem u dobiti i odnosi se na ugovore s jednokratnom uplatom premije te u životnim osiguranjima povezanimi s investicijskim proizvodima, vrsti u kojoj je Društvo u 2017. godini uvelo inovativan i atraktivan proizvod s tekućim plaćanjem premije.

Značajan porast premije kod osiguranja s jednokratnom uplatom premije je generiran većim brojem isteklih životnih osiguranja u promatranom razdoblju. Naime, više od 35% zadovoljnih korisnika po isteku ugovora o životnom osiguranju djelomično ili u potpunosti je uložilo isplaćena sredstva u novu policu životnog osiguranja, poklanjanjući i dalje svoje povjerenje Grawe Hrvatska – društvu koje je svake godine od svog osnutka ostvarilo i pripisalo dobit svojim osiguranicima. Uzimajući u obzir da su sredstva po isteku osiguranja u pravilu unaprijed namijenjena ostvarivanju planiranih finansijskih ciljeva, Društvo je vrlo ponosno na ovaj izniman rezultat koji uvelike premašuje standarde industrije.

LoB	Zaračunata premija 2017	Zaračunata premija 2018
	tis. kn.	tis. kn.
30 Osiguranje života sa sudjelovanjem u dobiti	260.194	270.334
31 Osiguranje života povezano sa investicijskim fondovima	8.727	10.068
32 Ostala osiguranja života	9.380	9.299
Ukupno	278.301	289.702

Tablica 7: Zaračunata premija životnih osiguranja

U sljedećoj tablici prikazan je sažetak zaračunate premije prema značajnim kategorijama: prema vrsti ugovora te podijeljeno na ugovore sa i bez sudjelovanja u dobiti.

	Zaračunata premija 2017 tis. kn	Zaračunata premija 2018 tis. kn
Prema ugovorima		
ugovori s jednokratnom premijom	79.140	88.444
ugovori s tekućim plaćanjem premije	199.161	201.258
Ukupno	278.301	289.702
Prema sudjelovanju u dobiti		
ugovori sa sudjelovanjem u dobiti	267.981	269.593
ugovori bez sudjelovanja u dobiti	10.319	20.109
Ukupno	278.301	289.702

Tablica 8: Razvoj zaračunate premije životnih osiguranja prema načinu plaćanja i sudjelovanju u dobiti

Izdaci za osigurane slučajeve u 2018. godini bilježe porast od 7,4% u odnosu na prethodno razdoblje zahvaljujući većem broju isteka osiguranja. Poslovni rashodi rastu 5,6%.

LoB	Izdaci za osigurane slučajeve 2017 tis. kn.	Izdaci za osigurane slučajeve 2018 tis. kn.	Poslovni rashodi 2017 tis. kn.	Poslovni rashodi 2018 tis. kn.	Saldo reosiguranja 2017 tis. kn.	Saldo reosiguranja 2018 tis. kn.
30 Osiguranje života sa sudjelovanjem u dobiti	-226.233	-249.326	-72.840	-76.656	-337	131
31 Osiguranje života povezano sa investicijskim fondovima	-11.517	-7.532	-1.887	-2.347	-9	4
32 Ostala osiguranja života	-1.940	-560	-2.566	-2.636	-232	-637
Ukupno	-239.691	-257.418	-77.293	-81.639	-578	-503

Tablica 9: Izdaci za osigurane slučajeve, poslovni rashodi i saldo reosiguranja za životna osiguranja

A.3 Rezultat ulaganja

A.3.1 Struktura ulaganja

Ukupna ulaganja, ne računajući ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja i novac u banchi i blagajni iznose 3.402 milijuna kuna (2017.: 3.367,2 mil. kn.)

Najveći dio uložene imovine odnosi se na obveznice i to 89,5% (2017.: 89,1%). Ulaganja u depozite iznose 0,1% (2017.: 0,1%), u udjele u investicijskim fondovima 3,8% (2017.: 4,4%), u povezana društva 3,0% (2017.: 3,0%), a ulaganja u nekretnine s oko 100 milijuna kn iznose 3,0% (2017.: 3,0%) ukupnih ulaganja. Dani zajmovi iznosili su ukupno 27 milijuna kuna (2017.: 15,2 mil. kn.). Za 13,5 milijuna kuna zajmova instrument osiguranja povrata su ugovorene otkupne vrijednosti polica životnog osiguranja (2017.: 15,0 mil. kn). Preostali dio odnosi se na zajam odobren povezanom društvu GRAWE NEKRETNINE d.o.o. a iznosi 12,9 mil. kn (2017.: 0 kn). Udio zajmova u ulaganjima iznosi 0,9% (2017.: 0,5%). Izdavatelj obveznica je isključivo Republika Hrvatska.

A.3.2 Rezultat ulaganja

Ukupni prihodi od ulaganja obuhvaćaju prihode od najma, prihode od kamata i dividendi, realizirane prihode od prodaje i ostale prihode od ulaganja. Raspodjela na vrste prihoda dana je u sljedećoj tablici:

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2017. tis. kn	2018. tis. kn	2017. tis. kn	2018. tis. kn
Prihodi od podružnica, pridruženih društava i zajedničkih poduhvata	2.663	681		
Prihodi od najma	11.106	11.103		
Prihodi od kamata	118.771	113.268	17.414	15.419
Prihodi od dividendi	3.141	3.542		27
Dobici od prodaje (realizacije) finansijskih ulaganja	28.705	377	176	3289
Ostali prihodi od ulaganja uključujući neto pozitivne tečajne razlike	845	856	69	
Ukupno	165.231	129.826	17.659	18.736

Tablica 10: Prihodi od ulaganja

Troškovi ulaganja prikazani su u sljedećoj tablici:

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2017. tis. kn	2018. tis. kn	2017. tis. kn	2018. tis. kn
Troškovi ulaganja u zemljišta i građevinske objekte od toga amortizacija	5.416	5.168		
Realizirani i nerealizirani dobici i gubici od ulaganja	2.962	2.964		
Ostali troškovi ulaganja uključujući neto negativne	5.409	4.450	175	3.126
Ukupno	18.262	34.827	1.148	2.639
Ukupno	29.087	44.446	1.324	5.765

Tablica 11: Troškovi ulaganja

Ukupni rezultat ulaganja prikazan je u sljedećoj tablici:

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2017. tis. kn	2018. tis. kn	2017. tis. kn	2018. tis. kn
Ukupni prihodi od ulaganja	165.231	129.826	17.659	18.736
Ukupni troškovi ulaganja	-29.087	-44.446	-1.324	-5.765
Finansijski rezultat ulaganja	136.143	85.380	16.335	12.971

Tablica 12: Rezultat ulaganja

A.4 Razvoj ostalih poslova

Svi značajni primici i izdaci objašnjeni su u prethodnim točkama.

Na 31. prosinca 2018. ne postoje aktivni ugovori o leasingu.

A.5 Ostale informacije

Sve značajne informacije koje se odnose na poslovanje i rezultate opisane su u prethodnim točkama.

B. SUSTAV UPRAVLJANJA

B.1 Opće informacije o sustavu upravljanja

B.1.1 Adekvatnost sustava upravljanja

Temeljna pretpostavka uspješnog sustava upravljanja je transparentno postavljena organizacijska struktura s jasno definiranim ovlastima i odgovornostima koja omogućuje učinkovito funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola, sustava upravljanja rizicima te nesmetan rad ključnih funkcija. Kako bi se osiguralo kontinuirano i redovito obavljanje djelatnosti pored poslovne politike i strategije potrebno je donijeti politike, strategije, pisane interne akte, postupke i procedure za upravljanje rizicima, uključujući i planove za slučaj nepredviđenih okolnosti.

Vodeći se tim načelima, Društvo je uspostavilo organizacijsku strukturu s jasno definiranim ovlastima i odgovornostima i učinkovitim protokom informacija među svim razinama te djelotvornim nadzorom svih razina. Društvo posebnu pažnju pridaje izbjegavanju sukoba interesa kao i politici primitaka. Nadalje, Uprava Društva je donijela poslovnu politiku, strategiju, pisana pravila za upravljanje rizicima, unutarnju kontrolu, unutarnju reviziju i politiku izdvajanja poslova koje najmanje jednom godišnje pregledava i po potrebi prilagođava eventualnim novim okolnostima. Društvo redovno ocjenjuje učinkovitost politika, mjera i procedura vezanih za usklađenost Društva sa zakonskim odredbama. Osiguran je integritet računovodstvenog sustava i sustava finansijskog izvještavanja i finansijske i operativne kontrole. Svi ključni procesi u poslovanju Društva, uključujući planove za slučaj nepredviđenih okolnosti, regulirani su internim aktima koji se redovno preispituju i ažuriraju.

U okviru svojih revizijskih aktivnosti funkcija interne revizije redovito provjerava i vrednuje djelotvornost i učinkovitost sustava internih kontrola i drugih komponenata sustava upravljanja u svim organizacijskim jedinicama i procesima Društva, ovisno o razini rizika koji je određen strateškim planom interne revizije te, ako se pokaže potreba za promjenom ili poboljšanjem sustava, predlaže poduzimanje odgovarajućih mjera i prati provedbe danih preporuka. Nadalje, Društvo uz pomoć redovnih procesa vrednovanja i procjene rizika također prati prikladnosti sustava upravljanja, te prema potrebi, može pravovremeno reagirati i prilagoditi svoje aktivnosti prirodi, opsegu i složenosti rizika prisutnih u svakodnevnom poslovanju.

U nastavku je detaljnije opisana u Društvu ustrojena organizacijska i upravljačka struktura, njene odgovornosti i ovlasti, zahtjevi u vezi s poslovnim ugledom članova Uprave, Nadzornog odbora te ključnih funkcija zatim politika i prakse primitaka, sustav upravljanja rizicima, sustav unutarnjih kontrola te izdvajanje poslova.

Iz svega navedenog je razvidno da je Društvo uspostavilo i provodi djelotvoran i pouzdan sustav upravljanja koji osigurava stabilno i razborito upravljanje poslovima uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost poslova Društva.

B.1.2 Uprava, Nadzorni odbor i ključne funkcije

B.1.2.1 Uprava

Uprava vodi poslove Društva i sastoji se od tri člana koje imenuje Nadzorni odbor. Društvo zastupaju dva člana Uprave ili jedan član Uprave zajedno s prokuristom.

Nadzorni odbor određuje nadležnosti članova Uprave i donosi Poslovnik o radu Uprave u kojemu su, između ostalog, određeni poslovi koje Uprava može poduzeti samo uz suglasnost Nadzornog odbora.

Uprava se na 31. prosinca 2018. sastojala od sljedećih članova:

Igor Pureta, mag. ing., MBA, predsjednik Uprave

Nataša Kapetanović, dipl. ing., članica Uprave

Adriana Tomić, mr. sc., članica Uprave

Predsjednik Uprave, Igor Pureta, je odgovoran za vođenje sljedećih odjela: Odjel za zastupničku prodaju, Odjel za agencijsku prodaju, Odjel za korisnike osiguranja, Odjel za ljudske potencijale, Odjel za korporativne komunikacije i marketing, Odjel središnje organizacije prodaje i Odjel za kontroling prodaje. Odgovoran je i za zastupanje Društva kod državnih i nadzornih tijela.

Članica Uprave, Nataša Kapetanović, je odgovorna za vođenje sljedećih odjela: Odjel za aktuarske poslove, Odjel za obradu i likvidaciju šteta, Odjel za osiguranje osoba, Odjel za neživotna osiguranja, Odjel za reosiguranje i Odjel za gradnju i upravljanje nekretninama. Odgovorna je i za praćenje aktivnosti za regije Slavonija i Dalmacija, praćenje aktivnosti Odjela za internu reviziju, praćenje aktivnosti ključne funkcije – aktuarska funkcija i praćenje aktivnosti ključne funkcije – funkcija interne revizije.

Članica Uprave, Adriana Tomić, je odgovorna za vođenje sljedećih odjela: Odjel za računovodstvo i financije, Odjel za kadrovske poslove i obračun plaća, Odjel za opće poslove, Odjel informatike i Odjel za upravljanje rizicima i kontroling. Odgovorna je i za praćenje aktivnosti za regije Istra i Kvarner, praćenje aktivnosti Odjela za pravne poslove, praćenje aktivnosti ključne funkcije – funkcija praćenja usklađenosti i praćenje aktivnosti ključne funkcije – funkcija upravljanja rizicima.

Osim toga, Odjel za pravne poslove, Odjel za internu reviziju kao i funkcija praćenja usklađenosti, funkcija interne revizije, funkcija upravljanja rizicima i aktuarska funkcija u nadležnosti su Uprave u cjelini.

Svaki član Uprave dužan je na sjednici Uprave iznijeti važna pitanja iz svoje nadležnosti i podnijeti ih na raspravu i odlučivanje. Uprava je na zahtjev jednog člana Uprave dužna raspravljati i o važnim pitanjima poslovanja iz nadležnosti nekog drugog člana Uprave.

B.1.2.2 Nadzorni odbor

Nadzorni odbor nadzire Upravu koja vodi poslove Društva. Nadzorni odbor se na 31. prosinca 2018. sastojao od sljedećih pet članova:

mag. dr. Othmar Ederer, predsjednik Nadzornog odbora

mag. iur. Klaus Michael Scheitegel, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

mag. Gerald Gröstenberger, MBA, član Nadzornog odbora

dr. Gernot Reiter, član Nadzornog odbora

Maja Petriček, dipl. iur., članica Nadzornog odbora, predstavnica radnika u Nadzornom odboru

Nadzorni odbor postupa na temelju Poslovnika o radu Nadzornog odbora. U skladu s odredbama navedenog Poslovnika Nadzorni odbor može imenovati komisije radi pripreme odluka koje donosi i nadzora njihovog provođenja. Komisije ne mogu odlučivati o pitanjima iz nadležnosti Nadzornog odbora.

B.1.2.3 Ključne funkcije

Uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost svog poslovanja Društvo je u okviru sustava upravljanja ustrojilo sljedeće ključne funkcije: funkciju upravljanja rizicima, funkciju praćenja usklađenosti, funkciju interne revizije i aktuarsku funkciju.

B.1.2.3.1 Funkcija upravljanja rizicima

Funkcija upravljanja rizicima podrška je Upravi koja definira strategiju upravljanja rizicima te postavlja ograničenja rizika. Zadatak funkcije upravljanja rizicima je analizirati podatke koji su relevantni sa stajališta rizika, napraviti agregirani prikaz identificiranih rizika, te ukazati na potencijalnu koncentraciju rizika. Nadalje, funkcija upravljanja rizicima daje pregled cjelokupne situacije rizika Društva, te izrađuje potrebne izvještaje za interna i eksterna tijela.

B.1.2.3.2 Funkcija praćenja usklađenosti

Funkcija praćenja usklađenosti prati usklađenost Društva s vanjskim i unutarnjim propisima te savjetuje Upravu i Nadzorni odbor o usklađenosti Društva s odredbama Zakona i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje Društva. Utvrđuje i procjenjuje rizike usklađenosti te procjenjuje mogući učinak promjena u pravnom okruženju na poslovanje Društva. Funkcija praćenja usklađenosti procjenjuje primjerenost mjera usvojenih od strane Društva u svrhu sprječavanja neusklađenosti.

B.1.2.3.3 Funkcija interne revizije

Funkcija interne revizije provodi neovisne i objektivne revizijske aktivnosti i aktivnosti savjetovanja. Funkcija interne revizije provodi revizije u skladu s Godišnjim planom interne revizije koji je napravljen na temelju analize područja poslovanja koja su prioritetna s obzirom na procjenu rizika. Godišnji plan interne revizije usvaja Nadzorni odbor uz prethodno mišljenje Uprave.

Pomoću metode provjere temeljene na procjenjivanju rizika u poslovanju Društva funkcija interne revizije provodi tekuće i opsežne provjere zakonitosti, ispravnosti i svrhovitosti cjelokupnog poslovanja te pruža podršku Društvu u ostvarivanju ciljeva tako što vrednuje učinkovitost cjelokupnog sustava internih kontrola, identificira slabosti i ukazuje na odgovarajuće mjere za smanjenje odnosno izbjegavanje rizika.

B.1.2.3.4 Aktuarska funkcija

Aktuarska funkcija ima zadatke vezane za koordiniranje, kontrolu i savjetovanje. Aktuarska funkcija koordinira izračunom tehničkih pričuva prema propisima Solventnosti II te kontrolira proces izračuna. Nadalje, izražava i objašnjava sva pitanja vezana uz adekvatnost tehničkih pričuva.

Aktuarska funkcija procjenjuje dovoljnost i kvalitetu podataka koji su osnova za izračun tehničkih pričuva i uspoređuje najbolju procjenu s iskustvenim vrijednostima.

Podrška je sustavu upravljanja rizicima, posebno kod kreiranja modela rizika koji se koriste kod izračuna minimalnog kapitalnog zahtjeva i kapitalnog zahtjeva glede solventnosti kao i kod vlastite procjene rizika i solventnosti.

B.1.3 Značajne promjene u sustavu upravljanja

Dana 19.3.2018. istekao je mandat gospodinu Othmaru Edereru, predsjedniku Nadzornog odbora, a s navedenim datumom je gospodin Puchtler podnio ostavku na mjesto člana Nadzornog odbora. Na Glavnoj skupštini Društva održanoj 12.3.2018. gospodin Othmar Ederer, gospodin Gernot Reiter i gospodin Gerald Gröstenberger su izabrani za članove Nadzornog odbora na vrijeme od 4 (četiri) godine, s trajanjem mandata od 20.3.2018. do 19.3.2022.

Na konstituirajućoj sjednici Nadzornog odbora održanoj 20.3.2018. gospodin Othmar Ederer je izabran za predsjednika Nadzornog odbora, a gospodin Klaus Michael Scheitegel je izabran za zamjenika predsjednika Nadzornog odbora.

Uprava je, na temelju prethodne suglasnosti Nadzornog odbora, odlukom od 25.9.2018. koja je stupila na snagu 1.10.2018. dala pojedinačnu prokuru gospođi Vesni Škugor te je ovlastila da zastupa Društvo zajedno s jednim članom Uprave.

Uprava je, na temelju prethodne suglasnosti Nadzornog odbora, odlukom od 17.12.2018. koja je stupila na snagu 22.12.2018. zbog usklađivanja s novim zakonskim odredbama opozvala prokuru gospodinu Irhadu Meheljiću.

B.1.4 Politika i prakse primitaka

B.1.4.1 Načela politike primitaka i značenje fiksnih i varijabilnih komponenti primitaka

Politika primitaka je usmjerenja na strategiju poslovanja, misiju Društva, ciljeve, vrijednosti, dugoročne interese i rezultate Društva i uključuje mjere za sprječavanje sukoba interesa.

Politika primitaka je usklađena sa strategijom poslovanja i upravljanja rizicima Društva i njegovim profilom rizičnosti. Prakse primitaka promiču dobro i učinkovito upravljanje rizicima te ne potiču preuzimanje rizika koji prelaze granicu tolerancije rizika koju je utvrdilo Društvo.

Primitak se sastoji od fiksne i varijabilne komponente. Radnici zaposleni u prodaji (prodavači osiguranja, voditelji timova i direktori prodaje) imaju za uspješno posredovanje odnosno za druge aktivnosti povezane s poslovima prodaje pravo na proviziju odnosno na druge novčane nagrade koje se s obzirom na redovitost njihove isplate i na dominantno tekući karakter primitaka mogu ubrajati u fiksne komponente plaće u smislu Politike primitaka. Fiksne i varijabilne komponente su definirane Pravilnikom o plaćama, naknadama plaća i drugim novčanim primicima radnika.

Otpremnine radnicima kojima prestaje radni odnos u poduzeću isplaćuju se isključivo u skladu s relevantnim zakonskim odredbama. Otpremnine izvan navedenoga poslodavac ne odobrava.

Društvo osigurava da novčanim i/ili nenovčanim oblicima primitaka ne potiče pogodovanje svojim interesima ili interesima svojih radnika na štetu potrošača. Društvo ni u kojem slučaju neće ocjenjivati učinkovitost svojih radnika i nagrađivati ih na način koji bi bio protivan najboljem interesu stranaka. Pri određivanju primitaka Društvo uzima u obzir prava i interes potrošača na način da radnici Društva nude potrošačima proizvode koji su u skladu s njihovim zahtjevima i potrebama odnosno koji su u interesu potrošača.

Društvo neće sklapati sporazume u vezi s nagrađivanjem, prodajnim ciljevima ili nečim drugim koji bi mogli Društvo ili njegove radnike potaknuti da preporuče stranci određeni proizvod osiguranja koji ne odgovara njezinim potrebama.

Prilikom formiranja provizijskih shema Društvo vodi računa o tome da se provizijskim stopama ne potiče radnika na prodaju jednog proizvoda među ostalim proizvodima istog tipa koji odgovaraju zahtjevima i potrebama stranke. Politika Društva je da provizije mogu biti isplaćene radnicima isključivo za njihovo uspješno djelovanje u aktivnostima povezanim s prodajom. Smatra se da radnik uspješno djeluje u aktivnostima povezanim s prodajom ako je ugovor o osiguranju pribavio u skladu s internim pravilima Društva tj. kada je radnik prije sklapanja ugovora o osiguranju utvrdio zahtjeve i potrebe stranke, kada je ispunio sve obveze u okviru predugovornog informiranja ugavaratelja osiguranja, kada je ponudu ispunio na ispravan način sukladno internim pravilima uključujući pravila o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, kada je ponudi priložio sve potrebne dokumente i dr.

B.1.4.2 Pojedinačni i kolektivni kriteriji uspješnosti

B.1.4.2.1 Radnici u internim odjelima i članovi Uprave

Kao varijabilna komponenta primitka za radnike u internim odjelima jednokratno se isplaćuje godišnja nagrada koja se isplaćuje zajedno s plaćom za mjesec u kojem je održana skupština Društva na kojoj su utvrđena godišnja finansijska izvješća, pod uvjetom da su do tada službeno objavljeni svi podaci na temelju kojih se obračunava nagrada. U protivnom, nagrada se isplaćuje s isplatom prve sljedeće plaće nakon službene objave podataka. Godišnja nagrada ovisi o ostvarenim poslovnim rezultatima Društva u prethodnoj kalendarskoj godini i uspješnosti realizacije individualnih ciljeva radnika. Kriteriji za određivanje pojedinih dijelova nagrade su jasno opisani, a uvjeti za isplatu su propisani na transparentan i provjerljiv način. Prije isplate godišnje nagrade svaki radnik dobiva u elektronskom obliku obračun godišnje nagrade pri čemu je svaki sastavni dio godišnje nagrade detaljno obrazložen. Dio godišnje nagrade za 2018., koji se odnosi na uspješnost realizacije individualnih ciljeva za sve radnike koji su ostvarili uvjete za isplatu tog dijela godišnje nagrade, isplaćen je do iznosa od 5.000 kn tijekom prosinca 2018. dok će eventualno preostali dio godišnje nagrade po istoj osnovi biti isplaćen zajedno s plaćom za ožujak 2019.

Kao varijabilna komponenta primitka za radnike koji obavljaju rukovoditeljske funkcije (direktor regije, direktor zastupničke prodaje, direktor područja zastupničke prodaje, direktor agencijske prodaje i direktor područja agencijske prodaje) isplaćuje se mjesecna nagrada sukladno uvjetima propisanim Pravilnikom o plaćama, naknadama plaća i drugim novčanim primicima radnika kao i iznos naknade troškova.

Kao varijabilna komponenta primitka za članove Uprave isplaćuje se godišnja nagrada sukladno stupnju realizacije ciljeva i u roku ugovorenom između člana Uprave i Nadzornog odbora.

B.1.4.2.2 Radnici u prodaji (prodavači osiguranja i voditelji timova)

Kao varijabilna komponenta primitka za radnike u prodaji osiguranja isplaćuje se provizija kao dio mjesечne plaće kao i stimulacije u vidu nagrada.

Provizija za radnike u prodaji osiguranja obračunava se na temelju Pravilnika o plaćama, naknadama plaća i drugim novčanim primicima radnika. Odluku o načinu obračuna provizije za nove programe osiguranja Uprava donosi i objavljuje najkasnije do dana početka prodaje tih programa osiguranja, vodeći pritom računa da provizija odgovara proviziji za ostale proizvode istog tipa iz ponude Društva.

Mjesecna nagrada ovisi o ostvarenoj proviziji u mjesecu za koji se isplaćuje plaća (za prodavače osiguranja) odnosno ovisno o veličini portfelja tima (za voditelje timova).

Kao varijabilna komponenta primitka za radnike u prodaji osiguranja predviđena je i dodatna nagrada (superprovizija). Uvjete za ostvarivanje prava na dodatnu nagradu propisuje Uprava te se pravo na dodatnu nagradu ostvara u slučaju ostvarenja propisanih individualnih prodajnih rezultata (za prodavače osiguranja) odnosno prodajnih rezultata organizacijske jedinice (za voditelje timova).

B.1.4.2.3 Članovi Nadzornog odbora

Članovi Nadzornog odbora ne primaju fiksne niti varijabilne primitke za sudjelovanje u radu Nadzornog odbora.

B.1.4.3 Opis sustava dopunskih mirovina i prijevremenog umirovljenja

U Društvu ne postoji sustav dopunskih mirovina i prijevremenog umirovljenja za članove Uprave, Nadzornog odbora i nositelje ključnih funkcija.

B.1.5 Značajne transakcije

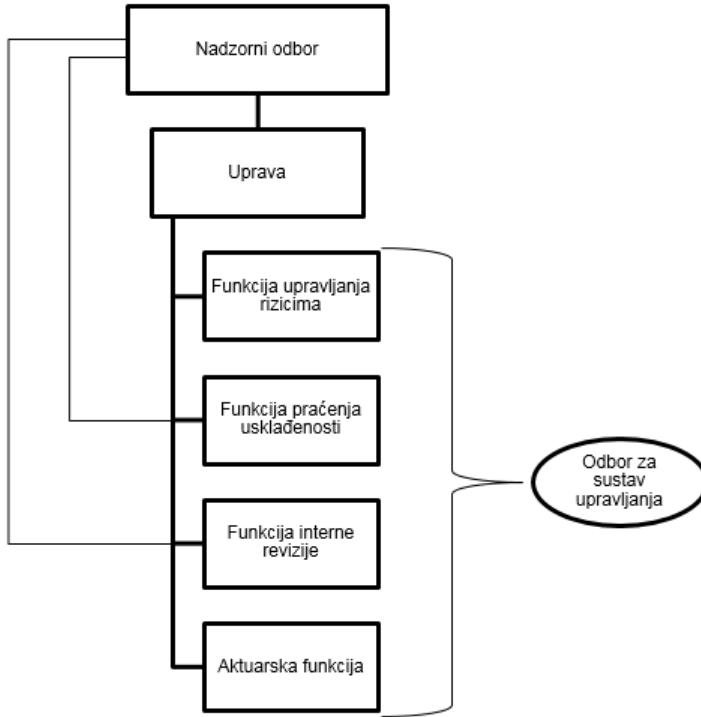
U razdoblju izvještavanja nije bilo značajnih transakcija s jedinim dioničarem, društvom GRAWE AG, osobama sa značajnim utjecajem na Društvo, članovima Uprave ili Nadzornog odbora.

B.1.6 Struktura sustava upravljanja

U Društvu je uspostavljen Odbor za sustav upravljanja čiji članovi su članovi Uprave, nositelj funkcije praćenja usklađenosti, nositelj aktuarske funkcije, nositelj funkcije interne revizije, nositelj funkcije upravljanja rizicima, voditelj Odjela informatike, voditelj Odjela za ljudske potencijale, voditelj Odjela za računovodstvo i financije, voditelj Odjela za upravljanje rizicima i kontroling, koordinator procesa izdvajanja poslova računalne obrade podataka, koordinator procesa izdvajanja poslova ulaganja imovine, koordinator procesa izdvajanja poslova administriranja reosiguranja, odgovorna osoba za primjenu FATCA-e, ovlaštena osoba za provedbu Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i službenik za zaštitu osobnih podataka. Glavna svrha Odbora za sustav upravljanja je razmjena informacija koje se odnose na pitanja usklađenosti u Društvu između nositelja funkcije praćenja usklađenosti i članova Odbora za sustav upravljanja.

B.1.6.1 Organizacijska integracija

Integracija sustava upravljanja u organizacijskoj strukturi Društva niže je grafički prikazana:

Slika 3: Sustav upravljanja

B.1.6.2 Ovlaštenja, resursi i neovisnost nositelja ključnih funkcija

Nositelji ključnih funkcija imaju na raspolaganju sva potrebna ovlaštenja i resurse koji im omogućuju samostalno i neovisno djelovanje. U obavljanju svojih funkcija nositelji ključnih funkcija izravno su odgovorni Upravi te djeluju samostalno i neovisno. Nositelji ključnih funkcija neposredno izvještavaju Upravu koja imenuje i opoziva nositelje ključnih funkcija. Nositelji ključnih funkcija imenuju se na neodređeno vrijeme.

B.1.6.3 Izvještavanje i savjetovanje

B.1.6.3.1 Funkcija upravljanja rizicima

Izvještavanje o rizicima obuhvaća redovno izvještavanje prema unaprijed utvrđenim terminima (godišnje odnosno kvartalno) te ad hoc izvještavanje.

Redovno izvještavanje funkcije upravljanja rizicima dijeli se na godišnju procjenu rizika za sljedeću poslovnu godinu („risk assessment“) koja se odvija u sklopu procesa planiranja i kvartalno vrednovanje rizika koji su se materijalizirali u tekućoj godini („risk reporting“). Vlasnici rizika („risk owner“) dostavljaju predmetna vrednovanja funkciji upravljanja rizicima koja prikupljene podatke u obliku jedinstvenog izvještaja daje na znanje Upravi.

Kao što je prethodno navedeno, osim redovnog izvještavanja o rizicima, predviđeno je i izvanredno izvještavanje tzv. izvještavanje ad hoc.

Nadalje, minimlano jednom godišnje izrađuje se izvješće o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti (ORSA) koje podliježe odobrenju Uprave. Osim Uprave, predmetno izvješće se dostavlja Nadzornom odboru, nositeljima ključnih funkcija, te prema potrebi, i u odgovarajućem ospegu, i ostalim internim korisnicima u Društvu. U skladu sa zakonskim rokovima, primjerak izvješća dostavlja se i Agenciji.

Funkcija upravljanja rizicima savjetuje Upravu o pitanjima relevantnim sa stajališta rizika, te predlaže odgovarajuće mjere za smanjenje i praćenje identificiranih rizika.

B.1.6.3.2 Funkcija praćenja usklađenosti

Obveza izvještavanja funkcije praćenja usklađenosti odnosi se na nositelja funkcije praćenja usklađenosti kao i na kontakt-osobe za praćenje usklađenosti. Nositelj funkcije praćenja usklađenosti je dužan za svaku poslovnu godinu, a najkasnije do 31. siječnja sljedeće godine, Upravi i Nadzornom odboru podnijeti pisani izvještaj o radu funkcije praćenja usklađenosti (Godišnji izvještaj o praćenju usklađenosti). Nositelj funkcije praćenja usklađenosti dužan je bez odlaganja izvijestiti Upravu i Nadzorni odbor i o svim pitanjima važnim za praćenje usklađenosti (Ad hoc izvještaj o praćenju usklađenosti).

Iзвјештавање kontakt-osoba за praćenje usklađenosti одвија се у току процеса управљања ризицима. Због тога контакт-osobe за praćenje usklađenosti свака три мјесеца извјештавају носитеља функције praćenja usklađenosti o rizicima usklađenosti te planiranim i već provedenim мјерама као и о свим осталим пitanjima која се односе на praćenje usklađenosti i koji су значајни за njihovu организacijsку јединицу односно подручје одговорности. Kontakt-osobe за praćenje usklađenosti dužne су без odlaganja izvijestiti носитеља функције praćenja usklađenosti i o свим пitanjima важнима за praćenje usklađenosti (Ad hoc izvještaj o praćenju usklađenosti).

Nositelj funkcije praćenja usklađenosti savjetuje Upravu i Nadzorni odbor нарочито о usklađenosti с propisima којима се uređuje poslovanje Društva као и о примјени odgovarajućih мјера у svrhu sprječавања neusklađenosti.

B.1.6.3.3 Funkcija interne revizije

Nакон завршетка провођења revizije interni revizor izrađuje revizijski izvještaj u koјему navodi utvrđene nalaze iz provedene revizije. Svaki izvještaj прво pregledava носитељ funkcije interne revizije te se nakon тога дaje на znanje одговорним osobama из revidiranih подручја као и cjelokupnoj Upravi. Revizijski izvještaj који се дaje на znanje Upravi mora сadržavati sve nalaze revizije и dane preporuke.

Nositelj funkcije interne revizije обавјећава Upravu i Nadzorni odbor dva puta godišnje о свим nalazima revizije, danim preporukama i provedbi даних preporuka. Nositelj funkcije interne revizije izdaje Polugodišnje izvješće interne revizije sa stanjem na 30. lipnja текуće godine te Godišnji izvještaj interne revizije sa stanjem na 31. prosinca.

Ako funkcija interne revizije ocijeni da su nastavak poslovanja, razvitak ili funkcionalnost Društva ugroženi ili bitno narušeni, bez odgode izvješćuje sve članove Uprave. Revizijski izvještaj se, nadalje, mora podnijeti bez odgode ako je neophodno ili svrhovito kako bi se u većoj mjeri utvrđena narušavanja mogla što prije otkloniti ili ograničiti njihovo širenje.

U okviru aktivnosti savjetovanja funkcija interne revizije pruža potporu u projektima, osobito savjetovanjem u oblikovanju sustava internih kontrola i u implementaciji važnih projekata i radnih postupaka, kako bi se osigurala njihova pravilnost i implementacija adekvatnih kontrola.

B.1.6.3.4 Aktuarska funkcija

Tijekom 2018. godine aktuarska funkcija je obavljala sljedeće poslove u okviru Solventnosti II vezane uz tehničke pričuve:

- koordiniranje izračuna tehničkih pričuva;
- osiguravanje primjerenosti metodologija, modela i prepostavki na kojima se temelji izračun tehničkih pričuva;
- procjenjivanje dovoljnosti i kvalitete podataka koji se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva;
- uspoređivanje najboljih procjena s iskustvom;
- obavljanje Uprave i Nadzornog odbora Društva o pouzdanosti i adekvatnosti izračuna tehničkih pričuva.

Aktuarska funkcija je također iskazala mišljenja o cijelokupnoj politici preuzimanja rizika osiguranja i primjerenosti programa reosiguranja te sudjelovala u učinkovitoj provedbi sustava upravljanja rizicima.

Aktuarska funkcija podnosi najmanje jednom godišnje pisani izvještaj Upravi o preuzetim zadacima i njihovim rezultatima. U izvještaju se jasno utvrđuje svaki eventualni nedostatak i daju preporuke kako ispraviti takve nedostatke.

Aktuarska funkcija u izvještaju za 2018. godinu iznosi sljedeća mišljenja:

- potvrđuje pouzdanost i primjerenost izračuna tehničkih pričuva te adekvatnu kvalitetu korištenih podataka i sustava informacijskih tehnologija;
- potvrđuje primjerenu politiku preuzimanja rizika uzimajući u obzir dostatnost premije, nepostojanje antiselekcije te ostale učinke na portfelj (inflacija, pravni rizici i sl.)
- potvrđuje primjerenost ugovora o reosiguranju obzirom na profil rizičnosti Društva i kreditni položaj reosiguravatelja te primjerenost izračuna naknada od reosiguranja.

B.2 Zahtjevi u vezi s poslovnim ugledom i iskustvom

B.2.1 Zahtjevi u vezi sa stručnim kvalifikacijama, radnim iskustvom i znanjem

B.2.1.1 Općenito

Za vrednovanje stručnosti članova Uprave, članova Nadzornog odbora i nositelja ključnih funkcija uzimaju se u obzir stručne kvalifikacije stečene formalnim obrazovanjem, stručna znanja i praktično radno iskustvo.

B.2.1.2 Uprava

B.2.1.2.1 Stručne kvalifikacije i iskustvo

Članovi Uprave moraju imati završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij čijim je završetkom stečeno najmanje 300 ECTS bodova ili sveučilišni dodiplomski studij čijim je završetkom stečena visoka stručna spremna ili stručni dodiplomski studij u trajanju od najmanje četiri godine čijim završetkom je stečena visoka stručna spremna.

Članovi Uprave moraju imati najmanje tri godine iskustva na rukovodećim poslovima u Društvu koje čini radno iskustvo u obavljanju funkcije člana Uprave, prokurista, nositelja ključne funkcije i/ili u rukovođenju drugim organizacijskim dijelovima Društva ili najmanje pet godina iskustva u rukovođenju poslovima koji se mogu usporediti s poslovima Društva, a koje čini radno iskustvo u rukovođenju poslovima, prvenstveno u finansijskim institucijama odnosno pravnim osobama ili tijelima javne vlasti kojima su finansijski poslovi temeljni poslovi ili čine njihovu osnovnu djelatnost te poslovima za koje Agecija ocijeni da su takvog karaktera da je obavljajući takve poslove kandidat mogao steći znanje potrebno za obavljanje funkcije člana uprave Društva.

B.2.1.2.2 Stručna znanja

Članovi Uprave moraju imati stručna znanja iz područja tržišta osiguranja i finansijskih tržišta, poslovne strategije i poslovnih modela, sustava upravljanja, finansijske i aktuarske analize kao i regulatornog okvira i regulatornih zahtjeva.

Pri tome Uprava kao cjelina mora biti stručna. Pojedini članovi Uprave s visokom razinom stručnih znanja iz pojedinih područja mogu, osobito s obzirom na podjelu nadležnosti, kompenzirati nižu razinu stručnih znanja iz navedenih područja kod drugih članova.

B.2.1.3 Nadzorni odbor

B.2.1.3.1 Stručne kvalifikacije i iskustvo

Članovi Nadzornog odbora moraju imati stručne kvalifikacije koji su opisane u točki B.2.1.2.1 za članove Uprave pri čemu jedan član Nadzornog odbora, koji svojim relevantnim iskustvom i dosadašnjim radom u Nadzornom odboru Društva može dokazati da ispunjava uvjete propisane Zakonom, ne mora imati završen diplomski studij.

Članovi Nadzornog odbora moraju imati iskustvo vođenja, rukovođenja ili nadzora nad vođenjem poslova društva usporedive veličine i predmeta poslovanja, kao i društva za osiguranje u kojem su mogli steći iskustvo potrebno za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora društva za osiguranje. Pod relevantnim iskustvom se smatra iskustvo stečeno u rukovođenju poslovima ili u poslovima nadzora nad vođenjem poslova Društva u trajanju od najmanje tri godine ili istovjetno iskustvo u trajanju od najmanje pet godina stečeno u drugom trgovačkom društvu odnosno pravnoj osobi koja obavlja poslove u djelatnosti usporedivoj djelatnosima Društva odnosno iskustvo stečeno na poslovima na kojima je osoba mogla steći iskustvo potrebno za obavljanje funkcije člana Nadzornog odbora, Pod relevantnim iskustvom se smatra iskustvo od najmanje pet godina stečeno na polsovima u tijelima nadležnim za nadzor finansijskih institucija, rukovodećim mjestima s visokim stupanjem samostalnosti u pravnim osobama ili tijelimadžavne uprave, poslovima prokurista ili savjetnika uprave u drugom trgovačkom društvu odnosno pravnoj osobi koja obavlja poslove iz djelatnosti usporedive s djelatnosti Društva. Članovi Nadzornog odbora moraju poznavati djelatnost kojom se Društvo bavi te trebaju biti u stanju u skladu sa specifičnim obrazovanjem i radnim iskustvom u struci kritički ispitati odluke Uprave i davati konstruktivne prigovore na odluke Uprave.

B.2.1.3.2 Stručna znanja

Članovi Nadzornog odbora moraju imati znanja o bitnim pravima i obvezama Uprave i Nadzornog odbora, strukturi i načinu funkcioniranja Društva, odborskim procedurama za Nadzorni odbor te moraju poznavati i razumjeti pravo trgovačkih društava i regulatorne propise koji se odnose na nadzornu funkciju kako bi mogli nadzirati i kontrolirati i aktivnosti Uprave.

Predsjednik Nadzornog odbora mora, osim prethodno navedenih znanja, imati primjerena teorijska i praktična znanja o poslovanju i računovodstvu društva za osiguranje. Osim toga, mora biti upoznat s relevantnim regulatornim okvirom koji se odnosi na nadležnosti Nadzornog odbora te mora imati osnovna znanja iz prava trgovačkih društava te poznavati i Statut Društva kao i Poslovnik o radu Uprave i Poslovnik o radu Nadzornog odbora te mora poznavati i razumijevati i regulatorni okvir koji se odnosi na funkciju predsjednika Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor mora, kao i Uprava, u cjelini biti stručan. Pojedini članovi Nadzornog odbora s visokom razinom stručnih znanja iz pojedinih područja mogu, osobito u svrhu poželjne različitosti u pogledu obrazovanja i stručnosti, kompenzirati nižu razinu stručnih znanja iz navedenih područja kod drugih članova.

B.2.1.4 Nositelji ključnih funkcija

B.2.1.4.1 Stručne kvalifikacije i iskustvo

Nositelji ključnih funkcija moraju imati završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij čijim je završetkom stečeno najmanje 300 ECTS bodova ili sveučilišni dodiplomski studij čijim je završetkom stečena visoka stručna spremja ili stručni dodiplomski studij u trajanju od najmanje četiri godine čijim završetkom je stečena visoka stručna spremja.

Nositelji ključnih funkcija moraju imati najmanje tri godine iskustva u rukovođenju ili obavljanju osiguravateljnih poslova u Društvu ili drugoj pravnoj osobi na odgovarajućim poslovima iz područja financija, bankarstva, prava, aktuaristike, revizije ili upravljanja rizicima, uključujući i više kratkoročnih ili privremenih poslova za koje se može utvrditi da su obavljajući takve poslove stekli to iskustvo.

B.2.1.4.2 Stručna znanja

Nositelji ključnih funkcija moraju imati znanja iz područja tržišta osiguranja i finansijskih tržišta, poslovne strategije i poslovnih modela kao i regulatornog okvira u skladu s pojedinačnom ključnom funkcijom.

Nositelj funkcije upravljanja rizicima, nositelj funkcije praćenja usklađenosti i nositelj funkcije interne revizije moraju imati podrobna znanja iz područja sustava upravljanja.

Nositelj funkcije upravljanja rizicima i nositelj aktuarske funkcije moraju imati podrobna znanja iz područja finansijske i aktuarske analize.

Nositelj aktuarske funkcije mora imati podrobna znanja iz aktuarske i finansijske matematike.

B.2.2 Postupak za procjenu stručnosti i primjerenosti

B.2.2.1 Uprava

Postupak za procjenu stručnosti i primjerenosti članova Uprave je u nadležnosti Nadzornog odbora. Odjel za ljudske potencijale Društva može biti zadužen za pribavljanje, proslijedivanje i obradu dokumentacije, ali ne i za samu procjenu stručnosti i primjerenosti.

Postupak za procjenu stručnosti i primjerenosti kandidata za nove članove Uprave mora se provesti prije njihovog imenovanja tako da Nadzorni odbor može svoju odluku o imenovanju novog člana Uprave temeljiti na rezultatima procjene.

Prije donošenja odluke o imenovanju za člana Uprave, članovi Nadzornog odbora razgovaraju s kandidatom te imaju priliku usmeno mu postavljati pitanja.

Prije donošenja odluke o imenovanju člana Uprave Nadzorni odbor mora za kandidata za člana Uprave od Agencije zatražiti i dobiti odobrenje za obavljanje funkcije člana Uprave.

O imenovanju i razrješenju člana Uprave Društvo je dužno na propisani način izvijestiti Agenciju.

B.2.2.2 Nadzorni odbor

Postupak za procjenu stručnosti i primjerenoosti članova Nadzornog odbora je u nadležnosti Nadzornog odbora. Odjel za ljudske potencijale Društva može biti zadužen za pribavljanje, prosljeđivanje i obradu dokumentacije, ali ne i za samu procjenu stručnosti i primjerenoosti.

Postupak za procjenu stručnosti i primjerenoosti kandidata za nove članove Nadzornog odbora se mora provesti prije njihovog imenovanja tako da dioničari mogu svoju odluku o imenovanju novog člana Nadzornog odbora temeljiti na rezultatima procjene.

O imenovanju i razrješenju člana Nadzornog odbora Društvo je dužno na propisani način izvijestiti Agenciju.

B.2.2.3 Ključne funkcije

Postupak za procjenu stručnosti i primjerenoosti nositelja ključnih funkcija je u nadležnosti Odjela za ljudske potencijale pri čemu odluku o imenovanju nositelja ključne funkcije donosi Uprava. Odjel za ljudske potencijale može se prilikom procjene koristiti i podacima iz drugih izvora odnosno drugih odjela.

Za pohranu dokumenata i rezultata procjene nadležan je Odjel za ljudske potencijale.

Prije imenovanja nositelja ključne funkcije primjenjuje se višestupanjski, strukturirani seleksijski postupak koji osim psihometrijskog testiranja u svrhu analize potencijala i utvrđivanja primjerenoosti obuhvaća razgovor s psihologom i djelomično strukturirane intervjuje s kandidatima. Prilikom procjene potencijala kandidata kritički se evaluira u prvom redu ispunjenje uvjeta u smislu stručnih i osobnih vještina i kompetencija za obavljanje određene funkcije slijedom definiranog profila funkcije.

Postupak za procjenu stručnosti i primjerenoosti kandidata za nove nositelje ključnih funkcija mora se provesti u sklopu internog ili ekternog procesa selekcije kandidata, prije njihovog imenovanja tako da Uprava može svoju odluku o imenovanju nositelja ključne funkcije temeljiti na rezultatima procjene.

O imenovanju i razrješenju nositelja ključne funkcije Društvo je dužno na propisani način izvijestiti Agenciju.

B.3 Sustav upravljanja rizicima

Pod upravljanjem rizicima podrazumijevaju se sve mjere za prepoznavanje i ovladavanje rizicima, kojima je Društvo izloženo. Drugim riječima, upravljanje rizicima je sveukupnost propisa, politika i procedura koji su međusobno usklađeni i koordinirani, te mjera i postupaka za prepoznavanje, nadziranje i obranu od rizika.

Zadatak upravljanja rizicima je svjesno i ciljano prihvatanje rizika i njihovo sustavno vrednovanje, upravljanje, nadgledanje kao i pripremanje alternativnih mjera, kako bi se pravodobno moglo postupati protiv potencijalnih štetnih događaja.

Jedan od ciljeva upravljanja rizicima je stvaranje odgovarajuće kulture u svim odjelima Društva tj. poticanja svijesti o postojanju rizika pri donošenju svih odluka i postupaka tijekom poslovanja. Stoga je potrebno razviti odgovarajući pristup rizicima na svim razinama Društva. U tu svrhu organiziraju se redovite radionice s vlasnicima rizika na temu upravljanja rizicima i na temu aktualnih izmjena.

Implementacija sustava upravljanja rizicima u Društvu objašnjena je u Politici upravljanja rizicima, koja je usvojena od strane Uprave Društva. Predmetna Politika se najmanje jednom godišnje provjerava, i po potrebi, usklađuje.

B.3.1 Strategija upravljanja rizicima

Temeljna načela strategije upravljanja rizicima proizlaze iz poslovne politike Društva i mogu se sažeti u sljedećim točkama:

- osiguranje daljnog razvoja Društva,
- osiguranje finansijskih ciljeva,
- ostvarenje strateških ciljeva,
- usklađenost sa zakonskim propisima.

Ključni čimbenik za osiguranje nastavka poslovanja je kontinuirano održavanje odgovarajuće razine vlastitih sredstava i njihova sigurnost.

Usklađivanje poslovne strategije i strategije upravljanja rizicima provodi se u okviru izrade godišnjeg plana kao i kroz izračun ključnih pokazatelja, sustava za rano prepoznavanje rizika i analiza scenarija, te izračuna kapitalnih zahtjeva prema načelima Solventnosti II.

Osim toga, na temelju planova za višegodišnje razdoblje, a u sklopu procesa vlastite procjene rizika i solventnosti, izvode se zaključci o razini i kvaliteti vlastitih sredstava i analizira se mogu li se zacrtani strateški ciljevi doista ostvariti, odnosno je li osigurano dugoročno ispunjenje kapitalnih zahtjeva ili je u tu svrhu potrebna implementacija odgovarajućih mjera.

Sustav upravljanja rizicima i sustav internih kontrola usklađeni su tako da stvaraju preduvjete za postizanje finansijskih i strateških ciljeva Društva, kao i ispunjenje zakonskih odredbi za izračun solventnosti.

B.3.2 Proces upravljanja rizicima

Na sljedećoj slici prikazani su glavni koraci u procesu upravljanja rizicima.

Slika 4: Proces upravljanja rizicima

Prvi korak u procesu upravljanja rizicima je **identifikacija rizika**. Taj korak predstavlja analizu trenutačnog stanja koja uključuje preispitivanje ključnih procesa i ključnih područja poslovanja, nakon čega se identificiraju potencijalni rizici i odgovarajuće mjere za njihovo smanjenje ili izbjegavanje.

Poseban naglasak stavlja se na rizike s najvećim mogućim financijskim učinkom.

Svaki pojedini identificirani rizik dodijeljen je određenoj grupi rizika. Takva kategorizacija rizika pojednostavljuje prikupljanje relevantnih informacija o rizicima, njihovo vrednovanje i upravljanje.

U Društvu su jasno definirane odgovornosti za svaki pojedini rizik, pri čemu su vlasnici (upravitelji) rizika odgovorni za vrednovanje i praćenje dodijeljenih im rizika.

U svrhu procjene ukupnog profila rizičnosti definiran je vremenski horizont od jedne godine, te vremenski horizont od tri godine koji je usklađen s vremenskim horizontom planiranja u Društvu.

Ujednačen način identificiranja i vrednovanja rizika unutar svake pojedine organizacijske jedinice u Društvu osiguran je ne samo definiranim Registrom rizika nego i uputama za procjenu potencijalnih rizika, odnosno vrednovanje rizika koji su se već materijalizirali u promatranom razdoblju.

Drugi korak u procesu upravljanja rizicima je **vrednovanje i analiza rizika**. U tom koraku se nastoji, koliko je to moguće, kvantificirati identificirane rizike. Za rizike kod kojih je kvantifikacija otežana ili se uopće ne može napraviti (kao npr. neki od operativnih rizika) provodi se kvalitativna procjena.

Procjena potencijalnih rizika dobiva se od strane stručnjaka za predmetno područje, a pomoću matrice rizika koja uzima u obzir dva faktora – vrijednost rizika i vjerojatnost realizacije predmetnog rizika. („risk assessment“).

Na temelju odabira vrijednosti rizika i stupnja vjerojatnosti njegove realizacije dobije se očekivana vrijednost pojedinog rizika na godišnjoj razini.

Proces vrednovanja potencijalnih rizika provodi se jednom godišnje u sklopu procesa planiranja (treći kvartal tekuće godine za sljedeću godinu).

Nadalje, prilikom analize identificiranih rizika određuje se stupanj njihove važnosti. U svim kasnijim analizama i prilikom definiranja mjera za upravljanje rizicima poseban naglasak se stavlja na rizike koji su prethodno opisani kao značajni.

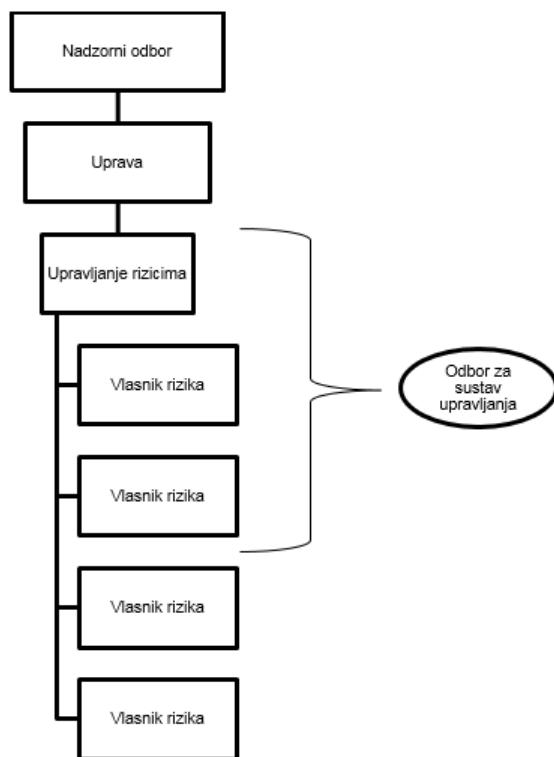
Nakon vrednovanja i analize slijedi **kontrola rizika**. U tom koraku se povezuju profil rizičnosti, interno procijenjena ukupna potreba za kapitalom, te interno definirana ograničenja rizika. Za pokriće rizika koji su opisani kao značajni osigurava se odgovarajući iznos kapitala.

Pri tome se informacije relevantne sa stajališta rizika uzimaju o obzir prilikom definiranja odgovarajućih mjera za praćenje rizika (npr. napuštanje određenog područja poslovanja; promjene/prilagodbe proizvoda; promjene na području ulaganja).

Sljedeći korak u procesu upravljanja rizicima odnosi se na **nadgledanje/praćenje rizika**. Praćenje identificiranih rizika obveza je svakog vlasnika (upravitelja) rizika i provodi se, s jedne strane kroz kontrolu pridržavanja definiranih ograničenja na rizike, te s druge strane kroz kontinuirano promatranje pokazatelja identificiranih rizika. Nadalje, konstantnim promatranjem učinkovitost implementiranih mjera za smanjenje rizika kao i promatranjem kretanja na tržištu osiguranja i tržištu kapitala omogućava se brza reakcija na sve potencijalne promjene u okruženju u kojemu Društvo posluje.

B.3.3 Implementacija funkcije upravljanja rizicima

Funkcija upravljanja rizicima organizacijski je ustrojena na sljedeći način:

Slika 5: Organizacijski ustroj funkcije upravljanja rizicima

Funkcija upravljanja rizicima je – kao dio sustava upravljanja – integrirana u organizacijsku strukturu, kao i u proces donošenja odluka Društva te odgovara izravno Upravi. U svome radu je neovisna i odluke donosi samostalno. Funkcija upravljanja rizicima podnosi izvještaje izravno Upravi. Imenovanje, ponovno imenovanje ili opoziv nositelja funkcije upravljanja rizicima u isključivoj je nadležnosti Uprave. Detalji o funkciji upravljanja rizicima dostupni su u točki B.1. ovog izvješća.

Odgovornost za ustroj odgovarajućeg sustava upravljanja rizicima je na Upravi Društva.

Odgovornosti unutar procesa upravljanja rizicima dodijeljeni su na sljedeći način:

Vrednovanje, kontrola i praćenje pojedinačnih rizika u nadležnosti je vlasnika (upravitelja) rizika kojima su predmetni rizici dodijeljeni. Identificiranje i vrednovanje rizika povezanih s formiranjem pričuva u nadležnosti je aktuarske funkcije koja ujedno provjerava i primjerenost korištene metodologije formiranja pričuva.

Kao što je to već opisano u točki B.1.2.3., rizike povezane s praćenjem usklađenosti identificira i vrednuje funkcija praćenja usklađenosti. Interna revizija izrađuje kartu rizika i procjenjuje učinkovitost sustava upravljanja rizicima u okviru svojih revizija.

Politika nagrađivanja zajedno sa strategijom upravljanja rizicima omogućava razborito upravljanje Društvom, te jačanje cjelokupnog sustava upravljanja rizicima.

Suradnja prethodno spomenutih ključnih funkcija očituje se i kroz redovite sastanke Odbora za sustav upravljanja na kojima se raspravlja o svim temama i o svim značajnim rizicima unutar pojedinačnih organizacijskih jedinica, kao i o ukupnom profilu rizičnosti Društva, te se dogovaraju odgovarajuće mјere za upravljanje predmetnim rizicima. Funkcija upravljanja rizicima odgovorna je za koordinaciju cjelokupnog procesa upravljanja rizicima kao i pružanje podrške vlasnicima (upraviteljima) rizika. Na temelju prikupljenih podataka definira se ukupni profil rizičnosti Društva.

Glavni zadaci i odgovornost funkcije upravljanja rizicima opisani su u točki B.1.2.3.2., dok su ovlasti, resursi i operativna neovisnost opisani u točki B.1.6.2.

Izvještavanje o rizicima uspostavljeno je između vlasnika (upravitelja) rizika i Odjela za upravljanje rizicima i kontroling, te između funkcije upravljanja rizicima i Uprave i Nadzornog odbora. Izvještavanje i savjetovanje od strane funkcije upravljanja rizicima opisano je u točki B.1.6.3.1.

B.3.4 Upravljanje rizicima za korisnike internog modela

U svrhu izračuna kapitalnog zahtjeva glede solventnosti (SCR) prema načelima Solventnost II Društvo ne koristi interni model, već standardnu formulu definiranu od strane EIOPA-e.

B.3.5 Vlastita procjena rizika i solventnosti (ORSA)

Vlastita procjena rizika i solventnosti je sastavni dio poslovne strategije i poslovnog planiranja te se kontinuirano uzima u obzir prilikom donošenja strateških odluka Društva. ORSA proces se provodi minimalno jednom godišnje odnosno češće ako Društvo procijeni da je došlo ili da bi primjenom određene odluke moglo doći do značajne promjene u profilu rizičnosti Društva. Rezltati ORSA procesa se dokumentiraju u Izvješću o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti kojeg odobrava Uprava Društva i daje na znanje HANFA-i i Nadzornom odboru.

Glavni cilj provođenja procesa vlastite procjene rizika i solventnosti je sveobuhvatan pregled postojećih i potencijalnih rizika Društva, te postojećeg i očekivanog stupnja solventnosti. Pri tome se u obzir uzimaju strateški, financijski i osigurateljno-tehnički ciljevi utvrđeni u poslovnoj strategiji, te ograničenja rizika utvrđena u strategiji upravljanja rizicima.

U procjenu su uključeni svi značajni rizici Društva, neovisno o tome mogu li se kvantificirati ili ne.

Proces ORSA povezuje sustav upravljanja rizicima s cjelokupnim sustavom upravljanja u Društvu. Stvara poveznicu između upravljanja kapitalom, nadzora i internih kontrola, te dobivenih saznanja iz samoga procesa. Sve to se odvija u skladu s poslovnom strategijom, strategijom upravljanja kapitalom i strategijom upravljanja rizicima. Naglasak je na anticipativnom pogledu na potencijalne rizike s kojima se Društvo može suočiti u budućnosti, kako bi dobivena slika o ukupnim rizicima bila što potpunija.

Interna stopa solventnosti definira se u tijeku procesa utvrđivanja sposobnosti nosivosti rizika stavljanjem u odnos vlastitih sredstava s ukupnom potrebom za kapitalom (interna potreba za kapitalom).

ORSA je važan alat Uprave, kao i središnji izvor informacija za Nadzorni odbor, druge ključne funkcije u Društvu, te Agenciju kao nadzorno tijelo Društva.

Cjelokupni proces provođenja ORSA-e usklađen je s prirodom, ospegom i složenošću rizika kojima je Društvo izloženo.

Provđba vlastite procjene rizika i solventnosti uključuje i usporedbu rezultata kapitalnih zahtjeva glede solventnosti (SCR iz 1. stupa) i rezultata kapitalnih zahtjeva prema internom obračunu Društva. Nadalje, provđba procesa ORSA uključuje i analizu kontinuirane usklađenosti s kapitalnim zahtjevima SCR i MCR, te analizu kontinuirane usklađenosti s tehničkim pričuvama.

B.3.5.1 Opis procesa ORSA

Provđba procesa ORSA započinje definiranjem strategije upravljanja rizicima, koja je usklađena s poslovnom strategijom Društva. Na temelju definirane strategije upravljanja rizicima definiraju se ograničenja rizika i apetit za rizikom, te se prate tako postavljena ograničenja.

Slijedi utvrđivanje ukupne potrebe za kapitalom prema internom obračunu (2. stup) koja se temelji na profilu rizičnosti definiranom u sklopu procesa upravljanja rizicima (pogledati točku B.3.2).

Ukupna potreba za kapitalom promatra se u odnosu na postojeća vlastita sredstva iz 1. stupa, te se na taj način definira interna stopa solventnosti za jednogodišnje razdoblje. Vlastita sredstva se, ovisno o kvaliteti, raspoređuju u zakonski definirane kategorije 1, 2 i 3, pri čemu su vlastita sredstva Društva u cijelosti raspoređena u najvišu kategoriju 1.

Važan korak u provedbi procesa ORSA je anticipativni pogled na očekivane rizike. Sažetak rezultata za promatrano jednogodišnje i trogodišnje razdoblje opisuje se u Izvještaju o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti. Dobiveni rezultati utječu na definiranje poslovne strategije i strategije upravljanja rizicima.

Dodatni dio koji se obrađuje u Izvještaju o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti je kontrola primjerenosti metodologije izračuna SCR-a i korištenih pretpostavki. Kontrola se provodi usporedbom rezultata 1. i 2. stupa. Osim toga, izvještaj uključuje i kontrolu usklađenosti obračuna tehničkih pričuva s važećom regulativom.

U Izvještaju o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti prikazan je sažetak korištenih pretpostavki za vrednovanje i obračun identificiranih rizika, kao i rezultati i saznanja iz procesa provedbe ORSA-e i izračuna SCR-a. Predmetni rezultati i saznanja komentiraju se na sjednicama Odbora za sustav upravljanja i na sjednicama Uprave. Rezultati i saznanja koja su stečena tijekom procesa vlastite procjene rizika i solventnosti uzimaju se u obzir prilikom donošenja odluka, te prema potrebi, mogu dovesti i do promjena u poslovnoj strategiji i strategiji upravljanja rizicima. Kada Uprava usvoji

Izvještaj o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti, on se u zakonski propisanom roku od dva tjedna dostavlja Agenciji.

Obračuni i korištena metodologija u pojedinačnim koracima provedbe procesa ORSA opisani su u internoj dokumentaciji Društva.

Značajan dio cjelokupnog procesa provedbe ORSA-e, a posebno dijela koji se odnosi na utvrđivanje ukupne potrebe za kapitalom, je osiguravanje kvalitete podataka. Ona se u Društvu osigurava korištenjem jedinstvenih sustava unutar GRAWE Group, automatskim odnosno u velikoj mjeri automatskim sučeljima, točnim definicijama pojedinačnih podataka i sigurnošću pohranjenih podataka, ali i tjesnom suradnjom između funkcija upravljanja i svih poslovnih područja koja obuhvaća proces ORSA.

B.3.5.2 Organizacijska struktura i proces odlučivanja u procesu ORSA

Ukupnu odgovornost za učinkovitost procesa ORSA i iz njega dobivenih rezultata snosi cijela Uprava. To znači da Uprava razumije ORSA-izračune i da dobivene rezultate preispituje i na temelju njih donosi strateške odluke o upravljanju. Tako donesene odluke se opet uključuju u proces ORSA kao nova osnova. Osim toga, u slučaju značajne promjene stanja rizika ili profila rizičnosti (npr. zbog prijenosa portfelja, preuzimanja vlasničkih udjela u drugom društvu, i/ili uvođenje novih grupa proizvoda) Uprava može donijeti odluku o izvanrednoj (ad hoc) provedbi vlastite procjene rizika i solventnosti. Nadalje, prilikom donošenja značajnih strateških odluka Uprava dobiva podršku u obliku nekoliko varijanti izračuna, u kojima se konačni rezultat promatra preko različitih ulaznih parametara i prepostavki o rizicima.

Funkcija upravljanja rizicima koordinira cjelokupnim procesom provedbe ORSA-e, pri čemu ostvaruje usku suradnju s drugim ključnim funkcijama u Društvu. Detaljniji opis organizacijske strukture za funkciju upravljanja rizicima sadržan je u točki B.3.3.

B.3.5.3 Učestalost provođenja procesa ORSA

Redovni proces provođenja vlastite procjene rizika i solventnosti odvija se jednom godišnje, paralelno s procesom poslovnog planiranja. Izvještaj o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti odborava i usvaja Uprava. Rezultati i saznanja koja su stečena tijekom procesa vlastite procjene rizika i solventnosti uzimaju se u obzir prilikom donošenja odluka, te prema potrebi, mogu dovesti i do promjena u poslovnoj strategiji i strategiji upravljanja rizicima.

U slučaju značajnih promjena u profilu rizičnosti Društva odnosno u slučaju značajnih promjena kod adekvatnosti kapitala predviđeno je provođenje izvanredne (ad hoc) vlastite procjene rizika i solventnosti. Takve promjene mogu biti prouzročene internim odlukama i čimbenicima (npr. značajne promjene u investicijskom portfelju) ili vanjskim čimbenicima (tržišni rizici).

B.3.5.4 Utvrđivanje ukupne potrebe za kapitalom

Profil rizičnosti Društva definira se temeljem rezultata vrednovanja rizika u sklopu procesa procjene rizika (pogledati točku B.3.2.), pri čemu se u obzir uzimaju i analiziraju i rezultati obračuna SCR-a.

Utvrđivanje ukupne potrebe za kapitalom za tržišne rizike provodi se pomoću interna razvijenih metoda temeljenih na VaR izračunima sa stupnjem pouzdanosti od 95% uz vremenski horizont od jedne godine (skraćeno VaR 95), odnosno uz pomoć testova otpornosti na stres i analiza scenarija. Za preostale rizike najvećim dijelom se koriste procjene internih stručnjaka za pojedina područja. Važno je istaknuti da u izračun ukupne potrebe za kapitalom ulaze svi značajni rizici uključujući i one koji nisu obuhvaćeni standardnom formulom za 1. stup. Iz tog razloga se rizici koji nisu na primjeru način uvršteni u standardnu formulu, kao npr. bezrizične državne obveznice zemalja članica OECD-a, dodatno uključuju u internu procjenu rizika.

Ukupna interna potreba za kapitalom definira se agregirajući sve identificirane značajne rizike. Prilikom agregacije uzima se u obzir korelacijska matrica iz 1. stupa.

Projekcija ukupne interne potrebe za kapitalom za trogodišnje razdoblje planiranja temelji se na postojećem trogodišnjem planu Društva prema načelima MRS/MSFI-a koji služi kao podloga za planiranje prema tržišnoj vrijednosti.

B.3.5.5 Povezanost upravljanja kapitalom i upravljanja rizicima

Kao što je prethodno navedeno u točki B.3.5.1., ukupna potreba za kapitalom promatra se u odnosu na postojeća vlastita sredstva raspoloživa na referentni datum. Osim samog iznosa vlastitih sredstava u obzir se uzima i njihova kvaliteta.

Vlastita sredstva Društva raspoređena su u najvišu kategoriju prema kriteriju kvalitete, te je cilj da tako bude i u budućim razdobljima. Postavljeni plan upravljanja kapitalom uključuje i jednogodišnje prognoze i srednjoročni plan vlastitih sredstava i kapitalnih zahtjeva, kao i sve druge relevantne informacije koje proizlaze iz sustava upravljanja rizicima i Izvještaja o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti. Plan upravljanja kapitalom zajedno s Izvještajem o vlastitoj procjeni rizika i solventnosti podnosi se Nadzornom odboru.

Ako se iz spomenutih projekcija može zaključiti da bi stupanj solventnosti Društva mogao pasti ispod interna postavljene granice, uslijedit će razrada plana za primjenu odgovarajućih mjera.

B.4 Sustav internih kontrola

B.4.1 Opis

Uprava snosi sveukupnu odgovornost za uspostavu, praćenje i redovito provođenje primjerenog i učinkovitog sustava internih kontrola što podrazumijeva: usklađenost s važećim zakonskim, regulatornim i internim propisima koji se odnose na Društvo, učinkovitost i djelotvornost poslovanja u smislu ispunjenja poslovnih ciljeva, te dostupnost i pouzdanost finansijskih i nefinansijskih informacija.

Sustav internih kontrola se temelji na konceptu triju linija obrane.

Prvu liniju obrane čine vlasnici rizika (ulaganje, prodaja, tehnika osiguranja, likvidacija šteta, IT i sl.). Vlasnici rizika koji identificiraju, procjenjuju i mjere rizike kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju, te su odgovorni za organizaciju, primjenu i razvoj sustava internih kontrola. Drugu liniju obrane čine funkcija upravljanja rizicima, funkcija praćenja usklađenosti i aktuarska funkcija. Treću liniju obrane čini funkcija interne revizije. Funkcija interne revizije redovito provjerava i vrednuje u okviru svojih revizijskih aktivnosti djelotvornost i učinkovitost sustava internih kontrola i podržava daljnji razvoj djelotvornih kontrola između ostaloga praćenjem provedbe danih preporuka („follow-up“).

Sustav internih kontrola uključuje između ostalog upravljačke i računovodstvene postupke, okvir za internu kontrolu, odgovarajuće izvještavanje na svim razinama Društva kao i funkciju praćenja usklađenosti.

Središnje dokumentiranje ključnih procesa uključujući opisane kontrole, koordinaciju, provjeru sustava internih kontrola u pogledu njegove potpune ažuriranosti te njegov daljnji razvoj u nadležnosti su pojedinačnog odjela koji je odgovoran za pojedinačni ključni proces. Odjel za upravljanje rizicima i kontroling vodi brigu o unosu i ažuriranju ključnih procesa svih odjela u Društvu, te pri tome pruža odgovarajuću podršku vlasnicima procesa odnosno njihovim suradnicima.

Uz temeljne procese iz svih poslovnih područja Društva, evidentiraju se i rizici koji mogu nastupiti u pojedinom procesu, te pripadajuće mjere za izbjegavanje odnosno smanjenje rizika i za osiguravanje i dokumentiranje internih kontrola.

Pridruživanjem dokumentiranih aktivnosti konkretnim ulogama jasno je definirana odgovornost za provedbu kontrola. Svim rizicima, kontrolama, informacijskim sustavima, ulogama i dokumentima korištenima u dokumentiranim procesima upravlja se u jednakim podatkovnim skupovima. Navedeni skupovi s jedne strane omogućuju bolji pregled, a s druge strane pružaju ujednačenu terminologiju. Održavanje odnosno nadograđivanje tih modela podatkovnih skupova u nadležnosti je Odjela za upravljanje rizicima i kontroling. Vizualizacijom svih bitnih temeljnih procesa osiguran je transparentan prikaz provedenih kontrola koje se u budućnosti mogu optimizirati i automatizirati.

U sveobuhvatnoj procesnoj mapi Društva konsolidirani su procesi pojedinačnih područja i prikazana su sučelja između više uključenih područja. Takvim prikazivanjem osigurava se transparentnost i povećava učinkovitost.

Sustav internih kontrola Društva sastoji se od raznih kontrola, kao na primjer: ovlasti za potpisivanje propisane Pravilnikom o sustavu GRAWE limita, načelo dva para očiju, razdvajanje dužnosti, uspostavljen sustav limita kao i definirani interni akti.

Adekvatno uspostavljen sustav internih kontrola u postupku finansijskog izvještavanja omogućava Društvu da u finansijskim izvještajima točno prezentira svoj finansijski položaj, rezultat poslovanja i novčane tokove.

Društvo je temeljem sustava internih kontrola u računovodstvenom procesu u stanju provoditi finansijsko izvještavanje u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

U računovodstvenom poslovanju u Društvu se kao i u cijeloj GRAWE Group koristi standardizirani softver SAP.

Knjigovodstveni poslovi obavljaju se pomoću tog softvera električkim putem u skladu s načelima urednog knjigovodstva.

Ključni procesi u računovodstvu detaljno su dokumentirani (računovodstvene politike, pravilnici i procedure, središnje dokumentiranje procesa itd.).

Kontrolnim postupcima koje Društvo provodi u računovodstvenom poslovanju ponajprije smatramo kontrolu, je li knjigovodstvena isprava formalno ispravna na način da je sastavljena u skladu s važećim propisima, kao i kontrolu je li poslovni događaj stvarno nastao i u opsegu kao što je navedeno, te kontrolu matematičkih izračuna na temelju kojih su dobiveni rezultati na knjigovodstvenoj ispravi. Navedene kontrole se obavljaju sukladno organizacijskoj strukturi Društva, od strane odgovornih osoba sukladno njihovim ovlaštenjima koja su definirana internima aktima Društva. Provođenje kontrole potvrđuje se fizičkim i/ili elektroničkim potpisom odgovorne osobe koja ju je izvršila.

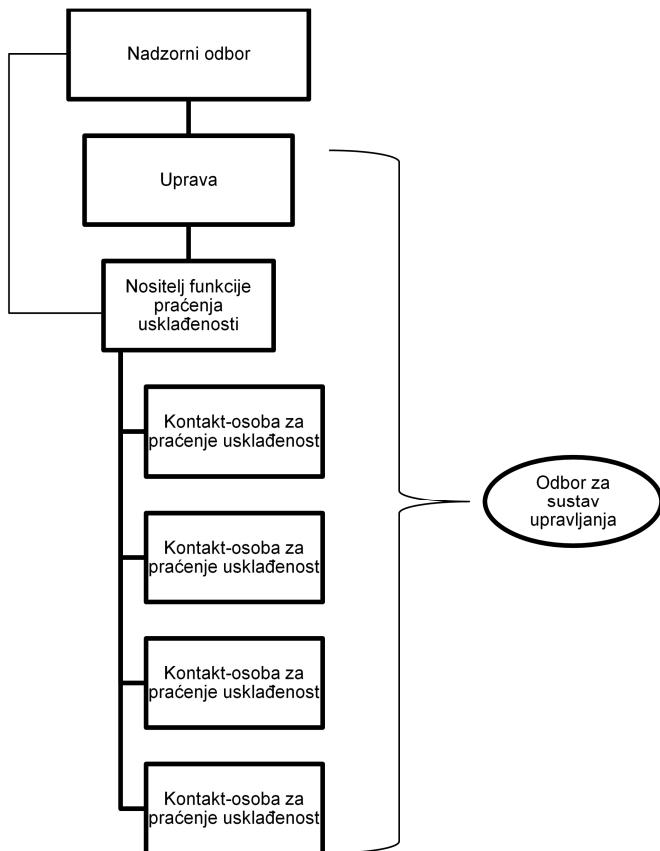
U platnom prometu se poštije načelo dva para očiju. Nalozi se odobravaju električkom autorizacijom putem certifikata pohranjenih na stickove ili smart-kartice.

Djelokrug Odjela za računovodstvo i financije obuhvaća i područje premijskog knjigovodstva. Premijsko knjigovodstvo vodi se u računalnom programu KORIN koji je razvijen u GRAWE Group.

Procesi raspoređivanja uplata premija na pripadajuća konta polica odvijaju se velikim dijelom automatski električkom razmjenom podataka s bankama. Provodi se redovito praćenje potraživanja po osnovi premija.

B.4.2 Implementacija funkcije praćenja usklađenosti

Funkcija praćenja usklađenosti je sastavni dio sustava upravljanja Društva. U svrhu obavljanja funkcije praćenja usklađenosti u Društvu je uspostavljen decentralizirani ustroj funkcije praćenja usklađenosti koji se moće grafički prikazati na sljedeći način:

Slika 6: Organizacijski ustroj funkcije praćenja usklađenosti

Uprava ima konačnu odgovornost za usklađenost s regulatornim okvirom Solventnost II i mora osigurati da funkcija praćenja usklađenosti bude organizirana na odgovarajući način. S tim u vezi Uprava mora voditi računa da funkcija praćenja usklađenosti ima dovoljno resursa te da djeluje samostalno i neovisno. Uprava je odgovorna za implementaciju zahtjeva regulatornog okvira Solventnost II u dijelu koji se odnosi na usklađenost i poduzima mјere koje su značajne za praćenje usklađenosti i izdaje odgovarajuće upute.

Nositelj funkcije praćenja usklađenosti je odgovorni rukovoditelj za funkciju praćenja usklađenosti. U obavljanju svoje funkcije nositelj funkcije praćenja usklađenosti je izravno odgovoran Upravi te djeluje samostalno i neovisno. Nositelj funkcije praćenja usklađenosti neposredno izvještava Upravu.

Kontakt-osobe za praćenje usklađenosti odgovorne su za praćenje usklađenosti u okviru svojih organizacijskih jedinica odnosno svojih područja odgovornosti i osiguravaju da sva važna pitanja koja

se odnose na praćenje usklađenosti u vezi s tim organizacijskim jedinicama odnosno područjima odgovornosti budu cjelovito pokrivena.

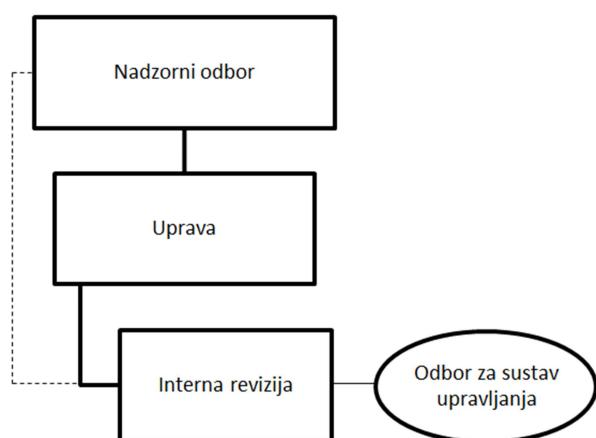
U vezi s temeljnim zadacima funkcije praćenja usklađenosti upućujemo na točku B.1.2.3.2 ovog Izvještaja. Ovlaštenja, resursi i operativna neovisnost nositelja funkcije praćenja usklađenosti opisana je u točki B.1.6.2.

Obveza obavještavanja i savjetovanje koje provodi funkcija praćenja usklađenosti opisane su su u točki B.1.6.3.2.

B.5 Funkcija interne revizije

B.5.1 Implementacija funkcije interne revizije

Funkcija interne revizije je u organizacijskom smislu ovako pozicionirana:

Slika 7: Organizacijski ustroj funkcije interne revizije

Društvo je oformilo vlastiti Odjel za internu reviziju koji je ustrojen kao samostalna organizacijska jedinica i neposredno je odgovorna cjelokupnoj Upravi Društva i Nadzornom odboru. Odgovornost za uspostavljanje i osiguravanje općenitog funkcioniranja Interne revizije preuzima Uprava i nije je moguće prenijeti na druge osobe ili organizacijske jedinice. Uprava donosi odluku o tome koje će se mjere poduzeti na temelju danih nalaza revizije te je dužna osigurati provedbu tih mjeru.

Voditelj Odjela za internu reviziju, ujedno nositelj ključne funkcije interne revizije, obavlja poslove planiranja, upravljanja, nadzora i zastupanja interne revizije prema vanjskim korisnicima.

Glavne zadaće i odgovornosti funkcije interne revizije opisane su u dijelu B.1.2.3.3. Ovlaštenja, resursi i neovisnost u poslovanju opisani su u dijelu B.1.6.2.

Izvještavanje i savjetovanje kroz funkciju interne revizije opisani su u dijelu B.1.6.3.3.

B.5.2 Objektivnost i neovisnost

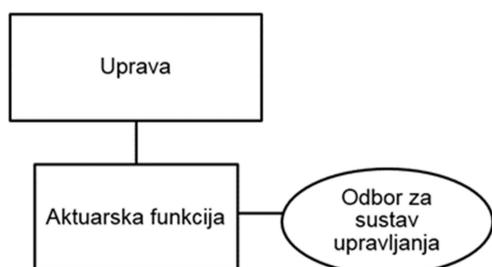
Funkcija interne revizije je u obavljanju svog posla samostalna, objektivna, nepristrana i prije svega neovisna o poslovnim procesima. Interna revizija smije biti angažirana samo za obavljanje zadatka revizije. Ni u kojem slučaju ne smije obavljati poslove koji su nespojivi s revizijskim poslovima. Prilikom provedbe revizije, izvještavanja i vrednovanja rezultata interna revizija ne podliježe uputama drugih osoba, funkcija ili organizacijskih jedinica. Interna revizija ne smije biti onemogućavana u utvrđivanju opsega revizije, provedbi naloga i izvješćivanju.

Svi interni revizori dužni su prilikom obavljanja revizijskih aktivnosti postupati nepristrano i objektivno. Zabranjeno je obavljati samo-reviziju te se potencijalni sukob interesa mora prijaviti.

B.6 Aktuarska funkcija

B.6.1 Uspostava aktuarske funkcije

Aktuarska funkcija organizirana je kako slijedi:

Slika 8: Organizacijski ustroj aktuarske funkcije

Aktuarska funkcija Društva odgovorna je direktno cijeloj Upravi i profesionalno je neovisna. Uprava je odgovorna za primjerenu organizaciju i stručnost aktuarske funkcije. Uprava odlučuje koje preporuke aktuarske funkcije za ispravak nedostataka će se ispuniti i osigurava njihovu provedbu.

Kako bi se osigurao konstantan protok informacija između aktuarske funkcije i ostalih ključnih funkcija Društva, nositelj aktuarske funkcije je član Odbora za sustav upravljanja.

Glavni zadaci i odgovornosti aktuarske funkcije navedeni su u točki B.1.2.3.4. Ovlasti, resursi i operativna neovisnost opisani su u točki B.1.6.2.

Izvještavanje i savjetovanje od strane aktuarske funkcije opisani su u točki B.1.6.3.4.

B.7 Izdvajanje poslova ili funkcija

B.7.1 Politika o izdvajanju poslova ili funkcija

Izdvajanje poslova ili funkcija u Društvu propisano je Politikom o izdvajanju poslova ili funkcija koja je u bitnome opisana u nastavku.

Izdvajanje poslova ili funkcija je ugovorni prijenos obavljanja poslova vezanih za djelatnost osiguranja odnosno ugovorni prijenos kritičnih (ključnih) odnosno važnih poslovnih funkcija koje Društvo inače samo obavlja u okviru svoje registrirane djelatnosti, na pružatelja usluge i to u značajnijem opsegu i na dulje vremensko razdoblje, bez obzira je li pružatelj usluge nadzirani ili nenadzirani subjekt, u skladu s kojim pružatelj usluge izravno ili neizravno obavlja poslove ili funkcije koje bi Društvo inače obavljalo samostalno.

Kritična (ključna) odnosno važna poslovna funkcija ili aktivnost je funkcija ili aktivnost bez koje Društvo (i) ne može nastaviti poslovne aktivnosti bez ugrožavanja poslovanja, (ii) nastaviti kontinuirano i zadovoljavajuće pružanje usluge ugovarateljima osiguranja i korisnicima iz ugovora o osiguranju, (iii) uredno ispunjavati zahtjeve sustava upravljanja kao i mјere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Društvo neće izdvojiti kritične (ključne) ili važne poslovne funkcije odnosno aktivnosti ako bi izdvajanje moglo dovesti do (i) ugrožavanja poslovanja Društva, (ii) značajnog pogoršanja kvalitete sustava upravljanja Društva, (iii) neopravdanog povećanja operativnog rizika, (iv) onemogućavanja ili otežavanja Agencije u provođenju nadzora, (v) neispunjavanja obveza prema osiguranicima, ugovarateljima osiguranja i korisnicima iz ugovora o osiguranju ili ugrožavanja njihovih interesa, (vi) nastanka sukoba interesa pružatelja usluge i Društva.

U cilju odabira odgovarajućeg pružatelja usluge Društvo osniva radnu skupinu koju čine radnici Društva ospozobljeni za procjenu i vrednovanje rizika povezanih s prijenosom izdvojenih poslova, a u koju po potrebi mogu biti uključeni i vanjski suradnici i koja provodi dubinsku analizu potencijalnih pružatelja usluge.

Društvo s pružateljem usluge sklapa pisani ugovor o prijenosu izdvojenih poslova koji mora biti usklađen s točkom 4. članka 274. DU. O namjeri izdvajanja poslova ili funkcija Društvo najkasnije 60 dana prije sklapanja ugovora s pružateljem usluga obavještava Agenciju kojoj dostavlja svu propisanu dokumentaciju. Društvo odgovara u potpunosti za izdvojene poslove.

B.7.2 Izdvojeni poslovi

Društvo je izdvojilo poslove računalne obrade podataka, poslove ulaganja imovine i poslove administriranja reosiguranja.

Društvo je poslove računalne obrade podataka izdvojilo na temelju Ugovora o prijenosu izdvojenih poslova računalne obrade podataka koji je 10. svibnja 2012. sklopilo s društvom GRAWE AG, kao pružateljem usluge, i koji je stupio na snagu danom primitka Rješenja Agencije od 20. lipnja 2012.,

KLASA: UP/I-453-02/12-36/2, URBROJ: 326-112-12-4, kojim je Društvo dobilo dozvolu za prijenos izdvojenih poslova računalne obrade podataka.

Društvo je poslove ulaganja imovine izdvojilo počevši od 1. siječnja 2017. na temelju Ugovora o izdvajaju poslova ulaganja imovine koji je 14. prosinca 2016. sklopilo s društvom GRAWE AG, kao pružateljem usluge, a na temelju obavijesti Agencije od 16. studenoga 2016., KLASA: 974-11/16-01/36, URBROJ: 326-01-660-663-16-3, kojom je Društvo obaviješteno da Agencija nema primjedbi na zaprimljenu dokumentaciju koja se odnosi na postupak izdvajanja poslova ulaganja imovine.

Društvo je poslove administriranja reosiguranja izdvojilo počevši od 30. ožujka 2018. na temelju Ugovora o izdvajaju poslova administriranja reosiguranja koji je 28. ožujka 2018. sklopilo s društvom GRAWE AG, kao pružateljem usluge, a na temelju obavijesti Agencije od 8. ožujka 2018., KLASA: 974-11/17-01/35, URBROJ: 326-01-660-663-18-8, kojom je Društvo obaviješteno da Agencija nema primjedbi na zaprimljenu dokumentaciju koja se odnosi na postupak izdvajanja poslova administriranja reosiguranja.

Pružatelj usluge izdvojenih poslova, društvo GRAWE AG, je dioničko društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Austriji, A-8010 Graz, Herrengasse 18-20 (www.grawe.at) i upisano je u registar Zemaljskog suda za građanskopravne predmete u Grazu pod brojem upisa FN 37748. GRAWE AG je jedini tj. 100%-tni dioničar Društva.

GRAWE AG osnovano je 1828. i od prvobitnog osiguravatelja od požara razvilo se u međunarodno poduzeće raznovrsnih poslovnih djelatnosti koje koje objedinjuje društva za osiguranje, banke i društva za poslovanje nekreninama. Trinaest osiguravajućih društava-kćeri koje su osnovane i već dugi niz godina uspješno zastupljene na tržištima zemalja središnje i istočne Europe potvrđuju međunarodnu usmjerenost GRAWE AG. Društvo obavlja poslove gotovo svih vrsta životnih i neživotnih osiguranja, a pokazatelji iz dostupnih izvještaja i drugih izvora potvrđuju njegovu finansijsku i kapitalnu snagu i stabilnost.

Društvo u svojstvu pružatelja usluge nije preuzealo obavljanje izdvojenih poslova ili funkcija za drugo društvo za osiguranje.

B.8 Ostale informacije

Na 86. sjednici Nadzornog odbora održanoj 4. veljače 2019. godine u Grazu uz suglasnost svih prisutnih članova Nadzornog odbora odobren je prijedlog gospodina Igora Purete, mag.ing., MBA, da ga se oslobodi dužnosti predsjednika Uprave istekom mandata 3. travnja 2019. godine.

Nadalje, uz suglasnost svih prisutnih članova Nadzornog odbora donesena je odluka da se gospođa Nataša Kapetanović, dipl. ing. imenuje za predsjednicu Uprave i to s početkom mandata na dan 4. travnja 2019. godine.

Uz suglasnost svih prisutnih članova Nadzornog odbora također je donesena odluka da se Agenciji podnese zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje funkcije člana Uprave za gospodina Hrvoja Grčića, bacc. oec., MBA.

C. PROFIL RIZIČNOSTI

Pod profilom rizičnosti, koji se promatra na određeni referentni datum, podrazumijeva se sveukupnost svih rizika kojima je Društvo izloženo unutar vremenskog horizonta planiranja. Pri tome se analiziraju pretpostavke prema kojima bi poslovanje Društva moglo biti potencijalno ugroženo.

U svrhu definiranja profila rizičnosti Društva u obzir se uzimaju svi rizici (na pojedinačnoj osnovi i agregirano) koji su se materijalizirali u promatranom razdoblju kao i svi potencijalni rizici kojima bi Društvo u budućnosti moglo biti izloženo. Pri tome se ne zanemaruje utjecaj implementiranih tehnika za smanjenje rizika i drugih mjera za upravljanje identificiranim rizicima. Značajni rizici prema internoj procjeni (pogledati točke B.3.2. i B.3.5.1.) se posebno analiziraju i promatraju. Također, analiziraju se i rezultati koji proizlaze iz obračuna solventnosti (SCR) prema zakonski utvrđenoj metodologiji.

Društvo je razvilo interni sustav ograničenja rizika, tj. Društvo je interno postavilo granice za izloženost pojedinim rizicima. Pridržavanje postavljenih ograničenja s jedne strane osigurano je kvalitetnim sustavom internih kontrola, a s druge strane kvalitetnim mjerama i tehnikama smanjenja rizika. Utvrde li se potencijalna prekoračenja limita, aktivira se tzv. eskalacijski proces prema kojemu je točno definirano koga se treba informirati i koje mjere je potrebno promptno poduzeti kako bi se identificirani rizik što prije mogao smanjiti i/ili eliminirati.

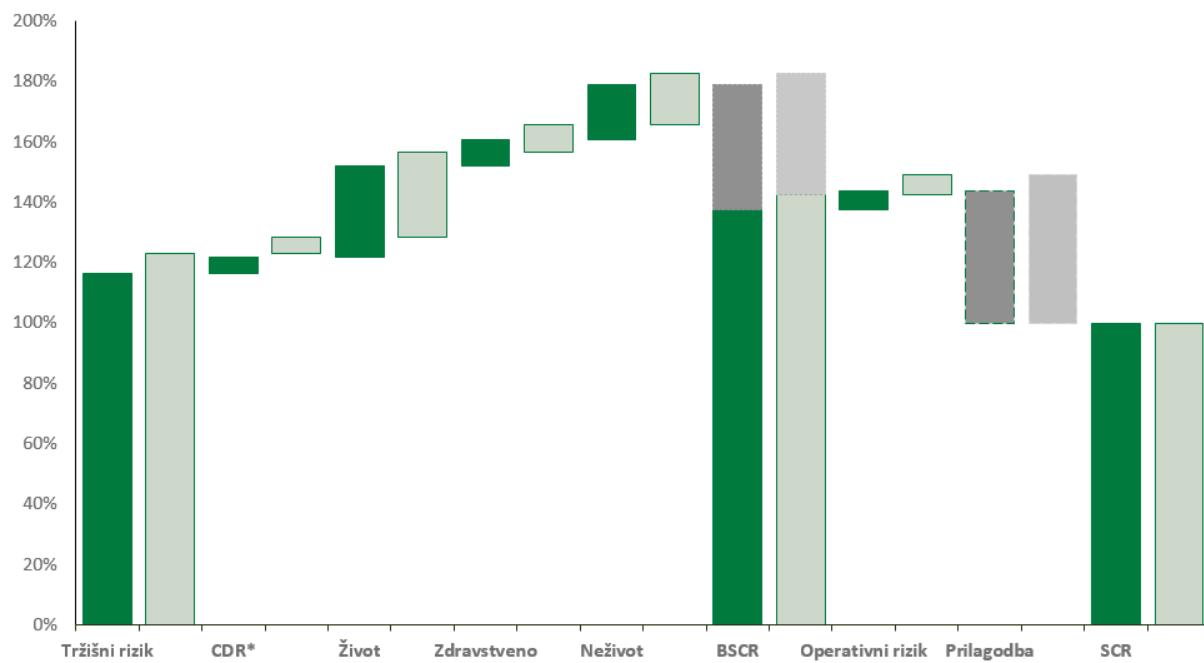
Baza za utvrđivanje profila rizičnosti je rezultat ukupne interne potrebe za kapitalom kao i rezultat izračuna solventnosti prema standardnoj formuli na 31. prosinca 2018.

Društvo u svakom trenutku mora osigurati pokriće za definirani kapitalni zahtjev. Ako je interna potreba za kapitalom veća od kapitalnog zahtjeva glede solventnosti (SCR), Društvo je obvezno raspolagati dovoljnom količinom vlastitih sredstava za pokriće interne potrebe za kapitalom. Iz tog razloga u prvom koraku se definira profil rizičnosti prema obračunu SCR-a, a u drugom koraku prema internoj potrebi za kapitalom. Prema rezultatima predmetnih izračuna za Društvo, potreba za kapitalom je veća prema metodologiji obračuna SCR-a.

Informacije vezane za izračun kapitalnog zahtjeva glede solventnosti sadržane su u točki E.2.

Na referentni datum 31. prosinca 2018. Društvo nije imalo izvanbilančnih pozicija. Nadalje, Društvo ne koristi specifične parametre, uravnoteženu prilagodbu i prilagodbu volatilnosti.

Profil rizičnosti iz rezultata SCR-a na 31. prosinca 2018. sastoji se od sljedećih rizika:

■ Udio rizika 2018. ■ Efekt diverzifikacije 2018. ■ Prilagodba 2018. ■ Udio rizika 2017. ■ Efekt diverzifikacije 2017. ■ Prilagodba 2017.

*CDR= rizik neispunjena obveza druge ugovorne strane

Slika 9 : Udio modula rizika u SCR-u na 31.12.2018.

Značajne pozicije u izračunu SCR-a su tržišni rizik i preuzeti rizik životnog osiguranja, a zatim slijede preuzeti rizik neživotnog osiguranja i preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja. Detaljniji iznosi rizika u izračunu SCR-a prikazani su u nastavku.

Značajnost

Društvo definira kao značajne rizike sve one rizike koji su u internoj procjeni smješteni u „kritično/crveno područje“ matrice za procjenu rizika, te one rizike koji u izračunu kapitalnog zahtjeva prema standardnoj formuli imaju pojedinačno najveće zahtjeve za kapitalom.

U nastavku ovog Izvještaja slijedi detaljan opis pojedinačnih rizika Društva.

C.1 Preuzeti rizik osiguranja

Pod preuzetim rizicima podrazumijevaju se rizici gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlaze iz nedovoljnog iznosa premije ili nedostatnih pričuva, odnosno koji proizlazi iz promjena u vremenu nastupa, učestalosti i težini osiguranih događaja te promjena u iznosu odštetnih zahtjeva i trenutku njihovog dospijeća (premijski rizik i rizik pričuva) kao i iz neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi oblikovanja cijena i pričuva povezanih s ekstremnim ili iznimnim događajima (rizik katastrofe).

Prema standardnoj formuli preuzeti rizik osiguranja obuhvaća modul preuzetog rizika neživotnog osiguranja, modul preuzetog rizika životnog osiguranja i modul preuzetog rizika zdravstvenog osiguranja.

U sljedećoj tablici dani su kapitalni zahtjevi po modulima preuzetog rizika osiguranja:

Moduli preuzetog rizika osiguranja	Kapitalni zahtjev	Kapitalni zahtjev
	2017 tis. kn.	2018 tis. kn.
Preuzeti rizik životnog osiguranja	65.891	73.530
Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	21.442	20.964
Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	39.818	44.570

Tablica 13: Kapitalni zahtjev po modulima preuzetih rizika osiguranja

Preuzeti rizici životnih i neživotnih osiguranja bilježe porast kapitalnih zahtjeva u odnosu na prethodno razdoblje, dok preuzeti rizik zdravstvenih osiguranja bilježi blagi pad.

Kapitalni zahtjev za preuzete rizike životnih osiguranja se povećao zbog porasta kapitalnih zahtjeva odustanaka i katastrofalnih rizika, a kapitalni zahtjev preuzetih rizika neživotnih osiguranja zbog povećanja kapitalnog zahtjeva premijskog rizika i rizika pričuva.

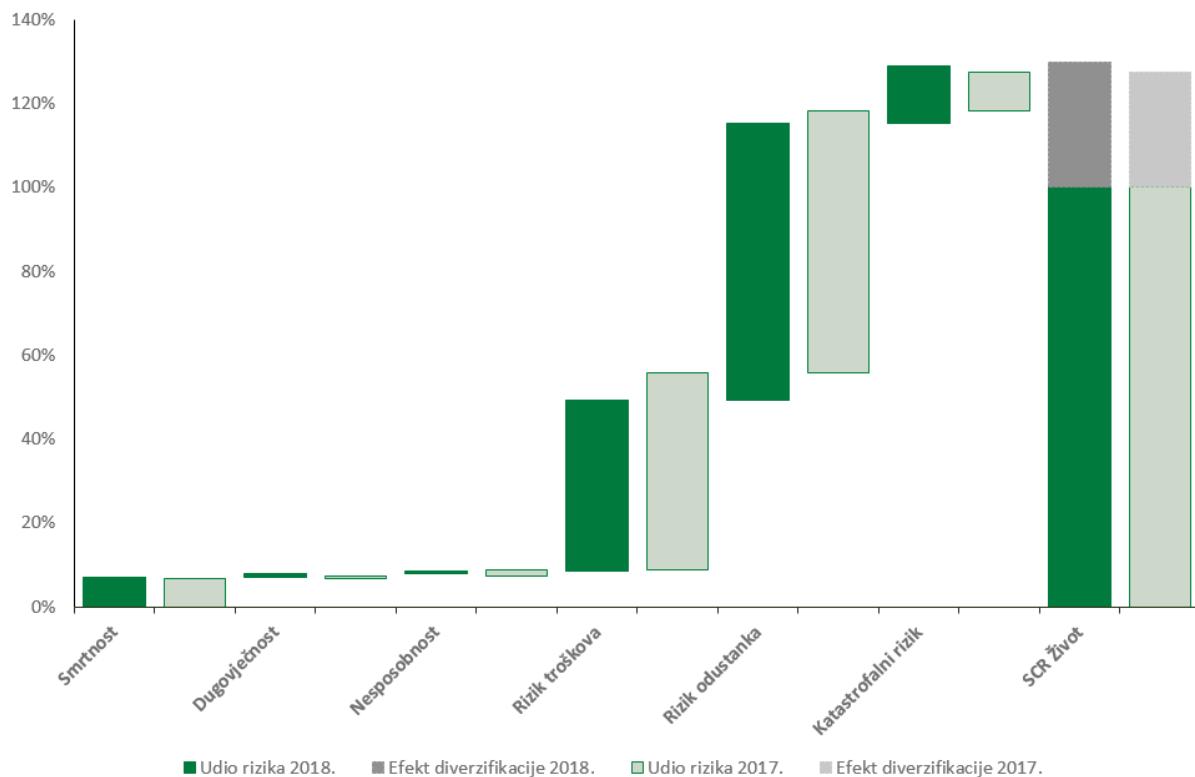
C.1.1 Izloženost rizicima

Preuzeti rizik životnog osiguranja

Preuzeti rizik životnog osiguranja je rizik koji proizlazi iz obveza životnog osiguranja, a prema standardnoj formuli se sastoji od sljedećih rizika:

- rizik smrtnosti,
- rizik dugovječnosti,
- rizik invalidnosti/pobolijevanja,
- rizik troškova,
- rizik odustanka
- rizik revizije i
- rizik katastrofe životnih osiguranja.

Ukupni kapitalni zahtjev za preuzeti rizik životnih osiguranja iznosi 73.530 tisuća kuna, a struktura po promatranim rizicima dana je u sljedećem prikazu:

Slika 10: Preuzeti rizik životnog osiguranja s uključenim efektima diverzifikacije

Rizik smrtnosti je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa smrtnosti, pri čemu povećanje stope smrtnosti dovodi do povećanja vrijednosti obveza iz osiguranja.

Društvo je za 2018. godinu utvrdilo kapitalni zahtjev za podmodul rizika smrtnosti u skladu sa standardnom formulom u iznosu od 5.275 tisuća kuna, primjenjujući šok trajnog povećanja stopa smrtnosti koje se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva za 15% kod ugovora u kojima porast stopa smrtnosti uzrokuje povećanje tehničkih pričuva. U 2017. godini kapitalni zahtjev za taj rizik iznosio je 4.383 tisuća kuna odnosno u tekućoj godini bilježi porast od 20,4%. Porast kapitalnog zahtjeva proizlazi iz promjene iskustvenih tablica smrtnosti obzirom na dulje razdoblje promatranja iskustva za jednu godinu, te zbog unaprijeđenja programa kod obračuna najbolje procjene dodatnih osiguranja.

Rizik dugovječnosti je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa smrtnosti, pri čemu smanjenje stope smrtnosti dovodi do povećanja vrijednosti obveza iz osiguranja.

Društvo je za 2018. godinu utvrdilo kapitalni zahtjev za podmodul rizika dugovječnosti u skladu sa standardnom formulom u iznosu od 614 tisuća kuna, primjenjujući šok trajnog smanjenja stopa smrtnosti koje se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva za 20% kod ugovora u kojima smanjenje stopa smrtnosti uzrokuje povećanje tehničkih pričuva. U 2017. godini kapitalni zahtjev za taj rizik je iznosio 562 tisuće kuna odnosno u tekućoj godini bilježi porast od 9,3%. Porast kapitalnog zahtjeva

proizlazi iz godišnje promjene pretpostavki, te zbog unaprijeđenja programa za obračun najbolje procjene.

Rizik invalidnosti/pobolijevanja je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa invalidnosti, bolesti i pobolijevanja.

Društvo je za 2018. godinu utvrdilo kapitalni zahtjev za podmodul rizika invalidnosti/pobolijevanja u skladu sa standardnom formulom u iznosu od 357 tisuća kuna, primjenjujući metodologiju propisanu člankom 139. Delegirane uredbe (EU) 2015/35. U 2017. godini kapitalni zahtjev za taj rizik je iznosio 850 tisuća kuna odnosno u tekućoj godini bilježi pad od 57,9%. Pad kapitalnog zahtjeva proizlazi iz promjene tretmana vjerovatnosti kod dodatnih osiguranja za slučaj smrti uslijed nezgode za koje je u obračunu na 31.12.2018. isključen rizik invalidnosti/pobolijevanja.

Rizik odustanka je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa odustanka, raskida, obnove i otkupa polica. Društvo je utvrdilo kapitalni zahtjev za rizik odustanka u skladu sa standardnom formulom primjenjujući metodologiju propisanu člankom 142. Delegirane uredbe (EU) 2015/35. Navedeni rizik s kapitalnim zahtjevom u visinu od 48.589 tisuća kuna u 2018. godini proizlazi iz scenarija masovnog odustanaka. U 2017. godini kapitalni zahtjev za taj rizik iznosio je 41.202 tisuća kuna. Porast kapitalnog zahtjeva od 17,9% proizlazi iz promjene iskustvenih pretpostavki o odustancima, te iz promjene bezrizične krivulje kamatnih stopa.

Rizik troškova je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti troškova nastalih u servisiranju ugovora o osiguranju ili ugovora o reosiguranju. Društvo je utvrdilo kapitalni zahtjev za rizik troškova u skladu sa standardnom formulom u visini 29.997 tisuća kuna primjenjujući šok trajnog povećanja troškova koji se uzimaju u obzir kod izračuna tehničkih pričuva za 10% te pretpostavku o povećanju stope inflacije za 1 postotni bod godišnje. U 2017. godini kapitalni zahtjev za taj rizik je iznosio 30.962 tisuća kuna odnosno u tekućoj godini bilježi pad od 3,1%. Pad kapitalnog zahtjeva proizlazi iz ažuriranja pretpostavki o stvarnim troškovima.

Rizik revidiranja je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa revidiranja koje se primjenjuju na rente zbog promjena u pravnom okruženju ili zdravstvenom stanju osigurane osobe. Društvo je za 2018. godinu uključilo u rizik revidiranja rente iz neživotnih osiguranja te iskazuje kapitalni zahtjev od 636 tisuća kuna. U prethodnom razdoblju kapitalni zahtjev za ovaj rizik nije bio obračunat.

Rizik katastrofe životnog osiguranja je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz segmenta životnih osiguranja koji proizlazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi oblikovanja cijena i pričuva povezanih s ekstremnim ili iznimnim događajima. Društvo je utvrdilo kapitalni zahtjev za podmodul rizika katastrofe životnog osiguranja u skladu sa standardnom formulom u visini od 10.095 tisuća kuna primjenjujući šok povećanja za 0,15 postotnih bodova stopa smrtnosti koje se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva u sljedećih 12 mjeseci. U 2017. godini kapitalni zahtjev za taj rizik je iznosio 6.121 tisuću kuna odnosno u tekućoj godini bilježi porast od 64,6%. Porast kapitalnog zahtjeva proizlazi iz promjene tretmana vjerovatnosti kod dodatnih

osiguranja za slučaj smrti uslijed nezgode za koje se u obračunu na 31.12.2018. iznos šoka primjenjuje na vjerojatnost smrtnosti uslijed nezgode.

Pojedini kapitalni zahtjevi u tekućoj godini odstupaju od prethodnog razdoblja zbog primjene nove verzije programa za obračun kapitalnih zahtjeva modula preuzimanja rizika životnih osiguranja. U programu su unaprijeđeni određeni koraci u izračunima kojima je dodatno povećana preciznost i detaljnost. Iako pojedinačno kapitalni zahtjevi bilježe odstupanja, u ukupnom kapitalnom zahtjevu te promjene su nematerijalne.

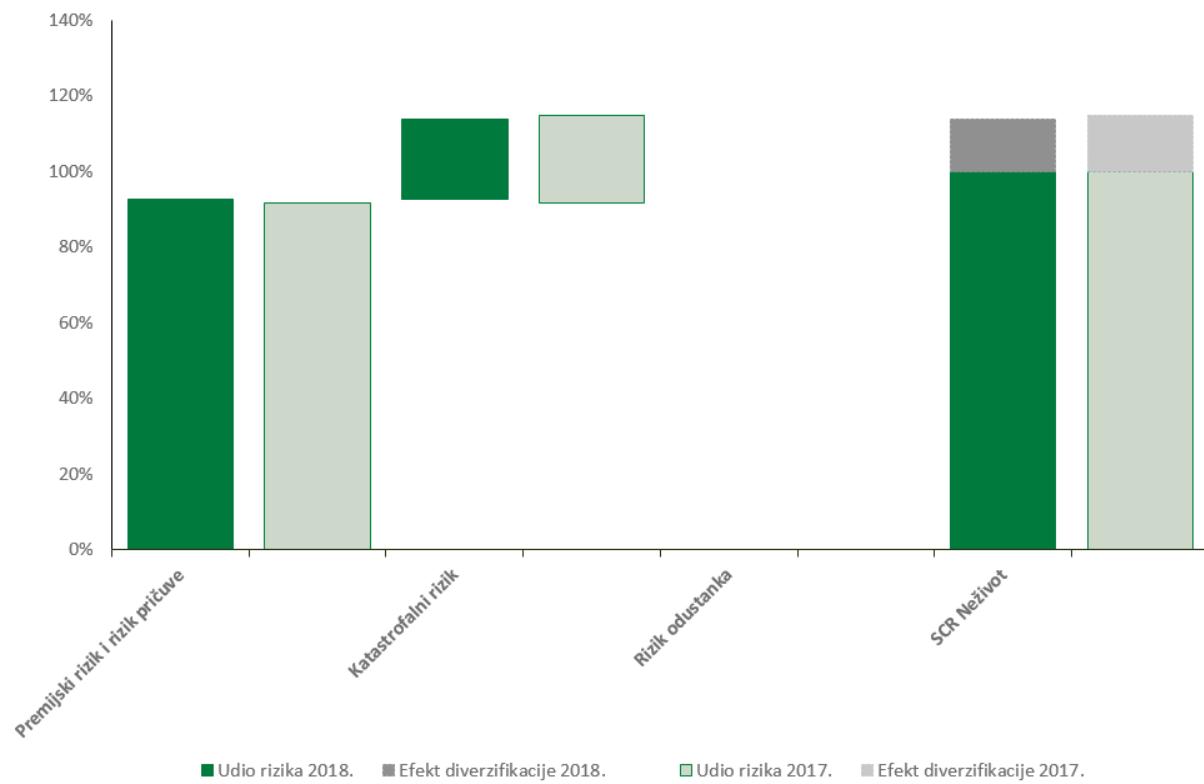
Društvo je od navedenih rizika kao najznačajnije preuzete rizike životnog osiguranja prepoznalo rizik odustanka i rizik troškova.

Preuzeti rizik neživotnog osiguranja

Preuzeti rizik neživotnog osiguranja je rizik koji proizlazi iz obveza neživotnog osiguranja, a prema standardnoj formuli se sastoji od sljedećih rizika:

- premijski rizik i rizik pričuva,
- rizik odustanka i
- rizik katastrofe.

Ukupni kapitalni zahtjev za preuzeti rizik neživotnih osiguranja iznosi 44.570 tisuća kuna, a struktura po promatranim rizicima dana je u sljedećem prikazu:

Slika 11: Preuzeti rizik neživotnog osiguranja s uključenim efektima diverzifikacije

Premijski rizik i rizik pričuva predstavlja rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u trenutku, učestalosti i ozbiljnosti osiguranih događaja te promjena u trenutku i iznosu namira odštetnih zahtjeva. Kapitalni zahtjev za premijski rizik i rizik pričuva neživotnog osiguranja iznosi 41.261 tisuća kuna i izračunava se koristeći parametre definirane standardnom formulom. U prethodnom razdoblju kapitalni zahtjev za ovaj rizik iznosio je 36.513 tisuća kuna, odnosno u 2018. godini bilježi porast od 13,0%. Najveći utjecaj na iznos ovog kapitalnog zahtjeva imaju premijski volumen i volumen pričuva automobilskog osiguranja od odgovornosti, pa je tako i razlika u odnosu na prethodno razdoblje uglavnom uzrokovana povećanjem premijskog volumena i volumena šteta u navedenoj vrsti osiguranja.

Rizik katastrofe je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama glede oblikovanja cijena i pričuva povezanih s ekstremnim ili iznimnim događajima. Društvo razlikuje prirodne katastrofe (potres), katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem (požar, uporaba motornih vozila, odgovornost) i druge rizike katastrofe. Kapitalni zahtjev za rizik katastrofe neživotnih osiguranja iznosi 9.442 tisuće kuna, a Društvo ga je utvrdilo u skladu sa standardnom formulom na temelju propisanih mjera izloženosti za prirodne katastrofe, katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem („man-made“) te za druge rizike katastrofe. Navedeni kapitalni zahtjev u najvećoj mjeri proizlazi iz požarnog rizika u riziku katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem. S obzirom na to da prirodne katastrofe odnosno katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem predstavljaju veliki rizični potencijal, u internom obračunu kapitalnih zahtjeva izrađuju se dodatni scenariji i kalkulacije vezani uz rizik potresa i poplave. Kapitalni zahtjev za ovaj rizik u prethodnom razdoblju je iznosi 9.192 tisuće kuna, odnosno bilježi porast od 2,7%. Kapitalni zahtjev je stabilan s obzirom na to da se u portfelju Društva nisu dogodile značajnije promjene vezane uz rizik katastrofe.

Rizik odustanka je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa isteka a obračunava se prema standardnoj formuli kao obustava 40% polica osiguranja u kojima obustava uzrokuje povećanje tehničkih pričuva. Kao ni u prethodnom razdoblju, Društvo ni ove godine ne iskazuje kapitalni zahtjev za rizik odustanka jer je sukladno Rješenju HANFA-e pretpostavljeno da će svi ugovori biti raskinuti unutar jedne godine, čime rizik odustanka u smislu standardne formule ne postoji.

Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja

Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja odražava rizik iz preuzetih obveza zdravstvenog osiguranja, bez obzira na to pruža li se na sličnoj tehničkoj podlozi kao neživotno ili životno osiguranje. Obuhvaća najmanje sljedeće rizike:

- rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti troškova nastalih u servisiranju ugovora o osiguranju;
- rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u trenutku, učestalosti i ozbiljnosti osiguranih događaja te promjena u trenutku i iznosu namira odštetnih zahtjeva u trenutku određivanja pričuva;
- rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi oblikovanja cijena i pričuva

povezanih s izbijanjem većih epidemija kao i neuobičajenom akumulacijom rizika u takvim ekstremnim okolnostima.

Prema standardnoj formuli sastoje se od sljedećih podmodula:

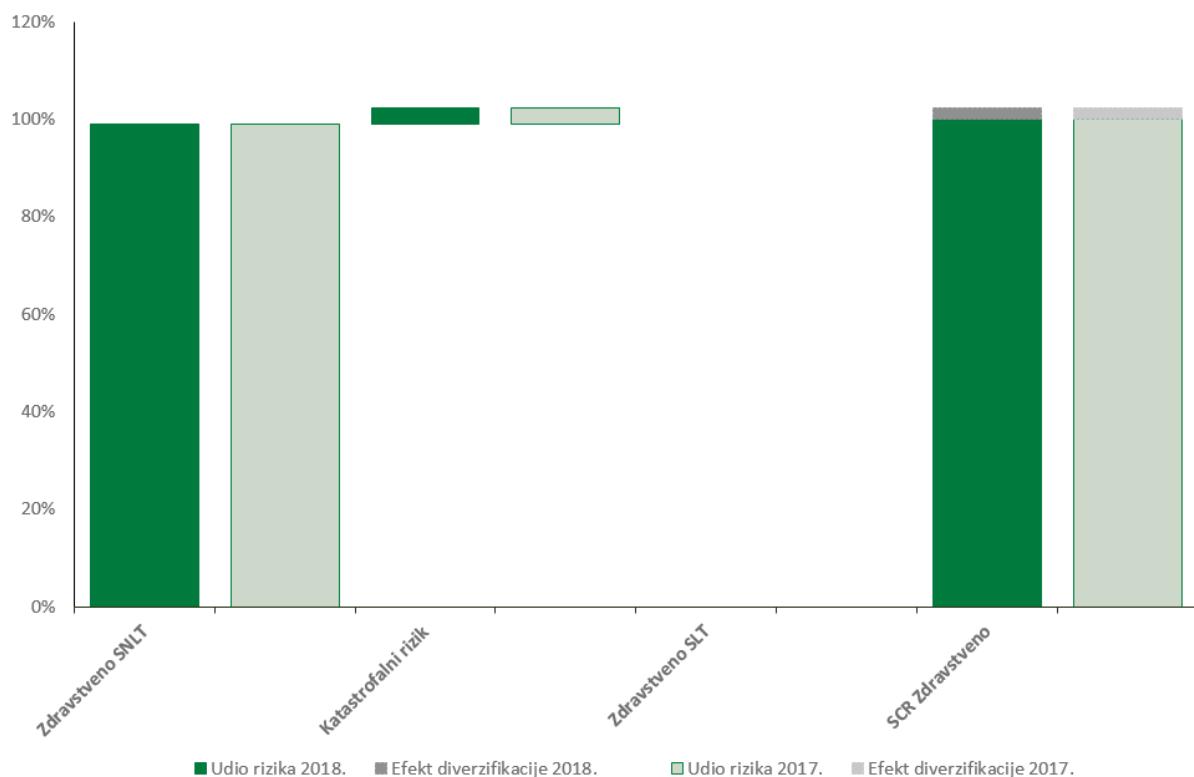
- podmodul preuzetog rizika NSLT zdravstvenog osiguranja (zdravstvenog osiguranja prema principima neživotnog osiguranja);
- podmodul preuzetog rizika SLT zdravstvenog osiguranja (zdravstvenog osiguranja prema principima životnog osiguranja);
- podmodul rizika katastrofe zdravstvenog osiguranja

U Društvu se preuzeti rizici zdravstvenog osiguranja sastoje od sljedećih rizika:

- preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja prema principima neživotnih osiguranja koji se sastoji od premijskog rizika i rizika pričuva te rizika odustanka i
- rizika katastrofe zdravstvenog osiguranja od kojih je Društvo izloženo samo riziku masovnih nesreća.

Društvo nema izloženost riziku zdravstvenog osiguranja prema principima životnih osiguranja.

Ukupni kapitalni zahtjev za preuzeti rizik zdravstvenih osiguranja iznosi 20.964 tisuće kuna, a struktura po promatranim rizicima dana je u sljedećem prikazu:

Slika 12: Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja s uključenim efektima diverzifikacije

Kapitalni zahtjev za **rizik zdravstvenog osiguranja prema principima neživotnog osiguranja** utvrđuje se prema standardnoj formuli za premijski rizik i rizik pričuva te rizik odustanka, na sličan način kao i kapitalni zahtjev za modul preuzetog rizika neživotnog osiguranja.

Društvo je odredilo kapitalni zahtjev za navedeni podmodul za premijski rizik i rizik pričuva u iznosu od 19.693 tisuća kuna, primjenjujući odredbe članaka 146-149. Delegirane uredbe (EU) 2015/35. U prethodnom razdoblju on je iznosio 20.256 tisuće kuna što je smanjenje za 2,8%. Razlika proizlazi iz smanjenja iznosa obračunatog premijskog volumena za buduću premiju i volumena pričuva u poslovnoj liniji 2 (osiguranje zaštite prihoda).

Društvo je odredilo kapitalni zahtjev za podmodul za rizik odustanka u iznosu od 6.638 tisuće kuna, primjenjujući odredbe članaka 150. Delegirane uredbe (EU) 2015/35. U prethodnom razdoblju on je iznosio 6.422 tisuće kuna što je povećanje za 3,4%.

Kapitalni zahtjev za **rizik katastrofe zdravstvenog osiguranja** utvrđuje se prema standardnoj formuli za rizik masovnih nesreća u iznosu od 687 tisuće kuna, primjenjujući odredbe članka 161. Delegirane uredbe (EU) 2015/35. U prethodnom razdoblju on je iznosio 723 tisuća kuna što je smanjenje za 5,0%. Razlika proizlazi iz smanjenja portfelja osiguranja koji ulazi u rizik katastrofe zdravstvenih osiguranja.

Općenito promatrano, za sve vrste osiguranja provodi se kontinuirana analiza šteta iz koje se može zaključiti jesu li premije dostatne za pokriće svih obveza iz osiguranja. Kod previsokih stopa šteta predviđeno je provođenje analiza ključnih parametara kao i dalnjih mjera suzbijanja rizika kao npr. prilagodba cjenika.

Načelo razboritog poslovanja

U skladu s člankom 159. Zakona Društvo za osiguranje dužno je svu imovinu, a posebno imovinu za pokriće minimalnog potrebnog kapitala i potrebnog solventnog kapitala, ulagati na način koji osigurava sigurnost, kvalitetu, likvidnost i profitabilnost portfelja u cjelini i provoditi lokalizaciju te imovine na način da se osigura njezina raspoloživost.

Prethodno opisane zakonske odredbe ugrađene su u internu Politiku ulaganja koja poseban naglasak stavlja na dugoročni pozitivni rezultat. Nadalje, Društvo prema svojoj strategiji ulaganja izbjegava bilo kakve špekulacije na tržištu kapitala, kao i proizvode i instrumente čijim rizicima ne može adekvatno upravljati. Iz toga razloga precizno su definirana ograničenja ulaganja za svaku pojedinu vrstu imovine.

Općenito promatrano, strategija ulaganja Društva polazi od temeljnog načela da se svi rizici koji proizlaze iz poslova ulaganja mogu primjereno utvrditi, mjeriti i pratiti, da se njima može primjereno upravljati, te ih nadzirati.

Rizici koji proizilaze iz ulaganja moraju biti u okviru rizika koje Društvo može nositi. Postavljena ograničenja na rizike povezane s poslovima ulaganja proizlaze iz interna postavljene minimalne granice solventnosti.

U sklopu provedbe procesa ORSA koristi se anticipativni pogled na potencijalne rizike povezane s poslovima ulaganja. Nadalje, pomoću odgovarajućih alata upravljanja imovinom i obvezama (ALM) u obzir se uzima i dugoročni odnos potencijalnih rizika i očekivanih prihoda iz poslova osiguranja. Tako dobiveni rezultati i saznanja na odgovarajući način se primjenjuju prilikom donošenja strateških odluka o ulaganju.

Tehničke pričuve predstavljaju u bilanci osiguravatelja buduće obveze iz ugovora o osiguranju vrednovane prema odgovarajućim zakonskim propisima. Na kraju obračunskog razdoblja trebaju biti formirane tako da osiguravaju trajno ispunjenje obveza prema ugovorima o osiguranju.

Sredstva koja služe za pokriće tehničkih pričuve ulažu se u imovinu koja je u najboljem interesu za ugovaratelje i korisnike osiguranja. Vrsta ulaganja sredstava životnog osiguranja ovisi o prosječnoj tehničkoj kamatnoj stopi, sudjelovanju u dobiti, visini slobodnih sredstava pri promjenama vrijednosti portfelja i strukturi pasive.

Težište se stavlja na direktna ulaganja u državne obveznice ili obveznice s garancijom države. Disperzija se postiže ulaganjem u investicijske fondove.

Prilikom ulaganja sredstava neživotnog osiguranja nije postavljen cilj minimalne kamatne stope koja se mora ostvariti. Cilj je ostvariti prinos primjeren riziku.

Potrebno pokriće obuhvaća tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima, pri čemu se potrebni iznos za pokriće tehničkih pričuve životnih osiguranja izračunava u neto iznosima, odvojeno za određene vrste pokrića. Potrebno pokriće izračunava imenovani ovlašteni aktuar tromjesečno. Izvješće o potrebnom pokriću kao i prikaz imovine za pokriće tehničkih pričuve prema računovodstvenim propisima dostavlja se tromjesečno Agenciji.

Imovina za pokriće matematičke pričuve je imovina koja je namijenjena pokriću obveza iz ugovora o životnom osiguranju. Vrijednost imovine za pokriće matematičke pričuve mora u svakom trenutku biti najmanje jednaka visini pričuve prema računovodstvenim propisima. Imovinu za pokriće matematičke pričuve Društvo vodi odvojeno od ostale imovine.

U neživotnom osiguranju se u najvećoj mogućoj mjeri nastoji ostvariti ročna usklađenost ulaganja.

C.1.2 Koncentracija rizika

Koncentracija rizika može ugroziti solventnost ili likvidnost društva za osiguranje. Ona može proizlaziti npr. od:

- pojedinačnih drugih ugovornih strana,
- grupe međusobno povezanih drugih ugovornih strana,
- geografskih područja ili vrsta osiguranja,
- prirodnih ili drugih katastrofa.

Na temelju rezultata SCR-a nije prepoznata koncentracija rizika u preuzetim rizicima.

C.1.3 Smanjenje rizika

Pod smanjenjem rizika podrazumijevaju se razne tehnike koje omogućavaju osiguravatelju prijenos dijela ili cijelokupnog rizika na drugu ugovornu stranu.

U području preuzetih rizika kao mjera smanjenja rizika koristi se reosiguranje. Kroz reosiguranje mogu se pokriti izuzetno visoki rizici i izloženosti, odnosno portfelj se može homogenizirati.

U Društvu se koriste isključivo klasični instrumenti reosiguranja. Oni postoje kako u području životnih, neživotnih tako i zdravstvenih osiguranja.

C.1.4 Rizik likvidnosti buduće dobiti

Iznos očekivane dobiti iz očekivanih budućih premija (Expected Profits Included in Future Premiums [EPIFP]) treba biti uzet u obzir u upravljanju likvidnošću.

Kod EPIFP-a se radi o dijelu vlastitih sredstava iz kategorije 1 (dio revalorizacijskih rezervi). U Društvu se na 31. prosinca 2018. EPIFP dijeli na životno i neživotno osiguranje kako slijedi:

Očekivane dobiti iz budućih premija (EPIFP)	2017 tis. kn	2018 tis. kn
Život	94.467	53.635
Neživot	37.637	44.173
Ukupno	132.104	97.808

Tablica 14: Očekivana dobiti iz budućih premija (EPIFP)

EPIFP predstavlja iznos budućih premija osiguranja za homogene grupe rizika (HRG). Osnovna ideja pri tom je procijeniti profitabilnost osiguravateljnog ugovora. Za formiranje EPIFP-a ponovno se izračunava najbolja procjena pod pretpostavkom da više neće biti plaćanja budućih premija. Tako izračunata najbolja procjena oduzima se od najbolje procjene. U slučaju dobiti na razini pojedine homogene grupe rizika iskazuje se taj iznos kao EPIFP.

C.1.5 Osjetljivost rizika

Osjetljivost pričuva šteta u neživotnim osiguranjima na rizike provjerava se u Društvu pomoću statističkih metoda. Izračuni se formiraju na nivou poslovnih linija i uz pomoć intervala pouzdanosti.

Dodatno, osjetljivost rizika se testira primjenom različitih scenarija poput:

- trajno povećanje smrtnosti 50%
- povećanje mjere masovnog odustanka 100%,
- povećanje rizika troškova u preuzetim rizicima životnih osiguranja 100%
- požar na području većih hrvatskih gradova
- arena scenarij - doček „Vatrenih“ na Trgu bana J. Jelačića

- scenarij u kojem na istom mjestu od istog nesretnog slučaja strada 15% osiguranika Društva i pri tome zadobiju trajni tjelesni invaliditet od 75%

U svim navedenim scenarijima Društvo bi i dalje bilo solventno, te nesmetano nastavilo s uspješnim poslovanjem.

C.2 Tržišni rizik

Pod **tržišnim rizikom** Društvo podrazumijeva rizik gubitka ili nepovoljne promjene u finansijskom stanju koji izravno ili neizravno proizlazi iz fluktuacija tečaja, kamata, u razini i volatilnosti tržišnih cijena sredstava, obveza i finansijskih instrumenata.

C.2.1 Izloženost rizicima

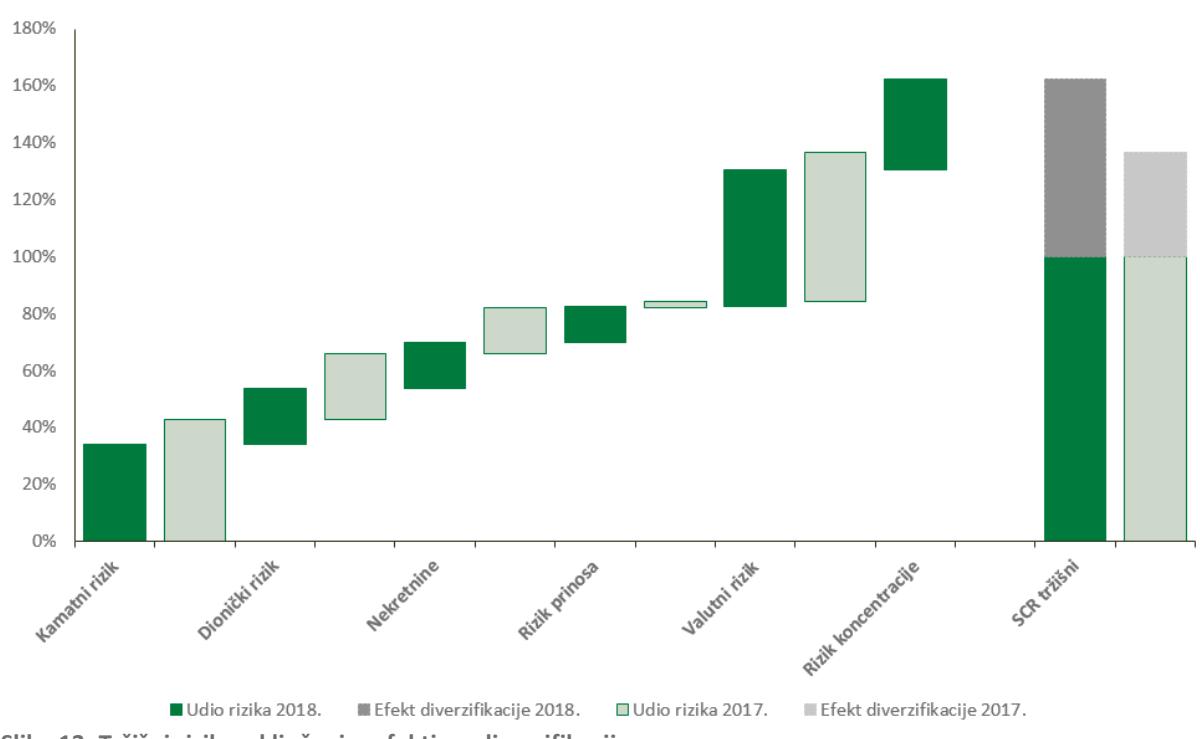
Tržišni rizici u Društvu klasificirani su u sljedeće podkategorije analogno standardnoj formuli:

- kamatni rizik,
- rizik vlasničkih vrijednosnih papira,
- rizik promjene cijene nekretnina,
- rizik prinosa,
- valutni rizik i
- rizik koncentracije.

Tržišni rizici Društva imaju najveći udio u ukupnom SCR-u.

U skladu s regulatornim zahtjevima imovina za pokriće mora biti uložena prema načelima koja osiguravaju sigurnost, kvalitetu, likvidnost i profitabilnost porfelja kao cjeline. Dodatno, odluke o ulaganjima temelje se na načelu razboritosti poslovanja („prudent person principle“), a rizici koji proizlaze iz poslova ulaganja s posebnom pažnjom se prate i kontroliraju.

Ukupni kapitalni zahtjev za tržišni rizik u 2018. godini iznosi 285.113 tisuća kuna dok je u 2017. godini iznosio 287.014 tisuća kuna. Smanjenje kapitalnog zahtjeva uzrokovo je smanjenjem kapitalnih zahtjeva za kamatni i valutni rizik, te značajnim povećanjem efekta diverzifikacije zbog uvođenja novih rizika raspona i koncentracije prema prijelaznim mjerama. Struktura po promatranim rizicima dana je u sljedećem prikazu:

Slika 13: Tržišni rizik s uključenim efektima diverzifikacije

Kamatni rizik je rizik potencijalnog gubitka koji bi nastao zbog osjetljivosti vrijednosti imovine, obveza i finansijskih instrumenata na promjene u vremenskoj strukturi kamatnih stopa ili volatilnosti kamatnih stopa uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa. Prema načelima standardne formule utjecaj kamatnog rizika uzima se u obzir i na strani aktive (ulaganja) i na strani pasive (obveze).

Kapitalni zahtjev za kamatni rizik na 31.12.2018. u iznosu od 97.760 tisuća kuna jednak je smanjenju dostupnog kapitala nakon vrednovanja imovine i obveza primjenom bezrizičnih kamatnih krivulja na koje su primjenjeni šokovi propisani standardnom formulom. Kapitalni zahtjev za ovaj rizik je u prošlom razdoblju iznosio 123.576 tisuća kuna, odnosno bilježi pad od 20,9%. Ta promjena je uzrokovana padom kamatne krivulje kojom se vrednuju obveze i imovina pa su time i sami šokovi manji.

Rizik vlasničkih vrijednosnih papira je rizik potencijalnog gubitka zbog promjene fer vrijednosti imovine koja obuhvaća ulaganja u dionice, udjele, ovisna i pridružena društva, fondove rizičnog kapitala te ulaganja u opremu i ostalu materijalnu imovinu i zalihe (uključujući i svu navedenu imovinu kojoj je Društvo indirektno izloženo kroz ulaganja u investicijske fondove, kao rezultat primjene tzv. look-through principa).

Navedena imovina razvrstava se u dvije kategorije: Vrsta 1 - imovina uvrštena na uređenim tržištima unutar EEA i OECD i Vrsta 2 – ostala imovina. Kapitalni zahtjev se računa na sljedeći način:

- za imovinu vrste 1: 22% od vrijednosti strateških ulaganja vrste 1 te 39% + simetrična prilagodba od vrijednosti ostale imovine vrste 1;

- za imovinu vrste 2: 22% od vrijednosti strateških ulaganja vrste 2 te 49% + simetrična prilagodba od vrijednosti ostale imovine vrste 2.

Na dan 31.12.2018. simetrična prilagodba iznosila je -6,3% (2017: 1,9%).

Navedeni rizik sudjeluje u ukupnom tržišnom riziku Društva s kapitalnim zahtjevom u visini od 55.738 tisuća kuna.

Kapitalni zahtjev za ovaj rizik se u odnosu na prethodno razdoblje smanjio za 14,9% (u 2017. je iznosio 65.470 tisuća kuna). Smanjenje kapitalnog zahtjeva uglavnom proizlazi iz smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske fondove.

Valutni rizik je rizik osjetljivosti vrijednosti imovine, obveza i finansijskih instrumenata na promjene u razini ili volatilnosti tečaja. S obzirom na činjenicu da značajan dio portfelja Društva čine ugovori o osiguranju koji su definirani u eurima, u svrhu upravljanja rizikom valutne usklađenosti Društvo svoja ulaganja povezana s predmetnim ugovorima nastoji držati upravo u eurima. Koristeći načela standardne formule za izračun podmodula valutnog rizika (šok 25%) i uzimajući u obzir činjenicu da je vrijednost ulaganja iznad vrijednosti potrebnih tehničkih pričuva, značaj ovoga rizika u ukupnom iznosu tržišnih rizika je opravdan i očekivan.

U grupi tržišnih rizika Društva valutni rizik ima kapitalni zahtjev u visini 137.367 tisuća kuna.

Kapitalni zahtjev za valutni rizik je u prošlom razdoblju iznosio 149.744 tisuće kuna, odnosno smanjen je za 8,3%. Takva promjena je uzrokovana padom kamatne krivulje kojom se vrednuju obveze i imovina pri čemu obveze zbog te promjene rastu više od imovine.

Rizik promjene cijena nekretnina je rizik osjetljivosti vrijednosti imovine, obveza i finansijskih instrumenata na promjene u razini ili volatilnosti tržišnih cijena nekretnina. U izloženost predmetnom riziku ulaze nekretnine koje služe za obavljanje djelatnosti te nekretnine koje ne služe obavljanju djelatnosti nego su u funkciji ulaganja. Kapitalni zahtjev za rizik promjene cijene nekretnina izračunava se prema standardnoj formuli kao 25% iznosa ukupne vrijednosti nekretnina u portfelju.

U ukupnom tržišnom riziku Društva rizik promjene cijena nekretnina sudjeluje s kapitalnim zahtjevom u visini od 46.014 tisuća kuna.

U prethodnom razdoblju kapitalni zahtjev za ovaj rizik iznosio je 46.152 tisuće kuna, odnosno bilježi pad od 0,3%. Portfelj nekretnina Društva nije se promijenio u prethodnom razdoblju pa je stoga i iznos kapitalnog zahtjeva stabilan.

Rizik raspona je rizik osjetljivosti vrijednosti imovine, obveza i finansijskih instrumenata na promjene u razini ili volatilnosti kreditnih marži iznad vremenske strukture nerizičnih kamatnih stopa. Kapitalni zahtjev za predmetni rizik proizlazi iz primjene pristupa odnosnih izloženosti na ulaganja u investicijske fondove koji u svojoj strukturi imaju imovinu podložnu riziku raspona prema principima standardne formule.

U ukupnom tržišnom riziku Društva rizik raspona sudjeluje s kapitalnim zahtjevom u visinu od 35.841 tisuća kuna.

U prethodnom razdoblju kapitalni zahtjev za ovaj rizik iznosio je 6.668 tisuća kuna, odnosno bilježi porast od 537,5%. Takav porast proizlazi iz stupanja na snagu prijelaznih mjera u obračunu rizika raspona s 1.1.2018. godine prema Zakonu o osiguranju, čl. 454, stavak 11 pri čemu je Društvo u obavezi prikazati 20% od ukupnog rizika raspona kojem je izloženo.

Rizik koncentracije je rizik koji proizlazi iz nepostojanja diverzifikacije unutar portfelja imovine ili iz velike izloženosti riziku neispunjena obveza od strane jednog izdavatelja ili grupe povezanih izdavatelja. U tekućoj godini kapitalni zahtjev za ovaj rizik iznosi 90.804 tisuće kuna dok 2017. nije sudjelovao u ukupnom tržišnom riziku zbog primjene prijelaznih mjera prema Zakonu o osiguranju, čl. 454, stavak 11.

Načelo razboritog poslovanja kod poslova s ulaganjima

Načelo razboritog poslovanja zastupljeno je u Društvu od samoga početka. Društvo ulaže isključivo u imovinu čije rizike može na primjeren način utvrditi, mjeriti i pratiti, kojima može primjereno upravljati, te ih nadzirati. Nadalje, predmetni rizici su na primjeren način uključeni u izvještavanje kao i u interni obračun ukupne potrebe za kapitalom u sklopu provedbe procesa ORSA.

Politika ulaganja Društva orijentirana je na ciljeve koje je postavila Uprava, a odnose se na sigurnost, likvidnost i profitabilnost uloženih sredstava. Primarni cilj upravljanja ulaganjima je kontinuirano osiguravanje ispunjenja svih preuzetih obveza koje proizlaze iz ugovora o osiguranju. Nadalje, važan cilj politike ulaganja je i generiranje primjereno udjela u dobiti za klijente Društva.

Dugoročno gledano, osiguravateljni proizvodi kod kojih su na pravilan način usklađeni aspekti rizičnosti i prinosa nude najbolju sigurnost i najveći prihod. Uravnoteženost strateške alokacije imovine proizlazi iz regulatornih zahtjeva i usklađeni su s dugogodišnjom uspješnom strategijom ulaganja Društva u kojoj se poseban naglasak stavlja na sigurnost ulaganja.

Odgovarajućim kontrolama i načinima izvještavanja onemogućeno je ulaganje koje bi dovelo do preuzimanja neželjenih ili prekomjernih rizika.

Strateške sjednice na kojima se raspravlja o alokaciji kapitala održavaju se dva puta godišnje. Na tim sjednicama se, uz sagledavanje općih čimbenika na tržištu, utvrđuje strateška alokacija kapitala Društva koja je usklađena sa zahtjevima koji proizlaze iz poslova s korisnicima, a u svrhu ostvarenja ciljeva ulaganja.

C.2.2 Koncentracija rizika

Sa stajališta tržišnih rizika Društvo nije identificiralo potencijalnu koncentraciju rizika.

C.2.3 Smanjenje rizika

Načela politike ulaganja postavljena su na način da se rizici, koji proizlaze iz poslova ulaganja, svedu na minimalnu razinu, te da Društvo ne ulaže u one instrumente čije rizike nije jednostavno procijeniti i vrednovati.

Dodatno, unutar investicijskih fondova u koje Društvo ulaže u svrhu smanjenja valutnog rizika postoji mogućnost sklapanja deviznih forward ugovora kojima se osigurava devizni tečaj.

C.2.4 Rizik likvidnosti buduće dobiti

Rizik likvidnosti buduće dobiti opisan je u točki C.1.4. i nema značajan utjecaj na tržišne rizike.

C.2.5 Osjetljivost rizika

Osjetljivost tržišnih rizika se testira primjenom različitih scenarija poput:

- **utjecaj promjene strukture kamatne krivulje na imovinu i obveze osjetljive na kamatni rizik (obveznice i tehničke pričuve za život).**

Navedeni utjecaj se provjerava u sklopu procesa praćenja rizika upravljanja imovinom i obvezama (ALM). Pri tome se prikazuju paralelni pomaci kamatne krivulje za ± 50 baznih bodova i ± 100 baznih bodova kao i okretanja kamatne krivulje. Kod okretanja kamatne krivulje nastaje poravnavanje (spuštanje na dugom kraju – „low for fong“) i spuštanje na kratkom kraju (uspravna kamatna krivulja). Osim toga se uz uspravniju kamatnu krivulju za imovinu primjenjuje „spread“-šok (prema scenariju „double hit“ u testu osjetljivosti EIOPA-e).

- **test osjetljivosti obveznica i najbolje procjene na promjenu prepostavki o ekstrapolaciji nerizičnih kamatnih krivulja (u okviru analize osjetljivosti na promjenu kamate)**
- **test ponašanja najbolje procjene u slučaju da se eliminiraju sve prepostavke o vremenskoj strukturi nerizičnih kamatnih stopa, a najbolja procjena se vrednuje pomoću Libora/swapa.**

Od navedenih scenarija najveći utjecaj ima „double hit“, budući da uz padajuće kamate na kratkom kraju dodatno nastupa i „spread“-šok kod obveznica. Za paralelne pomake kamatne krivulje pri kombiniranom promatranju imovine i obveza porast kamate dovodi do povećanja vlastitih sredstava, s obzirom na to da i imovina i najbolja procjena gube na sadašnjoj vrijednosti, pri čemu gubitak na sadašnjoj vrijednosti najboljih procjena zbog duže duracije ispada veći.

- **scenarij prepostavke da nema novih poslova (portfelj životnog osiguranja)**

Društvo provodi analize scenarija za portfelj životnog osiguranja pri čemu se koriste prepostavke da nema novih poslova. Promatranjem povijesnih kretanja odustanaka i kapitalizacija ugovora na temelju prikaza novčanog toka, dobiva se podatak o tome kako se tijekom razdoblja do isteka posljednjeg ugovora kreću novčani tok aktive, a kako novčani tok pasive. Pri tome je moguće unijeti različite kamatne stope za različite godine. Ova analiza pokazuje da se očekivane obveze, čak i u slučaju prinosa od ulaganja od 0%, u bilo koje vrijeme mogu pokriti očekivanim novčanim tokom aktive. Rezultat analize pokazuje kako postoje i dostačna usklađenost imovine i obveza i odgovarajuća likvidnost.

- **Simulacija šoka na udjele u dioničkim fondovima od 35% odnosno 20% (u okviru analize scenarija za rizik vlasničkih vrijednosnih papira)**

Kod navedenih analiza scenarija riječ je o izračunima varijanti za procjenu potencijalnih rezultata.

- „**Haircut**“ scenarij

Ovaj scenarij provodi se kod rizika raspona. Provodi se smanjivanje (“haircut”) vrijednosti obveznica, stupnjevito prema ocjenama kreditnog rejtinga.

- „**Downgrade**“ značajne ugovorne strane

U ovom scenariju prikazuje se „ *downgrade*“ značajne ugovorne strane gdje su one izloženosti klasificirane kao značajne čija granica prelazi 10% SCR-a prethodne godine. Za Društvo su to izloženosti prema Republici Hrvatskoj. Ocjena kreditnog rejtinga državnih obveznica Republike Hrvatske pri tome je smanjena s BB na HY. Nakon toga je ponovo izračunat rizik raspona pomoću simulacije Monte Carlo.

U svim navedenim scenarijima Društvo bi i dalje bilo solventno, te nesmetano nastavilo s uspješnim poslovanjem.

C.3 Kreditni rizik

Kreditni rizik (također i rizik neispunjerenja obveza druge ugovorne strane) označava rizik gubitka ili negativne promjene financijskog stanja koji proizlazi iz fluktuacije boniteta izdavača vrijednosnih papira, drugih ugovornih strana i ostalih dužnika prema kojima Društvo ima određena potraživanja. Ovaj rizik se očituje kroz rizik neispunjerenja obveza druge ugovorne strane, rizik prinosa i rizik tržišne koncentracije.

C.3.1 Izloženost riziku

Rizik neispunjerenja obveza druge ugovorne strane odnosi se u prvom redu na neispunjerenje obveze poslovnih banaka po depozitima ili reosiguravateljnih partnera (izloženost tipa 1 u standardnoj formuli). Neispunjerenje obveza prema trećima ili garancije imaju manje značajnu ulogu (odnosno nemaju ulogu) u kreditnom riziku.

Rizik neispunjerenja obveza druge ugovorne strane prema standardnoj formuli iznosi na 31.12.2018. godine 13.348 tisuće kuna i ima mali značaj u ukupnom profilu rizičnosti Društva. U prošlom radobluju taj kapitalni zahtjev iznosio je 12.530 tisuća kuna, odnosno povećan je za 6,5%. Kapitalni zahtjev za ovaj rizik između ostalog ovisi i o vjerojatnosti propadanja druge ugovorne strane.

Rizik neispunjerenja obveza druge ugovorne strane je u Društvu minimiziran strogim odabirom reosiguravatelja i poslovnih banaka.

Zbog rasprostranjenosti članica GRAWE Group na više zemalja srednje i jugoistočne Europe postoji dobra raspršenost rizika što daje dobru osnovu za reosiguranje unutar GRAWE Group. Društvo velikim dijelom ugovara reosiguranje u matičnoj kući te društvu za reosiguranje GRAWE RE iz GRAWE Group koji imaju visok stupanj solventnosti. Oni preuzimaju rizike u reosiguranje i prema potrebi ih

plasiraju dalje prema svjetskim reosiguravateljima, vodeći se pritom strogim kriterijima odabira partnera, u pravilu prvakasnih svjetskih reosiguravatelja. Prilikom odabira partnera izvan grupe očekuje se rejting po Standard & Poor's od najmanje A- odnosno A+ ako se radi o vrstama osiguranja s dugim repom.

Isto se tako sklapaju poslovni odnosi s bankama minimalnog rejtinga A prema agencijama Standard & Poor's odnosno Fitch. Ako ne postoji rejting nijedne od navedenih agencija, može se pristupiti pojačanoj analizi interne procjene poslovnog partnera. Osnove za to mogu biti rezultati drugih agencija za procjenu rejtinga, poslovni izvještaji, iskustva s tržišta ili ostali izvori informacija.

Kako bi se umanjio rizik neispunjena obveza druge ugovorne strane, osim na smjernice za bonitet pazi se i na dosta raspršenje rizika na različite ugovorne strane. U području reosiguranja dodatno se obraća pozornost na geografsko raspršenje.

C.3.2 Koncentracija rizika

Pozicije rizika neispunjena obveza druge ugovorne strane utječu u prvom redu na banke i reosiguranja unutar koncerna, a u manjem obujmu na poslovne banke i ostala društva za reosiguranje s kojima postoji dugogodišnja suradnja. Eksterne banke i reosiguranja imaju izvrsne bonitete.

Kod poslovnih banaka postoji također podjela na više banaka. Kratkoročna ulaganja likvidnih sredstava kreću se unutar nekog perioda na temelju potrebe za likvidnosti i dostupnosti i ovisi o uvjetima pojedinačne banke. Definirani limiti po poslovnoj banci vrijede i za banke unutar koncerna i Društvo ih se pridržava.

C.3.3 Smanjenje rizika

U području rizika neispunjena obveza druge ugovorne strane osim navedenog strogog odabira partnera i diverzifikacije nije potrebno primjenjivati dodatne tehnike smanjenja rizika.

C.3.4 Rizik likvidnosti buduće dobiti

Rizik likvidnosti buduće dobiti je obrađen u točki C.1.4. i nema utjecaj na rizik neispunjena obveza druge ugovorne strane.

C.3.5 Osjetljivost rizika

U svrhu procjene osjetljivosti rizika neispunjena obveza druge ugovorne strane uzima se u obzir scenarij u kojem se testira kako bi na izloženost Društva kreditnom riziku (rizik druge ugovorne strane) utjecalo smanjenje stope solventnosti odnosno povećanje pripadajuće vjerojatnosti propadanja najznačajnijih reosiguravatelja. Rezultati pokazuju da utjecaj kreditnog rizika na vlastiti kapital, odnosno na kapitalni zahtjev Društva nije materijalno značajan, te da bi i u navedenom scenariju Društvo i dalje bilo solventno, te nesmetano nastavilo s uspješnim poslovanjem.

C.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti Društva da podmiri svoje novčane obveze odmah po njihovome dospijeću. Najčešći razlozi koji mogu rezultirati nastupom rizika likvidnosti posljedica su:

- pada vrijednosti i stupnja utrživosti likvidne imovine
- porasta ročne neusklađenosti aktive i pasive
- finansijskog statusa Društva i percepcije tržišta koja ovisi o velikom broju parametara (npr. profil rizičnosti, stupanj solventnosti, profitabilnost, očekivani budući trendovi)
- previsoke razine tolerancije na rizik likvidnosti.

C.4.1 Izloženost riziku

Rizik likvidnosti prema prethodno navedenoj definiciji nije eksplicitno uključen u standardnu formulu, ali je njegov utjecaj u Društvu detaljno analiziran u procesu ORSA.

Praćenje i mjerjenje rizika likvidnosti Društva redovno se provodi. Praćenjem očekivanih novčanih priljeva i odljeva omogućeno je spriječavanje potencijalnih poteškoća povezanih s likvidnošću.

U slučaju kratkoročnog povećanja potrebe za likvidnim sredstvima Društvo može lako unovčiti dio svoje visokolikvidne imovine.

Društvo vodi brigu da se udjeli u fondovima za životna osiguranja kod kojih ugovoratelj snosi rizik ulaganja u slučaju potrebe mogu u velikoj mjeri lako i brzo unovčiti.

Na temelju prethodno navedenoga rizik likvidnosti Društva klasificira se kao vrlo nizak, te mu se ne dodjeljuju eksplicitna vlastita sredstva.

C.4.2 Koncentracija rizika

Sa stajališta rizika likvidnosti Društvo nije identificiralo potencijalnu koncentraciju rizika.

C.4.3 Smanjenje rizika

U području upravljanja rizikom likvidnosti koriste se interne mjere smanjenja rizika (kroz redovito praćenje likvidnosti), te nije potrebno primjenjivati dodatne tehnike smanjenja rizika.

C.4.4 Rizik likvidnosti buduće dobiti

Rizik likvidnosti buduće dobiti obrađen je u točki C.1.4.

C.4.5 Osjetljivost rizika

Osjetljivost ovog rizika se testira primjenom slijedećih scenarija:

- „Lapse mass“ (vjerojatnosti masovnog storna 40% profitabilnih ugovora)

Uspoređene su najbolje procjene novčanih tokova izlaznoga scenarija s onima iz scenarija Solventnosti II i analizirana je promjena tih novčanih tokova, iz čega je proizašao zaključak da najveća negativna promjena za Društvo nastupa u scenariju „lapse mass“. Rezultati su pokazali da bi pod pretpostavkom odustanka 40% ugovora profitabilnih za Društvo u sljedećoj godini, imovina za pokriće matematičke pričuve bila dosta na da se osigura potrebna likvidnost.

- Scenarij likvidnosti

Interno provedenom analizom scenarija za portfelj životnog osiguranja, pod pretpostavkom da nema novih poslova, te promatranjem povijesnih kretanja odustanaka i kapitalizacija ugovora na temelju prikaza novčanog toka, dobiva se podatak o tome kako se tijekom razdoblja do isteka posljednjeg ugovora kreću novčani tok aktive, a kako novčani tok pasive. Pri tome je moguće unijeti različite kamatne stope za različite godine. Ova analiza pokazuje da je za očekivane obveze, čak i u slučaju kamatne stope od 0%, u bilo koje vrijeme moguće pokriće očekivanim novčanim tokom aktive.

Rezultat analize pokazuje kako postoje i dosta na usklađenost imovine i obveza i odgovarajuća likvidnost.

Rizik likvidnosti Društva stoga se klasificira kao vrlo nizak, te mu se ne dodjeljuju eksplisitna vlastita sredstva.

C.5 Operativni rizik

Pod **operativnim rizikom** podrazumijeva se rizik gubitka koji nastaje zbog neodgovarajućih ili neuspjelih unutarnjih procesa, ljudi ili sustava ili iz vanjskih događaja. Pri definiranju operativnog rizika važno je naglasiti da on obuhvaća pravne rizike, ali isključuje rizike koji proizlaze iz strateških odluka, te rizika reputacije. Tipični operativni rizici su prekid poslovanja uslijed pada informatičkog sustava. Nadalje, česti primjeri operativnog rizika su prekidi poslovanja prouzročeni požarom, eksplozijom ili poplavom, pri čemu je nastavak poslovanja prilično ili u potpunosti onemogućen. Osim toga, pod operativnim rizikom podrazumijevaju se i štete prouzročene namjernim prijevarama, pogreškama u svakodnevnom poslovanju ili nekom drugom pogreškom uzrokovanom ljudskim faktorom.

Operativni rizici nisu jednostavni za identificiranje i mjerjenje kao neke druge vrste rizika, te stoga Društvo posebnu pozornost usmjerava na identificiranje potencijalnih manifestacija ovoga rizika i uzima ih u obzir na sveobuhvatan način.

C.5.1 Izloženost riziku

Kapitalni zahtjev za operativni rizik prema odredbama standardne formule na dan 31.12.2018. iznosi 15.404 tisuća kuna, a određuje se kao funkcija zarađenih premija, tehničkih pričuva te troškova vezanih za unit-linked proizvode.

Za isto razdoblje prošle godine kapitalni zahtjev za operativni rizik iznosio je 14.856 tisuća kuna, što znači da je u tekućem razdoblju povećan za 3,7%. To povećanje rezultat je porasta zarađene premije u 2018. godini.

Prilikom identificiranja i vrednovanja operativnih rizika u Društvu koriste se procjene internih stručnjaka za predmetno područje uz pomoć Delphi-metode, pri čemu su predmetni rizici zbog lakšeg identificiranja i praćenja podijeljeni na više kategorija.

Društvo rješava pritužbe od strane klijenata u najkraćem mogućem roku na način koji je propisan internim Pravilnikom o pritužbama.

Prilikom vrednovanja operativnih rizika naglasak nije isključivo na kvantifikaciji posljedica, nego i na razvoju odgovarajućih mjera za rano otkrivanje opasnosti i prevenciju, te kontrolu njihovih posljedica (pogledati C.5.3.).

Društvo je izvršilo prijenos poslova računalne obrade podataka i poslova ulaganja na matično društvo GRAWE AG (pogledati točku B.7.). Rizici koji proizlaze iz izdvajanja poslova redovito se i na primjeren način prate i nadziru.

C.5.2 Koncentracija rizika

Sa stajališta operativnih rizika Društvo nije identificiralo potencijalnu koncentraciju rizika.

C.5.3 Smanjenje rizika

Smanjenje potencijalnih operativnih rizika moguće je kroz odgovarajuće planove upravljanja kontinuitetom poslovanja, Plan oporavka od katastrofe („disaster recovery plan“) za IT i sl.

Plan upravljanja kontinuitetom poslovanja uspostavljen je u Društvu već dugi niz godina. Cilj planiranja kontinuiteta poslovanja je osiguravanje kontinuiteta poslovanja odnosno ponovna uspostava urednog poslovanja nakon narušavanja ili prekida poslovanja. Narušavanje ili prekid poslovanja mogu imati različite uzroke. Stoga je važno izraditi što detaljnije scenarije onih događaja čiji se nastup čini mogućim i/ili vjerljavnim.

Osim zakonski predviđenih zaštita od potencijalnih katastrofa Društvo je u svojim mjerama predvidjelo i procese i postupke koji se provode kao prevencija, te koji će u slučaju stvarnog nastanka rizika osigurati najbolje moguće upravljanje situacijom i umanjiti potencijalnu štetu.

Cilj planiranja kontinuiteta poslovanja je osiguravanje kontinuiteta poslovanja odnosno ponovna uspostava urednog poslovanja nakon narušavanja ili prekida poslovanja. Dodatna mjera za smanjenje

operativnog rizika su i mehanizmi za sprječavanje prijevara kao i učinkovit sustav internih kontrola. Za dio poslovanja koji obuhvaća novčane transakcije uspostavljeni su strogi interni propisi i kontrole. Učinkovitost planova za slučaj izvandrednih okolnosti poslovanja, kao i sustav internih kontrola redovito se provjeravaju.

Zahvaljujući prethodno opisanim mjerama, Društvo u prošlosti nije zabilježilo realizaciju nekog od operativnih rizika u značajnijoj mjeri.

C.5.4 Rizik likvidnosti buduće dobiti

Rizik likvidnosti buduće dobiti obrađen je u točki C.1.4. i nema utjecaj na operativne rizike.

C.5.5 Osjetljivost rizika

U planovima za slučaj izvanrednih okolnosti definirani su ključni procesi Društva koji mogu utjecati na operativni rizik. Definirani su „worst-case“ scenariji za koje je procijenjeno da uz određenu vjerojatnost mogu nastupiti u Društvu, kao npr. pad IT-sustava ili požar. U tom smislu, u planovima za slučaj izvanrednih okolnosti uzima se u obzir da npr. kroz određeno vremensko razdoblje veći broj radnika neće biti na raspolaganju ili da će pristup poslovnim prostorijama Društva biti otežan ili ograničen. Primjereno opisanih scenarija kao i njihove temeljne prepostavke preispituju se minimalno jednom godišnje.

C.6 Ostali značajni rizici

U Društvu su dodatno identificirani sljedeći rizici koji se kontinuirano prate:

- strateški rizici,
- reputacijski rizici,
- rizici upravljanja imovinom i obvezama (ALM) (pogledati točku C.2.5).

Predmetni rizici nisu eksplicitno navedeni u standardnoj formuli. Prilikom provedbe procesa ORSA ovi rizici nisu identificirani kao značajni.

Potreba uključivanja novih rizika i/ili potreba za izmjenama u postojećem profilu rizičnosti može se vrlo lako prepoznati uz pomoć redovnih kvartalnih izvještaja o rizicima koji su se materijalizirali i izvještaja o potencijalnim rizicima, te uz pomoć izvanrednih izvještaja o rizicima. Na taj način osigurano je pravovremeno reagiranje i implementacija odgovarajućih mjera smanjenja rizika. Kao što je to već prethodno u izvještaju navedeno, izmjene u profilu rizičnosti mogu dovesti i do izmjena u poslovnoj strategiji i u strategiji upravljanja rizicima.

C.6.1 Izloženost riziku

Eksplisitno kvantitativno vrednovanje strateških rizika i reputacijskih rizika je teško izvedivo. Njihovo vrednovanje se u Društву temelji na procjeni stručnjaka za relevantna područja poslovanja. U dosadašnjoj praksi se strateški i reputacijski rizici u Društvu nisu pokazali kao materijalno značajni.

Vrednovanje rizika upravljanja imovinom i obvezama (ALM) provodi se kroz testove otpornosti (pogledati C.2.5). Rezultati provedenih testova pokazuju da Društvo raspolaže dovoljnom količinom vlastitih sredstava i u uvjetima otežanih uvjeta poslovanja.

C.6.2 Koncentracija rizika

Nije zabilježena koncentracija ostalih značajnih rizika.

C.6.3 Smanjenje rizika

Donošenju strateških odluka prethodi provođenje i analiza primjerenih scenarija.

C.6.4 Osjetljivost rizika

Pomoću opisanih mjera, posebno rezultata procesa ORSA i drugih analiza realiziranih rizika, moguće je pravovremeno prepoznavanje neželjenih utjecaja strateških odluka i primjereni reagiranje u svrhu izbjegavanja negativnih posljedica.

C.7 Ostale informacije

Sve značajne informacije koje se odnose na profil rizičnosti opisane su u prethodnim točkama.

D. VREDNOVANJE IMOVINE I OBVEZA

Vrednovanje imovine i obveza u bilanci za potrebe solventnosti temelji se na tržišnoj vrijednosti imovine i obveza.

Za bilancu za potrebe solventnosti imovinu i obveze treba vrednovati kako slijedi:

- imovina se vrednuje po iznosu za koji bi se ona mogla razmijeniti između dobro obaviještenih, voljnih i međusobno neovisnih strana u transakciji po tržišnim uvjetima;
- obveze se vrednuju po iznosu za koji bi se one mogle prenijeti ili namiriti između dobro obaviještenih voljnih i međusobno neovisnih strana u transakciji po tržišnim uvjetima.

Vrednovanje imovine i obveza Društva u svrhu izrade bilance s tržišnim vrijednostima temelji se na pretpostavci trajnosti poslovanja („going-concern“). Poštuje se načelo zasebnog vrednovanja.

Godišnji finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu s MSFI-em o čemu je i neovisni revizor dao svoje pozitivno mišljenje. U tablici *Usporedni prikaz bilance prema zahtjevima Solventnosti II i prema MRS/MSFI-u* usporedno je prikazana tržišna vrijednost imovine i obveza i vrijednost iskazana u godišnjim finansijskim izvještajima na 31.12.2018.

Usporedni prikaz bilance prema zahtjevima Solventnosti II i prema MRS/MSFI

Imovina	na 31. prosinca 2017. u tis. kn			na 31. prosinca 2018. u tis. kn		
	Vrijednost prema Solventnosti II	Vrijednost prema MRS/MSFI-u	Razlike u vrednovanju	Vrijednost prema Solventnosti II	Vrijednost prema MRS/MSFI-u	Razlike u vrednovanju
Razgraničeni troškovi pribave	-	5.087	-	5.087	-	5.612
Nematerijalna imovina	-	330	-	330	-	147
Odgodena porezna imovina	16.301	-	16.301	17.760	790	16.970
Višak mirovinskih naknada	-	-	-	-	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema za vlastitu upotrebu	61.806	45.649	16.157	61.970	44.678	17.292
Ulaganja (osim imovine koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	3.456.713	3.351.482	105.231	3.445.326	3.374.746	70.580
Nekretnine (osim za vlastitu upotrebu)	122.803	100.002	22.801	121.388	97.126	24.262
Udjeli u povezanim društvima, uključujući sudjelovanja	102.939	101.748	1.191	106.346	101.748	4.598
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri – uvršteni</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Vlasnički vrijednosni papiri – neuvršteni</i>	-	-	-	-	-	-
Obveznice	3.080.052	2.998.815	81.237	3.085.533	3.043.813	41.720
<i>Državne obveznice</i>	3.080.052	2.998.815	81.237	3.085.533	3.043.813	41.720
<i>Korporativne obveznice</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Strukturirani dužnički instrumenti</i>	-	-	-	-	-	-
Osigurani vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-
Subjekti za zajednička ulaganja	146.423	146.423	-	127.571	127.571	-
Izvedenice	-	-	-	-	-	-
Depoziti osim novčanih ekvivalenta	4.495	4.495	-	4.488	4.488	-
Ostala ulaganja	-	-	-	-	-	-
Imovina koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	76.070	76.070	-	70.137	70.137	-
Krediti i hipoteke	15.231	15.231	-	26.599	26.599	-
Kredit na temelju police	15.042	15.042	-	13.516	13.516	-
Krediti i hipoteke pojedincima	189	189	-	171	171	-
Ostali krediti i hipoteke	-	-	-	12.912	12.912	-
Iznosi koji se mogu naplatiti na temelju ugovora o reosiguranju od:	-	6.459	65.632	-	72.091	-
Neživotnog osiguranja i zdravstvenog osiguranja sličnog neživotnom osiguranju	-	3.990	64.776	-	68.766	-
Neživotnog osiguranja isključujući zdravstveno osiguranje	8.496	46.862	-	38.366	6.936	48.711
Zdravstvenog osiguranja sličnog neživotnom osiguranju	-	12.486	17.914	-	30.400	-
Životnog osiguranja i zdravstvenog osiguranja sličnog životnom osiguranju, isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	-	2.396	856	-	3.252	-
Zdravstvenog osiguranja sličnog životnom osiguranju	-	-	-	-	-	-
Životnog osiguranja, isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	-	2.396	856	-	3.252	-
Životnog osiguranja povezanog s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	-	73	-	-	73	-
Depoziti kod cedenata	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od osiguranja i posrednika	3.423	16.445	-	13.022	3.720	16.792
Potraživanja od reosiguranja	159	159	-	-	64	64
Potraživanja (od kupaca, ne od osiguranja)	4.907	4.907	-	-	6.901	6.901
Vlastite dionice (koje se drže izravno)	-	-	-	-	-	-
Dospjeli iznosi u odnosu na stavke vlastitih sredstava ili osnivački kapital koji je pozvan da se plati, ali još nije uplaćen.	-	-	-	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	34.411	34.411	-	-	32.868	32.868
Sva ostala imovina, koja nije prikazana drugdje	1.078	1.078	-	-	1.149	1.149
Ukupna imovina	3.663.641	3.616.482	47.159	3.660.188	3.646.857	13.331

Obveze	Vrijednost prema Solventnosti II	Vrijednost prema MRS/MSFI-u	Razlike u vrednovanju	Vrijednost prema Solventnosti II	Vrijednost prema MRS/MSFI-u	Razlike u vrednovanju
Tehničke pričuve – neživotno osiguranje	148.768	300.138	- 151.370	161.772	303.038	- 141.266
Tehničke pričuve – neživotno osiguranje (isključujući zdravstveno osiguranje)	152.486	245.059	- 92.573	167.202	248.783	- 81.581
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina				-		-
Najbolja procjena	143.748	-	143.748	159.306		159.306
Dodatak za rizik	8.739	-	8.739	7.896		7.896
Tehničke pričuve – zdravstveno osiguranje (slično neživotnom osiguranju)	- 3.718	55.079	- 58.797	- 5.430	54.255	- 59.685
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina				-		-
Najbolja procjena	- 9.181	-	9.181	- 8.980		8.980
Dodatak za rizik	5.464	-	5.464	3.550		3.550
Tehničke pričuve – životno osiguranje (isključujući osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	2.381.338	2.449.977	- 68.639	2.434.189	2.472.697	- 38.508
Tehničke pričuve – zdravstveno osiguranje (slično životnom osiguranju)	-	-	-	-	-	-
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	-	-	-	-	-	-
Najbolja procjena	-	-	-	-	-	-
Dodatak za rizik	-	-	-	-	-	-
Tehničke pričuve – životno osiguranje (isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	2.381.338	2.449.977	- 68.639	2.434.189	2.472.697	- 38.508
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	-	-	-	-	-	-
Najbolja procjena	2.352.961	-	2.352.961	2.397.257	-	2.397.257
Dodatak za rizik	28.377	-	28.377	36.932	-	36.932
Tehničke pričuve – osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	73.737	73.706	31	75.169	68.012	7.157
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	-	-	-	-	-	-
Najbolja procjena	72.605	-	72.605	73.602	-	73.602
Dodatak za rizik	1.132	-	1.132	1.567	-	1.567
Ostale tehničke pričuve	-	-	-	-	-	-
Nepredviđene obveze				-	-	-
Pričuve osim tehničkih pričuva	1.786	1.786	-	1.670	1.670	-
Obveze za mirovine				-	-	-
Depoziti reosiguratelja	516	516	-	-	-	-
Odgođene porezne obveze	61.237	50.298	10.939	47.349	48.180	- 831
Izvedenice	-	-	-	-	-	-
Dugovanja prema kreditnim institucijama	-	-	-	-	-	-
Financijske obveze, osim dugovanja prema kreditnim institucijama	-	-	-	-	-	-
Obveze prema osiguranju i posrednicima	11.432	11.432	-	11.797	11.797	-
Obveze prema reosiguranju	6.659	6.659	-	8.272	8.272	-
Obveze (prema dobavljačima, ne osiguranju)	13.047	13.047	-	12.479	12.479	-
Podređene obveze	-	-	-	-	-	-
Podređene obveze koje nisu uključene u osnovna vlastita sredstva	-	-	-	-	-	-
Podređene obveze uključene u osnovna vlastita sredstva	-	-	-	-	-	-
Sve ostale obveze, koje nisu prikazane drugdje	9.532	9.532	-	8.739	8.739	-
Ukupne obveze	2.708.051	2.917.090	- 209.039	2.761.436	2.934.885	- 173.449
Višak imovine nad obvezama	955.589	699.391	256.198	898.752	711.973	186.779

Tablica 15: Usporedni prikaz bilance prema zahtjevima Solventnosti II i prema MRS/MSFI-u

Najznačajnije razlike u bilanci za potrebe solventnosti i godišnjih finansijskih izvještaja su:

	Tržišna bilanca za Solventnost II	Godišnji finansijski izvještaji
Zainteresirane strane	Agencija, druga društva za osiguranje, rejting agencije, ugovaratelji osiguranja	vjerovnici, Agencija, druga društva za osiguranje, poslovni partneri
Općenito	vrednovanje po tržišnim cijenama realistične pretpostavke nema tihih pričuva regulirano uredbama i tehničkim specifikacijama	primjena MRS/MSFI-a oprezne pretpostavke tihe pričuve su moguće kao posljedica procjene imovine regulirano zakonom i MRS/MSFI-em

Tablica 16: Pregled najznačajnijih razlika

D.1 Imovina

D.1.1 Pregled osnova i metoda vrednovanja imovine

Sljedeći tabelarni prikaz usporedno prikazuje načine vrednovanja pojedine klase imovine prema važećim odredbama MRS/ MSFI-a i prema zahtjevima Solventnosti II.

Bilančna pozicija	Vrednovanje prema Solventnosti II	Vrednovanje prema MRS/MSFI
goodwill	Goodwill se vrednuje kao da je bez vrijednosti.	Trošak stjecanja umanjen za amortizaciju.
ostala nematerijalna imovina	Vrednuje se kao da je bez vrijednosti, osim ako se nematerijalna imovina može zasebno prodati te se može dokazati postojanje aktivnog tržišta za tu imovinu.	MRS 38: model troška nabave
imovina za pokriće pričuva za mirovinu	Društvo nema ovu vrstu imovine.Tržišna vrijednost.	Društvo nema ovu vrstu imovine.Tržišna vrijednost.
porezna imovina	MRS 12 – privremene razlike bilančnih vrijednosti prema Solventnosti II i poreznih vrijednosti multipliciraju se s važećom stopom poreza.Porezna imovine i porezne obveze se ne saldiraju.	MRS 12 – privremene razlike bilančnih vrijednosti i poreznih vrijednosti multipliciraju se s važećom stopom poreza.Porezna imovine i porezne obveze se ne saldiraju.
zemljišta, građevinski objekti i oprema za vlastito korištenje	oprema: troškovni model vrednovanja zemljišta i građevinski objekti: fer vrijednost zemljišta i građevinskih objekata. Prilikom vrednovanja nekretnina koristi se	oprema: troškovni model vrednovanja. zemljišta i građevinski objekti: MRS16.33-troškovni model vrednovanja

	postupak procjene vrijednosti iz budućih prihoda ili postupak procjene metodom diskontiranih novčanih tokova. Neizgrađena zemljišta vrednuju se po potrebi primjenom postupka rezidualne vrijednosti.	Usklađenje vrijednosti kod pada tržišne vrijednosti ispod knjigovodstvene vrijednosti.
ulaganja u zemljišta i građevinske objekte	Zemljišta i građevinski objekti: fer vrijednost zemljišta i građevinskih objekata. Prilikom vrednovanja nekretnina koristi se postupak procjene vrijednosti iz budućih prihoda ili postupak procjene metodom diskontiranih novčanih tokova. Neizgrađena zemljišta vrednuju se po potrebi primjenom postupka rezidualne vrijednosti.	Zemljišta i građevinski objekti: MRS 40.56- troškovni model vrednovanja Usklađenje vrijednosti kod znatnijeg pada tržišne vrijednosti ispod knjigovodstvene vrijednosti.
dionice	Tržišna vrijednost prema MSFI 13.	MSFI 13 i MRS 39
obveznice	Tržišna vrijednost prema MSFI 13. Tržišna vrijednost uključuje razgraničene kamate.	MRS 39 Tržišna vrijednost uključuje razgraničene kamate.
udjeli u investicijskim fondovima	Tržišna vrijednost prema MSFI 13.	Tržišna vrijednost prema MSFI 13.
izvedeni finansijski instrumenti	Tržišna vrijednost prema MSFI 13. Društvo nema ovu vrstu imovine.	Tržišna vrijednost prema MSFI 13. Društvo nema ovu vrstu imovine.
depoziti	Tržišna vrijednost. Tržišna vrijednost uključuje razgraničene kamate.	Trošak stjecanja. Vrijednost uključuje razgraničene kamate.
ostala ulaganja	Vrednovanje prema članku 229. DU.	Model troška.
ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja	Tržišna vrijednost prema MSFI 13.	Tržišna cijena na aktivnom tržištu, MSFI 13.
zajmovi, zajmovi osigurani hipotekom i predujmovi po policama	Tržišna vrijednost prema MSFI 13.	Početno vrednovanje: trošak stjecanja Slijedeće vrednovanje: po amortiziranom trošku
potraživanja iz poslova osiguranja	Fer vrijednost.	Nominalna vrijednost umanjena za ispravak vrijednosti
potraživanja iz poslova reosiguranja	Fer vrijednost.	Nominalna vrijednost umanjena za ispravak vrijednosti.
ostala potraživanja	Fer vrijednost.	Nominalna vrijednost umanjena za ispravak vrijednosti.

vlastite dionice	Društvo nema ovu vrstu imovine.	Društvo nema ovu vrstu imovine.
upisani a neuplaćeni kapital	Društvo nema ovu vrstu imovine	Društvo nema ovu vrstu imovine.
novac u banci i blagajni	Tržišna vrijednost.	Nominalna vrijednost.
ostala imovine	Tržišna vrijednost.	Nominalna vrijednost.

Tablica 17: Metode vrednovanja imovine

D.1.2 Objasnjenje razlika u vrednovanju pojedine klase imovine

D.1.2.1 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina vrednuje se kao da je bez ekomske vrijednosti. U finansijskim izvještajima Društva na 31. prosinca 2018. nematerijalna imovina je iskazana u iznosu od 147 tisuća kuna (2017: 330 tis. kn).

D.1.2.2 Odgođena porezna imovina

Društvo evidentira i vrednuje odgođene poreze za svu imovinu i obveze uključujući prijenos poreznog gubitka.

Vrednovanje odgođenih poreza temelji se na razlikama između tržišne vrijednosti svake pojedinačne imovine i svake pojedinačne obveze u bilanci prema fer vrijednostima i vrijednostima iste imovine i obveza u porezne svrhe. Tako utvrđene razlike množe se s primjenjenom poreznom stopom. Ne provodi se diskontiranje odgođenih poreza.

Odgođena porezna imovina smije se priznati samo ako postoji vjerojatnost da će u budućnosti biti raspoloživa oporeziva dobit za koju će se odgođena porezna imovina moći iskoristiti, s time da se vodi računa o svim eventualnim pravnim i upravnim propisima o vremenskom ograničenju za prijenos neiskorištenih poreznih olakšica ili prijenos neiskorištenih poreznih gubitaka.

Trajne razlike ne rezultiraju prema MRS 12 odgođenom poreznom imovinom ili obvezom i stoga se ne uzimaju u obzir u bilanci prema fer vrijednostima.

U 2018. primjenjena je porezna stopa od 18% (2017: 18%).

Društvo pripisuje pozitivnu vrijednost odgođenoj poreznoj imovini i očekuje da će buduća oporeziva dobit biti dostatna za iskorištavanje odbitnih privremenih razlika.

Odgođeni porezi u bilanci prema fer vrijednosti iznose 17.760 tisuću kuna (2017: 16.301 tis.kn). U godišnjim finansijskim izvještćima odgođena porezna imovina iznosi 790 tisuća kuna (2017: 0 kn).

D.1.2.3 Višak imovine nad obvezama po planovima za pričuve za mirovine

Društvo nema ovu vrstu imovine i obveza.

D.1.2.4 Zemljišta, građevinski objekti i oprema

U bilanci prema fer vrijednosti iskazane su tržišne vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata. Prilikom vrednovanja nekretnina koristi se postupak procjene vrijednosti iz budućih prihoda ili postupak procjene metodom diskontiranih novčanih tokova.

U godišnjim finansijskim izvještajima zemljišta i građevinski objekti vrednovani su po početnom trošku stjecanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Umanjenje vrijednosti provodi se kada je tržišna vrijednost manja od knjigovodstvene. Procjena se radi na temelju internog Pravilnika o procjeni vrijednosti nekretnina.

Oprema se vrednuje po trošku stjecanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Ista vrijednost je iskazana i u bilanci prema fer vrijednosti.

D.1.2.5 Zemljišta, građevinski objekti i oprema za vlastito korištenje

Razlika vrijednosti zemljišta, građevinskih objekata i opreme vrednovanih po fer vrijednosti za potrebe solventnosti i vrijednosti iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. iznosi 17.292 tisuće kuna (2017: 16.157 tis. kn).

D.1.2.6 Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte

Razlika vrijednosti zemljišta, građevinskih objekata i opreme vrednovanih po fer vrijednosti za potrebe solventnosti i vrijednosti iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. iznosi 24.262 tisuće kuna (2017: 22.801 tis. kn).

D.1.2.7 Ulaganja u podružnice i pridružena Društva

Vrednovanje udjela u povezanim poduzećima za potrebe solventnosti vrši se primjenom tržišnih cijena. Tržišna vrijednost određuje se primjenom prilagođene metode udjela.

Vrednovanje prema ponuđenim cijenama na aktivnom tržištu koristilo bi se kada bi povezana poduzeća kotirala na burzi.

Ako udjele u povezanim poduzećima nije moguće vrednovati prilagođenom metodom udjela, primjenjuju se knjigovodstvene vrijednosti iz bilance prema MRS-u.

Knjigovodstvena vrijednost udjela na 31. prosinca 2018. niža je od tržišne vrijednosti utvrđene procjenom za 4.598 tisuća kuna (2017: 1.191 tis. kn).

D.1.2.8 Dionice, obveznice i udjeli u investicijskim fondovima.

U godišnjim finansijskim izvještajima ulaganja u dionice, obveznice i investicijske fondove se raščlanjuju u kategorije prema MRS-u 39 koji ujedno i regulira način vrednovanja.

Tržišna vrijednost jednaka je fer vrijednosti u trenutku vrednovanja.

Razlika vrijednosti obveznica vrednovanih po fer vrijednosti za potrebe solventnosti na 31. prosinca 2018. i vrijednosti iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima iznosi 41.720 tisuća kuna (2017: 81.238 tis. kn).

D.1.2.9 Strukturirani finansijski proizvodi

Strukturirani finansijski proizvodi su finansijski instrumenti čije vrijednosti ovise o cijenama temeljnog finansijskog instrumenta i vrednuju se prema tržišnoj vrijednosti.

Na 31. prosinca 2018. Društvo ne posjeduje finansijsku imovinu u obliku strukturiranih finansijskih proizvoda.

D.1.2.10 Izvedeni finansijski instrumenti

Izvedeni finansijski instrument (derivativ) je finansijski instrument čija vrijednost ovisi o budućim cijenama i tečajevima robe, drugih finansijskih instrumenata i drugih tržišno ovisnih referentnih vrijednosti.

Kao moguće osnovne varijable derivativa („underlying“) pojavljuju se kamatne stope, cijene finansijskog instrumenta, tečaj stranih valuta, kreditni reiting, kreditni indeks, odnosno neke druge nefinansijske varijable.

Fer vrijednost ove imovine odgovara tržišnoj vrijednosti u trenutku vrednovanja sukladno MRS-u 39. Na 31. prosinca 2018. Društvo ne posjeduje finansijsku imovinu u obliku izvedenih finansijskih instrumenata.

D.1.2.11 Depoziti

Fer vrijednost depozita odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u.

D.1.2.12 Ostala ulaganja

Fer vrijednost ostalih ulaganja odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u.

D.1.2.13 Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja police životnog osiguranja

Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja police životnog osiguranja vrednuju se po tržišnoj vrijednosti. Tržišna vrijednost odgovara objavljenoj vrijednosti udjela na dan bilance. Fer vrijednost ove imovine za potrebe solventnosti odgovara tržišnoj vrijednosti u trenutku vrednovanja iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u.

D.1.2.14 Zajmovi, zajmovi osigurani hipotekom i predujmovi po policama

Zajmovi, zajmovi osigurani hipotekom i predujmovi po policama vrednuju se početno po trošku stjecanja. Sljedeće vrednovanje vrši se po amortiziranom trošku. Tako utvrđena knjigovodstvena vrijednost smatra se fer vrijednošću za potrebe solventnosti.

D.1.2.15 Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama

Vrednovanje udjela reosiguranja u tehničkim pričuvama detaljnije je objašnjeno u točki D.2.1.3.

D.1.2.16 Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja

Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja obuhvaćaju dospjela potraživanja od ugovaratelja osiguranja i potraživanja od zastupnika.

Fer vrijednost dospjelih potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u.

Sva potraživanja na ovoj poziciji su kratkoročna (do godine dana).

D.1.2.17 Potraživanja iz reosiguranja

Potraživanja iz poslova osiguranja odnose se na potraživanja iz predanih poslova reosiguranja. Fer vrijednost potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u.

Sva potraživanja na ovoj poziciji su kratkoročna (do godine dana).

D.1.2.18 Ostala potraživanja

Fer vrijednost potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u.

Sva potraživanja na ovoj poziciji su kratkoročna (do godine dana).

D.1.2.19 Vlastite dionice

Društvo nema vlastite dionice.

D.1.2.20 Uplaćeni neupisani kapital

Društvo nema uplaćeni neupisani kapital.

D.1.2.21 Novčana sredstva u banci i blagajni

Fer vrijednost novčanih sredstava odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima. Novčana sredstva nominirana u stranim valutama preračunavaju se na dan bilance primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke važećeg na taj dan.

D.1.2.22 Ostala imovina

Ostala imovina sadrži potraživanja iz internih odnosa, razgraničene troškove, imovinu namijenjenu prodaji i ostalu imovinu koja nije iskazana na drugim pozicijama. Interna potraživanja i obveze se u skupnoj bilanci za potrebe Solventnosti II saldiraju. Fer vrijednost navedenih stavki odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u.

D.1.3 Ostale informacije o vrednovanju koje mogu značajno utjecati na iskazane vrijednosti

D.1.3.1 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina vrednuje se kao da je bez ekonomske vrijednosti. Ne može se utvrditi postojanje aktivnog tržišta za nematerijalnu imovinu.

D.1.3.2 Modeli vrednovanja finansijske imovine

Fer vrijednost dionice i udjela u fondovima za potrebe solventnosti odgovara tržišnoj vrijednosti u trenutku vrednovanja iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.1.3.2.1 Cijene na aktivnom tržištu

Tržišna vrijednost finansijskih instrumenata uvrštenih u burzovnu kotaciju kojima se trguje na aktivnom tržištu određuje se pomoću njihove kupovne cijene na burzi na dan bilance.

Definicija aktivnog tržišta

Aktivno tržište je prema definiciji iz MSFI-a 13 (Dodatak A) tržište na kojem se odvijaju transakcije predmetnom imovinom, odnosno predmetnim obvezama dovoljno učestalo i u dovoljnem volumenu da omogućuju kontinuitet u informiranju o cijenama. Pri tome su proizvodi kojima se trguje na tržištu homogeni, voljni kupci i prodavatelji mogu se u pravilu pronaći u svakom trenutku, a cijene su javnosti na raspolaganju.

Smatra se da neki finansijski instrument kotira na aktivnom tržištu ako su cijene po kojima kotira lako i redovito dostupne i ako se te cijene stvarno i redovito mogu postići u tzv. „at an arm's length-transactions“.

Mali volumen trgovanja, mali broj transakcija i širenje raspona između kupovnog i prodajnog tečaja vrijednosnica („spread“) načelno upućuju na nepostojanje aktivnog tržišta.

D.1.3.2.2 Vrednovanje na temelju fer vrijednosti slične imovine

Ako tržišne cijene za jednaku imovinu nisu dostupne, vrednovanje se vrši korištenjem tržišnih cijena na aktivnim tržištima za sličnu imovinu i obveze.

D.1.3.2.3 Vrednovanje po modelu

U slučaju nedostupnosti tržišnih cijena na aktivnim tržištima rabe se alternativne metode vrednovanja. Prilikom primjene alternativnih metoda vrednovanja Društvo upotrebljava tehnike vrednovanja usklađene s tržišnim pristupom, pristupom prihoda ili troškovnim pristupom.

Tržišni pristup – koriste se cijene i druge značajne informacije o tržišnim transakcijama koje uključuju iste ili usporedive finansijske instrumente.

Troškovni pristup – odražava iznos koji bi trenutačno bio potreban kako bi se nadomjestio kapacitet imovine.

Prihodovni pristup – diskontiranje budućih iznosa novčanih tokova ili prihoda i troškova na sadašnju vrijednost uz uvažavanje trenutačnih tržišnih očekivanja o tim budućim iznosima.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Najmanje jednom godišnje vrši se provjera imovine vezano za potencijalno umanjenje vrijednosti. Vrijednosnice, za čije se umanjenje vrijednosti može predvidjeti da će biti trajno, otpisuju se kroz račun dobiti i gubitka. Ukupan portfelj nekretnina ponovno se vrednuje od strane neovisnih ovlaštenih procjenitelja. Ako se može predvidjeti trajno umanjenje vrijednosti imovine, tada se umanjuje njezina knjigovodstvena vrijednost.

U slučaju umanjenja vrijednosti stavke Zajmovi i potraživanja, kod kojih nije vjerojatno da će se u trenutku dospijeća održati sva ugovorena plaćanja kamata i glavnice, vrši se ispravak vrijednosti. Povećanje ispravka vrijednosti vrši se izravno u poslovnoj godini u Računu dobiti i gubitka.

Za procjenu postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti imovine s obzirom na značajan i dugotrajan pad vrijednosti imovine utvrđen je sljedeći kriterij:

- pad vrijednosti veći od 20% tijekom posljednjih najmanje devet mjeseci
- smanjenje vrijednosti za više od 40% na dan bilance.

Sukladno MRS-u 39.60, nestanak aktivnog tržišta sam po sebi, a da pri tome ne postoje i dostaone osnove da dužnik, izdavatelj vrijednosnice, dugoročno neće ispunjavati svoje obveze, nije dokaz za umanjenje vrijednosti.

Vrijednost vrijednosnih papira s fiksnim prinosom stoga se umanjuje samo u slučaju da rezultat „događaja povezanog s gubitkom“ (engl. loss event) ima negativan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove te ako je vjerojatno, da se očekivani povrat novca neće ostvariti bez poteškoća. „Događaj povezan s gubitkom“ može biti na primjer značajno pogoršanje ili gubitak kreditne sposobnosti dužnika.

D.1.3.3 Ugovori o leasingu

Društvo nema ugovore o leasingu.

D.1.3.4 Odgođena porezna imovina i obveze

Osnove za utvrđivanje odgođene porezne obveze su razlike između bilance u porezne svrhe i bilance za potrebe solventnosti. Vrednovanje odgođenih poreza temelji se na razlikama između tržišne vrijednosti svake pojedinačne imovine i svake pojedinačne obveze u tržišnoj bilanci i vrijednostima iste imovine i obveza u porezne svrhe. Tako utvrđene razlike množe se s primjenjenom poreznom stopom. Ne provodi se diskontiranje odgođenih poreza. Odgođena porezna obveza iskazuje se u pasivi kao odgođeni porezni dug i jednaka je budućem očekivanom poreznom opterećenju.

D.2 Tehničke pričuve

Tehničke pričuve predstavljaju tržišnu vrijednost obveza Društva prema ugovarateljima osiguranja i računaju se prema aktuarskim principima. Tehničke pričuve u skopu regulative Solventnost II sastoje se od najbolje procjene i dodatka za rizik. Najbolja procjena tehničkih pričuva utvrđena je na bruto osnovi bez umanjenja za naknade iz reosiguranja. Najbolja procjena za naknade iz reosiguranja vrednuje se zasebno. Tehničke pričuve se računaju odvojeno za životno i neživotno osiguranje, pri čemu se najbolja procjena za neživotna osiguranja sastoji od premijske pričuve i pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve. Tehničke pričuve se računaju na razini homogenih grupa rizika, a minimalno po poslovnim linijama (LoB) propisanim Delegiranim uredbom 2015/35.

D.2.1 Neživotno osiguranje

D.2.1.1 Premijska pričuva

D.2.1.1.1 Najbolja procjena

Najbolja procjena premijske pričuve računa se iz očekivanih budućih tokova novca po već preuzetim obvezama osiguravatelja za događaje koji još nisu nastali. Premijska pričuva sadrži buduće premijske prihode umanjene za buduće troškove i naknade.

Budući premijski prihodi se procjenjuju prema poslovnim linijama za cijelo trajanje osiguranja uz odgovarajuće ograničenje ugovora uzimajući pri tom u obzir izlaska iz portfelja zbog raskida ugovora. Zbog ograničenja ugovora samo se u poslovnoj liniji osiguranja zaštite prihoda većina ugovora može promatrati kao višegodišnja, pa se buduće premije mogu predvidjeti i interpretirati kao tokovi novca. Zbog isteklih ugovora i otkaza portfelj ugovora se tokom vremena smanjuje. Za ostale poslovne linije premijski prihod se temelji na obvezama unutar ograničenja ugovora, odnosno najviše do isteka godine dana od dana dospjeća plaćanja prve nenaplaćene premije. Portfelj se ne smanjuje postepeno kroz godine, već se pretpostavlja da će svi ugovori biti raskinuti unutar godine dana te se obračun pričuve temelji na jednogodišnjem premijskom volumenu.

Tokovi novca budućih premijskih prihoda oduzimaju se od finansijskih rashoda u obliku budućih troškova i plaćanja za očekivane štete. Budući troškovi i štete obračunavaju se iz premije uz pomoć stopa šteta i troškova. Stope troškova se procjenjuju prema podacima iz Odjela za upravljanje rizicima i kontroling. Stope šteta odabire stručnjak između četiri varijante (prosječne stopa šteta iz najbolje procjene i ISD-a, te stope šteta tekućih razdoblja iz najbolje procjene i ISD-a), a na temelju provedenih usporednih izračuna i usporedbe s iskustvom prethodnog razdoblja. Diskontiranjem takvih tokova novca prema bezrizičnoj krivulji kamatnih stopa koju izdaje EIOPA dobije se premijska pričuva. Pričuva se računa bruto i neto, odnosno prije i nakon efekta umanjenja rizika kroz reosiguranje.

LoB	Vrsta osiguranja	31.12.2017.			31.12.2018.		
		Bruto	Neto	Saldo	Bruto	Neto	Saldo
1	Osiguranje medicinskih troškova	493	349	145	487	258	229
2	Osiguranje zaštite prihoda	-32.350	-16.494	-15.856	-31.844	-17.530	-14.314
4	Osig. od odgovornosti za uporabu motornih vozila	20.181	18.584	1.597	20.628	19.388	1.240
5	Ostala osig. motornih vozila	6.722	6.860	-138	7.378	7.518	-139
6	Pomorsko, osig. zračnih letjelica i transportno osig.	998	944	54	1.535	1.504	31
7	Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine	274	3.493	-3.219	747	4.036	-3.290
8	Ostala osig. od odgovornosti	120	-13	133	377	222	155
11	Osiguranje pomoći (asistencija)	105	191	-86	143	234	-91
12	Osig. raznih finansijskih gubitaka	-157	112	-269	-184	112	-295
Ukupno neživot		-3.615	14.024	-17.640	-732	15.742	-16.474

Tablica 18: Premijska pričuva neživotnih osiguranja

Premijska pričuva bilježi porast u odnosu na prethodno razdoblje, posebno u poslovnim linijama osiguranja od odgovornosti za uporabu motornih vozila te ostala osiguranja motornih vozila. Razlog povećanja pričuve u obje poslovne linije je povećanje portfelja i premijskog volumena. Na promjenu premijske pričuve utječe također i promjena pretpostavki.

D.2.1.1.2 Korištene pretpostavke

U obračunu najbolje procjene premijske pričuve korištene su pretpostavke o kretanju bezrizične krivulje kamatnih stopa, o stopi troškova i šteta, te o stopi odustanka u poslovnoj liniji 2 temeljene na iskustvu prethodnih godina. Najveći utjecaj na visinu premijske pričuve imaju pretpostavke o stopi šteta i troškova.

U tablici niže prikazana je pretpostavljena stopa šteta. U većim poslovnim linijama stopa šteta u odnosu na prošlo razdoblje ne bilježi značajnija odstupanja.

LoB Vrsta osiguranja	31.12.2017.		31.12.2018.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
1 Osiguranje medicinskih troškova	53,7%	47,9%	56,5%	51,7%
2 Osiguranje zaštite prihoda	14,4%	15,3%	14,2%	12,4%
4 Osig. od odgovornosti za uporabu motornih vozila	52,5%	46,3%	53,7%	49,3%
5 Ostala osig. motornih vozila	75,0%	77,6%	74,3%	77,0%
6 Pomorsko, osig. zračnih letjelica i transportno osig.	61,9%	56,0%	68,9%	66,0%
7 Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine - oluja	56,6%	69,7%	57,2%	70,2%
7 Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine - ostalo	34,3%	40,0%	35,9%	40,0%
8 Ostala osig. od odgovornosti	35,7%	24,9%	39,4%	32,7%
11 Osiguranje pomoći (asistencija)	11,9%	16,1%	11,3%	15,1%
12 Osig. raznih finansijskih gubitaka	30,3%	40,6%	32,5%	39,6%

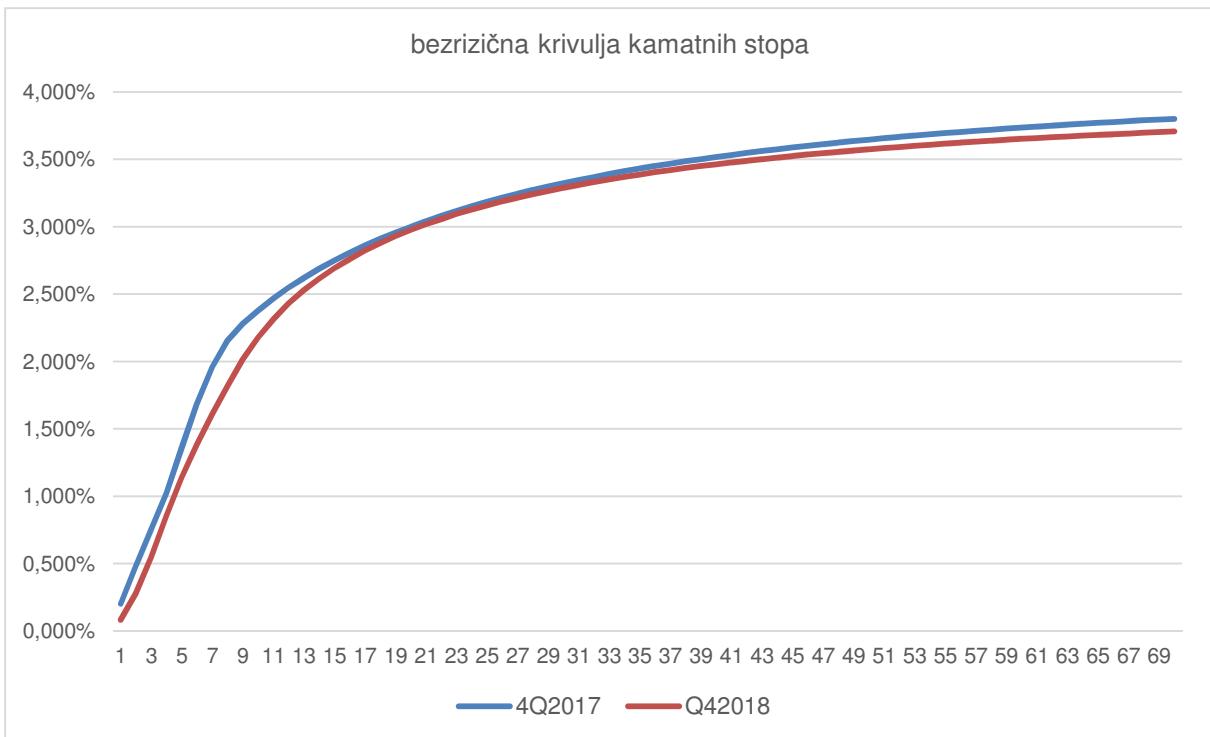
Tablica 19: Pretpostavljena stopa šteta

Stopa troškova se pretpostavlja u istom iznosu za sve poslovne linije, bruto i neto. U odnosu na prethodno razdoblje bruto stopa se povećala, dok se neto stopa smanjila kako je prikazano u tablici:

Stopa troškova	31.12.2017.		31.12.2018.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Neživotno osiguranje	29,9%	31,1%	32,9%	30,9%

Tablica 20: Pretpostavljena stopa troškova

Bezrizična krivulja kamatnih stopa u 2018. godini bilježi pad u odnosu na krivulju iz prethodnog razdoblja. Takvo kretanje krivulje kamatnih stopa uzrokuje porast pričuve.

Tablica 21: Prikaz kretanja bezrizične krivulje kamatnih stopa

D.2.1.2 Pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve

D.2.1.2.1 Najbolja procjena

Najbolja procjena pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve računa se iz očekivanih budućih tokova novca za obveze proizašle iz nastalih šteta. Da bi se odredili tokovi novca, za potrebe izračuna pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve promatraju se isplaćene naknade u prošlim razdobljima te se uz pomoć aktuarske metode procjenjuju buduće isplate do kraja razvoja štete. Obrazac isplata šteta iz prošlih razdoblja određuje procjenu budućih šteta. U slučaju kad šteta još nije u potpunosti završena, trenutačna isplaćena naknada je samo međustanje, a krajnje stanje, odnosno krajnja šteta treba biti procijenjena. Ti tokovi novca diskontiraju se prema bezrizičnoj krivulji kamatnih stopa. Tako se formira sadašnja vrijednost pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve temeljem aktuarske metode. U najbolju procjenu je uključen i dodatak za ostale štete koji se sastoji od pričuva šteta koje se smatraju konačnima, pričuve za troškove obrade šteta, HUO pričuve, matematičke pričuve zdravstvenih osiguranja i dodatka za rep te je umanjen za izuzete rentne štete koje se vrednuju u sklopu životnih osiguranja. Ova pričuva se računa bruto i neto, odnosno prije i nakon efekta umanjenja rizika kroz pasivno reosiguranje. Za izračun pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve nije korištena inflacija s obzirom s na to da je ona implicitno prisutna u plaćanjima po štetama. Senzitivitet obračunatih tehničkih pričuva provjerava se uz pomoć intervala pouzdanosti.

LoB	Vrsta osiguranja	31.12.2017.			31.12.2018.		
		Bruto	Neto	Saldo	Bruto	Neto	Saldo
1	Osiguranje medicinskih troškova	1.506	1.442	65	1.843	1.841	2
2	Osiguranje zaštite prihoda	21.170	18.008	3.162	20.534	17.275	3.259
4	Osig. od odgovornosti za uporabu motornih vozila	88.577	88.196	382	103.778	103.266	512
5	Ostala osig. motornih vozila	3.422	3.422	0	3.499	3.492	8
6	Pomorsko, osig. zračnih letjelica i transportno osig.	1.716	242	1.473	1.234	211	1.023
7	Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine	19.032	11.809	7.223	17.583	10.943	6.640
8	Ostala osig. od odgovornosti	1.988	882	1.106	1.769	863	906
11	Osiguranje pomoći (asistencija)	158	136	22	172	160	13
12	Osig. raznih finansijskih gubitaka	614	389	224	645	417	228
Ukupno neživot		138.182	124.525		13.656	151.058	138.468
							12.590

Tablica 22: Pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve neživotnih osiguranja

Porast pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve u najvećem iznosu bilježi osiguranje od odgovornosti za uporabu motornih vozila. U osiguranju od odgovornosti za uporabu motornih vozila do porasta pričuve dolazi zbog povećanja portfelja te u skladu s time i povećanja likvidiranih šteta tekućeg razdoblja te zbog povećanja dodatka za rep.

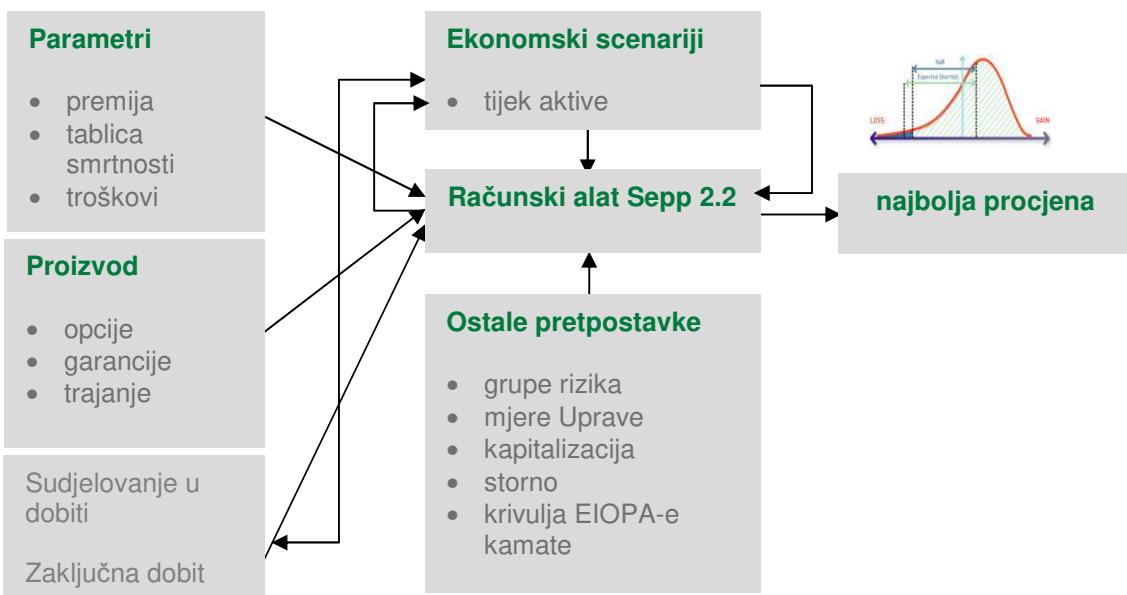
D.2.1.2.2 Korištene prepostavke

U obračunu pričuva za neisplaćene odštetne zahtjeve koriste se prepostavke o bezrizičnoj krivulji kamatnih stopa koja je prokazana u Tablici 21 i objašnjena u poglavlju D.2.1.1.2. Ostale značajne prepostavke poput monotonog rasta likvidacija šteta u kumulativnim trokutima, dovoljnog broja povijesnih informacija i formiranja budućih isplata sukladno obrascu iz prošlih godina nisu se promjenile u odnosu na prethodno razdoblje.

D.2.2 Životno osiguranje

D.2.2.1.1 Najbolja procjena

Najbolja procjena pričuva životnih osiguranja određuje se za sve aktivne ugovore životnog osiguranja kao i za rente iz obveznog osiguranja vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama u portfelju Društva na 31.12.2018. godine. Za te ugovore definiraju se tokovi novca (prihodi i rashodi) uz pomoć ugovorno definiranih premija i svota. Tokovi novca se dalje ponderiraju iskustvenim vjerojatnostima (smrtnosti, odustanaka, kapitalizacije). Kako bi se na kraju dobila tržišna vrijednost pričuva, takvi tokovi novca se diskontiraju bezrizičnom krivuljom kamatnih stopa. Diskontirani tokovi novca se zbrajaju u najbolju procjenu. Prilikom obračuna se uzimaju u obzir i značajke pojedine tarife (kao npr. računska kamatna stopa i pravo sudjelovanja u dobiti) dogovorene kod zaključivanja ugovora. Za izračun dijela tehničke pričuve za buduće pripise dobiti koristi se stohastičko modeliranje budućih prihoda od ulaganja. Pri tome se u generatoru scenarija simulira 1.000 ekonomskih scenarija, koji u ovisnosti o mjerama Uprave rezultiraju različitim iznosima dobiti. Srednja vrijednost sadašnjih vrijednosti svih scenarija daje najbolju procjenu.

Slika 14: Shematski prikaz izračuna tehničkih pričuve životnih osiguranja prema Solventnosti II

Sljedeća tablica prikazuje kretanje tehničkih pričuve životnih osiguranja u proteklom razdoblju:

LoB Vrsta osiguranja	31.12.2017.			31.12.2018.		
	Bruto	Neto	Saldo	Bruto	Neto	Saldo
30 Osiguranje života sa sudjelovanjem u dobiti	2.372.520	2.374.258	-1.739	2.407.247	2.408.308	-1.061
31 Osiguranje života povezano sa investicijskim fondovima	72.605	72.678	-73	73.602	73.670	-68
32 Ostala osiguranja života	-31.964	-30.688	-1.276	-27.455	-25.483	-1.972
34 Rente iz neživotnih osiguranja	12.406	11.786	620	17.465	16.782	683
Ukupno život	2.425.566	2.428.034	-2.468	2.470.859	2.473.277	-2.417

Tablica 23: Tehničke pričuve životnih osiguranja

Tehničke pričuve životnih osiguranja porasle su u ukupnom iznosu u odnosu na prošlu godinu zbog utjecaja bezrizične krivulje kamatne stope. Tehnička pričuga za rentna osiguranja po automobilskoj odgovornosti se povećala zbog dvije nove rente u portfelju. Manji utjecaj na promjenu tehničke pričuve životnih osiguranja ima i daljnje unapređenje programa u kojem se provodi izračun.

D.2.2.1.2 Korištene pretpostavke

Prilikom izračuna najbolje procjene korištene su pretpostavke o krivulji kamate (Tablica 21, objašnjenja u poglavlju D.2.1.1.2), vjerojatnosti isteka i kapitalizacije, iskustvenoj smrtnosti i troškovima, inflaciji i naknadama po reosiguranju.

Za procjenu vjerojatnosti isteka i kapitalizacije i u 2018. godini korišten je generalni aditivni model temeljen na trogodišnjem iskustvu.

Pretpostavka o smrtnosti obuhvaća iskustveno razdoblje od 8 godina (2017: razdoblje od 7 godina) te su tablice smrtnosti sukladno tome dopunjene i prilagođene što nije dovelo do značajnih promjena u istima.

Prepostavka o budućim troškovima u 2018. godini temelji se na stvarnim podacima po ugovorima i na petogodišnjem iskustvu dok je u prethodnoj godini u obzir uzeto jednogodišnje iskustvo.

Prepostavka o inflaciji nije se mijenjala u 2018. godini u odnosu na prethodno razdoblje.

Naknade iz reosiguranja se u 2018. godini obračunavaju na razini pojedinog ugovora o osiguranju temeljem pripadajućeg reosiguravateljnog ugovora. U prošlim razdobljima korištena je prepostavka o udjelu reosiguravateljnih naknada. Promjena obračuna nije rezultirala značajnjom promjenom ukupnog iznosa naknada od reosiguranja.

D.2.3 Naknade iz ugovora o reosiguranju

Naknade iz ugovora o reosiguranju se u premijskoj pričuvi i pričuvi za neisplaćene odštetne zahtjeve neživotnih osiguranja računaju kao razlika pričuve prije i nakon primjene reosiguranja. Metode i postupci obračuna naknada iz reosiguranja jednaki su metodama i postupcima za obračun bruto pričuve.

Tržišna vrijednost tehničkih pričuva životnih osiguranja također se računa odvojeno sa i bez udjela reosiguranja s obzirom na to da se iz obračuna mogu izdvijiti tokovi novca koji se odnose na reosiguranje kako bi se mogli odrediti iznosi koje očekujemo da će biti nadoknađeni od strane reosiguravatelja.

Naknade od reosiguranja prikazane su u tablicama 18, 22 i 23. Naknade od reosiguranja u životnim osiguranjima nisu se značajno promijenile u ukupnom iznosu, već su promjene vidljive unutar poslovnih linija 30 i 32. Tome je uzrok precizniji obračun naknada od reosiguranja (vidi D.2.2.1.2. Korištene prepostavke). U premijskoj pričuvi i pričuvi za neisplaćene odštetne zahtjeve naknade od reosiguranja se mijenjaju sukladno promjenama u izračunu bruto pričuva.

Kod izračuna udjela reosiguranja u tehničkim pričuvama uzeta je u obzir prilagodba za rizik propasti reosiguratelja sukladno članku 61. Delegirane uredbe (EU) 2015/35.

D.2.4 Diskontiranje tehničkih pričuva

Tokovi novca tehničkih pričuva se diskontiraju kunskom bezrizičnom krivuljom kamatnih stopa.

S obzirom na zadovoljavajuću visinu stupnja solventnosti prilagodba za uravnoteženje nije korištena u izračunu.

S obzirom na zadovoljavajuću visinu stupnja solventnosti prilagodba za volatilnost nije korištena u izračunu.

S obzirom na zadovoljavajuću visinu stupnja solventnosti bezrizične prijelazne kamatne stope nisu korištene u izračunu.

D.2.5 Opis stupnjeva nesigurnosti

D.2.5.1 Neživotna osiguranja

Najbolja procjena pričuva za neisplaćene odštetne zahtjeve osjetljiva je na mogućnost kolebanja pričuve. Kako bi se statistički procijenila visina mogućeg kolebanja pričuve te eventualna podrezerviranost, za nediskontiranu najbolju procjenu pričuva za neisplaćene odštetne zahtjeve izračunava se interval pouzdanosti.

Intervali pouzdanosti pokazuju mogući raspon varijacija najboljih procjena po svim homogenim grupama rizika. Ako pretpostavimo da 99,5% svih obračunatih intervala pouzdanosti sadrži ispravni iznos pričuve za predmetne rizike, gornja granica pouzdanosti iznosi 217.638 tisuća kuna što je još uvijek manje od statutarne pričuve Društva na dan 31.12.2018. godine.

Pričuva za neisplaćene odštetne zahtjeve ne pokazuje značajnu osjetljivost na promjenu krivulje kamatnih stopa (-0,07% promjene pričuve zbog promjene kamatnih stopa).

U premijskoj pričuvi nesigurnost proizlazi iz promjena u ponašanju ugovaratelja (učestalost i visina šteta, odustanci od ugovora), promjena visine troškova i promjena ekonomskog okruženja (kamatna stopa). Premijska pričuva pokazuje značajnu osjetljivost na promjenu u stopama šteta i troškova, pa promjena od +20% na ukupne stope šteta dovodi do povećanja pričuve od 10.321 tis. kn (2017: 9.574 tis. kn) dok promjena od +20% na ukupne stope troškova povećava pričuvu za 10.253 tis. kn (2017: 7.029 tis. kn). Iako te situacije nisu vjerovatne, vidljiva je osjetljivost pričuve na promjene te vrste. Premijska pričuva pokazuje određenu osjetljivost na kamatne stope, u najvećem iznosu u poslovnoj liniji 2. U odnosu na visinu pričuve u toj poslovnoj liniji, promjena kamatne stope utječe na povećanje od 0,9%, pa se taj iznos ne smatra značajnim. Kad bi iskazane nesigurnosti nastupile, solventna pozicija Društva ne bi bila ugrožena.

D.2.5.2 Životna osiguranja

Tehničke pričuve životnih osiguranja sadrže u obračunu dvije komponente, determinističku i simuliranu, koje treba razlikovati prilikom opisa stupnjeva nesigurnosti jer su glavni čimbenici utjecaja različiti.

a) Deterministički dio

Najbolja procjena se računa iz sljedećih glavnih parametara:

- novčani tok temeljen na ugovoru,
- vjerojatnost,
- diskontiranje.

Novčani tokovi temeljeni na ugovoru određeni su vrstom ugovora pa stoga ne podliježu značajnim nesigurnostima. Diskontna stopa po definiciji je utvrđena zadanom kamatnom krivuljom pa je ta nesigurnost povezana s vanjskim ekonomskim utjecajima. Promjena kamatne stope u protekloj

godini dovodi do povećanja pričuve za 0,75%. Deterministički dio najbolje procjene ovisan je i o nesigurnostima u vezi s iskustvenim računskim osnovama (smrtnost, odustanci), ali znatno manje. Povećanje smrtnosti od 15% dovodi do povećanja pričuve za 0,2% dok povećanje vjerojatnosti odustanka za 50% povećava pričuvu za 1,1%.

b) Simulirani dio

Simulirani dio najbolje procjene osim od navedenih pretpostavki dodatno ovisi o rezultatu ulaganja, mjerama Uprave i o vrsti generatora gospodarskog scenarija ESG. Zbog tražene tržišne konzistentnosti mogućnost za odstupanja od prosjeka je vrlo mala, sve dok su čimbenici rizika (volatilnost) modelirane imovine dobro usklađeni s realnošću. Međutim, s obzirom na to da simulirani dio pričuve iznosi tek 6,0% ukupne najbolje procjene, osjetljivost na određene nesigurnosti nije značajna za ukupni iznos pričuve.

D.2.6 Kvalitativna i kvantitativna objašnjenja razlike u vrednovanju po poslovnim linijama, razlike u korištenim osnovama, metodama i pretpostavkama

Najvažnije razlike najboljih procjena u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost prikazanih u sljedećoj tablici proizlaze iz tržišnog vrednovanja pričuva prema Solventnosti II (načelo fer vrijednosti) za razliku od knjigovodstvenog vrednovanja (MRS/MSFI).

LoB	Vrsta osiguranja	31.12.2017.		31.12.2018.	
		Solventnost II	MRS/MSFI	Solventnost II	MRS/MSFI
1	Osiguranje medicinskih troškova	1.999	1.263	2.330	1.771
2	Osiguranje zaštite prihoda	-11.181	52.892	-11.311	51.478
4	Osig. od odgovornosti za uporabu motornih vozila	108.758	159.878	124.407	158.388
5	Ostala osig. motornih vozila	10.144	12.157	10.877	13.540
6	Pomorsko, osig. zračnih letjelica i transportno osig.	2.713	7.914	2.769	8.694
7	Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine	19.305	24.950	18.330	56.416
8	Ostala osig. od odgovornosti	2.108	2.728	2.146	8.609
11	Osiguranje pomoći (asistencija)	263	1.157	316	1.009
12	Osig. raznih financijskih gubitaka	457	36.275	461	2.126
Ukupno neživot		134.566	299.213	150.326	302.032
30	Osiguranje života sa sudjelovanjem u dobiti	2.372.520	2.442.056	2.407.247	2.465.133
31	Osiguranje života povezano sa investicijskim fondovima	72.605	73.706	73.602	68.012
32	Ostala osiguranja života	-31.964	7.921	-27.455	7.564
34	Rente iz neživotnih osiguranja	12.406	-	17.465	-
Ukupno život		2.425.566	2.523.684	2.470.859	2.540.709

Tablica 24: Usporedba ukupne knjigovodstvene vrijednosti pričuva i tehničkih pričuva prema Solventnosti II

Vrednovanje se provodi prema poslovnim linijama i načelu fer vrijednosti. Razlike u vrednovanju i rezultatima temelje se na različitim pretpostavkama koje su u osnovi knjigovodstvene i tržišne vrijednosti. Značajne razlike navedene su u sljedećoj tablici:

	Knjigovodstvena vrijednost	Solventnost II
Vrednovanje TP općenito	nema neispunjena obveza druge ugovorne strane	neispunjena obveza druge ugovorne strane se uzima u obzir
	ponašanje ugovaratelja se ne uzima u obzir	ponašanje ugovaratelja se uzima u obzir
	nema prognoze ekonomskog razvoja	ekonomski razvoj sudjeluje u izračunima
	mjere Uprave se koriste samo jednom	mjere Uprave se prilagođavaju u stupnjevima kroz puteve simulacija
	nema dodatka za rizik, pričuve se formiraju uz poslovni oprez	dodatak za rizik kao sigurnosni dodatak za neizbjježne rizike
TP život	aktuarski izračunate vrijednosti obveza uključujući i već pridjeljenu dobit	vjerojatnosno ponderirani svi tokovi novca uključujući buduća sudjelovanja u dobiti
	primjena računske kamate uz poštivanje pravila o najvišoj dozvoljenoj kamati	primjena bezrizične krivulje kamatnih stopa objavljene od EIOPAe uz šokove povećanja i smanjenja kamate
	računske osnove prvog reda	računske osnove bazirane na iskustvu

Tablica 25: Kvalitativno objašnjenje razlika u vrednovanju po Solventnosti II i MRS/MSFI-u

D.2.6.1 Životno osiguranje

Značajni uzrok razlikama između knjigovodstvene i tržišne vrijednosti u životnim osiguranjima su upotreba bezrizične krivulje kamatnih stopa te računskih osnova temeljenih na prošlom iskustvu Društva. One se odnose na sljedeće parametre:

- vjerojatnost isteka,
- vjerojatnost kapitalizacije,
- iskustvenu smrtnost,
- iskustvene troškove.

Na datum bilance primjenjuje se relevantna bezrizična krivulja kamatnih stopa izdana od strane EIOPA-e (bez prilagodbe za volatilnost). Bezrizična krivulja kamatnih stopa ima upravo u području životnih osiguranja snažan utjecaj na iznos tehničkih pričuva. Ostale računske osnove formiraju se iz internih podataka Društva.

Iskustvena smrtnost računa se iz podataka o izloženosti portfelja i stvarnim smrtnim slučajevima koji su nastupili u posljednjih osam godina odvojeno za mješovito osiguranje, mješovito osiguranje s naknadom za teške bolesti, osiguranje doživljjenja i za dodatno osiguranje nastupa teških bolesti te odvojeno za muškarce i žene. Promatrano iskustvo se uspoređuje i nadopunjuje u godinama s

manjim brojem isustvenih podataka s najnovijom nacionalnom tablicom smrtnosti. S obzirom na to da je iskustvo kod doživljjenja izrazito oskudno, umjesto iskustvene tablice korištena je hrvatska rentna tablica.

Iskustveni troškovi uzeti u obzir prilikom vrednovanja tehničkih pričuva životnih osiguranja obračunavaju se na temelju stvarno nastalih troškova Društva po navedenoj vrsti osiguranja.

D.2.6.2 Neživotno osiguranje

U neživotnim osiguranjima knjigovodstvena vrijednost pričuva šteta formira se uz poseban poslovni oprez dok su odgovarajuće pričuve prema tržišnim principima procijenjene na temelju iskustva s prošlim štetama. Kod premijske pričuve se u određenim poslovnim linijama prepostavlja budući tok novca i dulje od jedne godine za razliku od prijenosne premije prema knjigovodstvenim principima. U takvim slučajevima kod profitabilnih ugovora pričuva može biti i negativna.

D.2.7 Značajna pojednostavljenja kod izračuna tehničkih pričuva

Društvo prilikom obračuna tehničkih pričuva ne koristi pojednostavljenja.

D.2.8 Izračun dodatka za rizik

Tehničke pričuve osim najbolje procjene sadrže i dodatak za rizik. Dodatak za rizik se obračunava u skladu sa standardnim modelom troška kapitala. Ovim pristupom se prepostavlja da će cijeli portfelj Društva biti prenesen u referentno društvo koje će ulagati samo u bezrizične instrumente do isteka zadnjeg ugovora. Trošak održavanja potrebnog kapitala glede solventnosti za rizike koji postoje unatoč bezrizičnom ulaganju sadržan je u dodatku za rizik. Prema standardnom modelu Solventnosti II trošak tog kapitala iznosi 6%. Osim preuzetih rizika u izračun su uključeni i neizbjegni tržišni rizici, rizik neispunjerenja obveza reosiguranja te operativni rizik.

Primijenjena metoda odgovara simplifikaciji 1 Smjernice za vrednovanje tehničkih pričuva (EIOPA-BoS-14/166 HR).

LoB	Vrsta osiguranja	31.12.2017.		31.12.2018.	
		Dodatak za rizik	Ukupno tehničke pričuve	Dodatak za rizik	Ukupno tehničke pričuve
1	Osiguranje medicinskih troškova	160	2.159	86	2.416
2	Osiguranje zaštite prihoda	5.304	-5.877	3.464	-7.846
4	Osig. od odgovornosti za uporabu motornih vozila	4.593	113.351	4.659	129.066
5	Ostala osig. motornih vozila	394	10.537	354	11.231
6	Pomorsko, osig. zračnih letjelica i transportno osig.	42	2.755	22	2.791
7	Osig. od požara, oluje i ostala osig. imovine	3.443	22.749	2.627	20.957
8	Ostala osig. od odgovornosti	187	2.295	154	2.300
11	Osiguranje pomoći (asistencija)	13	276	19	335
12	Osig. raznih finansijskih gubitaka	68	525	60	522
Ukupno neživot		14.202	148.768	11.446	161.772
30	Osiguranje života sa sudjelovanjem u dobiti	20.272	2.392.792	25.995	2.433.243
31	Osiguranje života povezano sa investicijskim fondovima	1.132	73.737	1.567	75.169
32	Ostala osiguranja života	7.576	-24.389	10.023	-17.433
34	Rente iz neživotnih osiguranja	529	12.935	914	18.379
Ukupno život		29.509	2.455.075	38.499	2.509.358

Tablica 26: Dodatak za rizik i ukupne tehničke pričuve

Dodatak za rizik je u neživotnim osiguranjima smanjen u odnosu na prošlo razdoblje za 19,4% dok je u životnim osiguranjima zabilježen porast dodatka za rizik od 30,5%. Razlog tome leži u metodologiji projiciranja budućih kapitalnih zahtjeva. Na 31.12.2017. godine projiciran je ukupni kapitalni zahtjev te se naknadno računala podjela na život i neživot, dok se na 31.12.2018. godine kapitalni zahtjev projicira odvojeno za život i neživot.

D.3 Ostale obveze

Razlike u vrednovanju ostalih obveza u godišnjim finansijskim izvještajima i bilanci s tržišnim vrijednostima za potrebe Solventnosti II prikazane su u tablici 27 u točki D.3.1.

D.3.1 Pregled metoda vrednovanja ostalih obveza

Donja tablica sadrži usporedni prikaz metode vrednovanja koja se koristi u bilanci s tržišnim vrijednostima za potrebe solventnosti te u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u:

Pozicija u bilanci	Metode vrednovanja Solventnost II	Metode vrednovanja	MRS/MSFI
nepredviđene obveze	Odgođene obveze vrednuju se primjenom najbolje procjene.	Ne iskazuju se u bilanci, objavljuje se u bilješkama.	
netehničke pričuve	Netehničke pričuve iskazuju se prema najboljoj procjeni. Za diskontiranje dugoročnih pričuva primjenjuje se bezrizična kamatna krivulja	Netehničke pričuve iskazuju se prema najboljoj procjeni.	

pričuve za mirovine i otpremnine	Primjenjuju se odredbeni MRS 19: Primanja zaposlenih	Primjenjuju se odredbe MRS-a 19: Primanja zaposlenih
depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.	Iskazuju se u visini iznosa koji će dospjeti na plaćanje.
odgođene porezne obveze	Buduće očekivana porezna obveza. Razlika između tržišnih vrijednosti i njihove porezne vrijednosti, multiplicirano s važećom stopom poreza na dobit. Saldiranje odgođene porezne imovine i odgođene porezne obveze nije dozvoljeno.	Buduća očekivana porezna obveza. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i porezno priznate vrijednosti multiplicirano s važećom stopom poreza na dobit. Saldiranje odgođene porezne imovine i odgođene porezne obveze nije dozvoljeno.
obveze za derivativne finansijske instrumente	Društvo nema ovu vrstu obveza.	Društvo nema ovu vrstu obveza.
obveze prema kreditnim institucijama	Društvo nema ovu vrstu obveza.	Društvo nema ovu vrstu obveza.
ostale finansijske obveze	Društvo nema ovu vrstu obveza.	Društvo nema ovu vrstu obveza.
obveze iz izravnog osiguranja i obveze prema ugovarateljima	MRS37: očekivana vrijednost	MRS37: očekivana vrijednost
obveze po osnovu obračuna poslova reosiguranja	Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u.	Saldiranje s potraživanjima može se provesti samo u onoj mjeri u kojoj na dan bilance postoji pravna osnova za takvu saldiranje. Saldiranje s potraživanjima po osnovi depozita nije ni u kojem slučaju dozvoljeno.
ostale obveze koje nisu povezane s osiguranjem	MRS 37: očekivana vrijednost	MRS 37: očekivana vrijednost
podređene obveze	Društvo nema ovu vrstu obveza.	Društvo nema ovu vrstu obveza.
ostale obveze koje nisu iskazane na drugim pozicijama	MRS37: Očekivana vrijednost	Iznos pozvan na plaćanje

Tablica 27: Razlike u vrednovanju obveza

D.3.2 Objašnjenja o vrednovanju pojedinačne klase obveza

D.3.2.1 Nepredviđene obveze

U godišnjim finansijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. i u bilanci prema fer vrijednosti za potrebe solventnosti Društvo ne bilježi nepredviđene obveze.

D.3.2.2 Ostale netehničke pričuve

U ovoj poziciji evidentiraju se iznosi iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima prema MRS/MSFI-u u pozicijama Ostale pričuve.

U MRS-u 37.36 je definirano da iznos priznat kao rezerviranje treba biti procjena najvjerojatnije vrijednosti odnosno očekivane vrijednosti izdataka.

D.3.2.3 Rezerviranja za mirovine i otpremnine

U godišnjim finansijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. i u bilanci prema fer vrijednosti za potrebe solventnosti Društvo ne bilježi rezerviranja za mirovine i otpremnine.

D.3.2.4 Odgođene porezne obveze

Odgođena porezna obveza iskazuje se u bilanci prema fer vrijednosti u stavci Odgođene porezne obveze. U bilanci se ne vrši saldiranje s iskazanom odgođenom poreznom imovinom.

Osnove za utvrđivanje odgođene porezne obveze su razlike između bilance u porezne svrhe i bilance za potrebe solventnosti. Vrednovanje odgođenih poreza temelji se na razlikama između tržišne vrijednosti svake pojedinačne imovine i svake pojedinačne obveze u tržišnoj bilanci i vrijednostima iste imovine i obveza u porezne svrhe. Tako utvrđene razlike množe se s primjenjenom poreznom stopom. Ne provodi se diskontiranje odgođenih poreza. Odgođena porezna obveza iskazuje se u pasivi kao odgođeni porezni dug i jednaka je budućem očekivanom poreznom opterećenju.

D.3.2.5 Derivativne obveze

U godišnjim finansijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. i u bilanci prema fer vrijednosti za potrebe solventnosti Društvo ne bilježi derivativne obveze.

D.3.2.6 Obveze prema kreditnim institucijama

U godišnjim finansijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. i u bilanci prema fer vrijednosti za potrebe solventnosti Društvo ne bilježi obveze prema kreditnim institucijama.

D.3.2.7 Ostale obveze

Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.3.2.8 Obveze iz direktnih poslova osiguranja i obveze prema ugovarateljima osiguranja

Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.3.2.9 Obveze po osnovi obračuna poslova reosiguranja

Obveze po osnovi poslova reosiguranja su obveze za poravnanje proizašle iz obračuna za poslove predane u reosiguranje.

Saldiranje s potraživanjima može se provesti samo u onoj mjeri u kojoj na dan bilance postoji pravna osnova za takvo saldiranje. Saldiranje s potraživanjima po osnovi depozita nije ni u kojem slučaju dopušteno.

Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.3.2.10 Ostale obveze

Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u iskazano u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.3.2.11 Podređene obveze

U godišnjim finansijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. i u bilanci fer vrijednosti za potrebe solventnosti Društvo ne bilježi podređene obveze.

D.3.2.12 Ostale nespomenute obveze

Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.3.3 Ostale informacije o vrednovanju koje mogu značajno utjecati na iskazane vrijednosti

D.3.3.1 Obveze po ugovorima o leasingu

U godišnjim finansijskim izvještajima za 2018. i bilanci za potrebe Solventnosti II nema iskazanih obveza po leasingu.

D.3.3.2 Odgođeni porezi

Djelovanje odgođenih poreza u smislu umanjenja rizika (prilagodba za sposobnost odgođenih poreza da pokriju gubitke) počiva na tome da se u slučaju gubitka odgođene porezne obveze mogu smanjiti, odnosno odgođena porezna imovina povećati.

Prilagodba za sposobnost odgođenih poreza da pokriju gubitke odgovara zbroju osnovnog potrebnog solventnog kapitala, prilagodbe za sposobnost tehničkih pričuva da pokriju gubitke potrebnog kapitala za operativni rizik, multipliciranog s važećom stopom poreza na dobit.

Prilagodba za sposobnost odgođenih poreza da pokriju gubitke vrijednosno je ograničena iznosom saldiranih poreznih obveza u bilanci za potrebe solventnosti i pri izračunu SCR-a se evidentira kao odbitna stavka.

D.3.3.3 Ostale obveze

Pozicija Ostale obveze sadrži kratkoročne obveze s dospijećem do godine dana po osnovi poreza, doprinose i druge obveze. Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.3.3.4 Obveze po osnovu mirovina i otpremnina

U godišnjim finansijskim izvještajima za 2018. i bilanci za potrebe Solventnosti II nema iskazanih obveza po osnovu mirovina i otpremnina.

D.3.3.5 Obveze po osnovi obračuna poslova reosiguranja

Obveze po osnovi poslova reosiguranja su obveze za poravnanje proizašle iz obračuna za poslove predane u reosiguranje.

Saldiranje s potraživanjima može se provesti samo u onoj mjeri u kojoj na dan bilance postoji pravna osnova za takvo saldiranje. Saldiranje s potraživanjima po osnovi depozita nije ni u kojem slučaju dopušteno.

Fer vrijednost obveza odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti prema MRS/MSFI-u iskazanoj u godišnjim finansijskim izvještajima.

D.3.4 Promjene procjena tijekom razdoblja izvještavanja

D.3.4.1 Rezerviranja za mirovine i otpremnine

Društvo nema rezervacije za mirovine i otpremnine.

D.3.4.2 Dugoročna rezerviranja

Društvo nema dugoročna rezerviranja.

D.4 Alternativne metode vrednovanja

Društvu je dopuštena primjena drugih metoda vrednovanja:

- ako su primjenjene metode također korištene pri izradi godišnjih finansijskih izvještaja,
- ako su metode vrednovanja u skladu s člankom 75. Direktive,
- ako Društvo ne vrednuje imovinu odnosno obveze prema MRS/MSFI-u,
- ako bi vrednovanje imovine i obveza uporabom MRS/MSFI-a nametnulo Društvu troškove koji bi bili neproporcionalni u odnosu na ukupne administrativne troškove.

U nastavku su navedeni slučajevi u kojima se primjenjuju alternativne metode.

D.4.1 Alternativne metode vrednovanja vrijednosnica

Tržišna cijena vrijednosnica za koje ne postoji cijena na aktivnom tržištu, utvrđuje se pomoću bezrizične kamatne stope i dodatka. Za utvrđivanje iznosa dodatka Društvo se pridržava sljedećeg:

- uzima u izračun cijenu likvidne vrijednosnice istog dužnika,
- uzima u izračun „credit default swaps“,
- utvrđuje kreditni dodatak kod banaka i primarnih emisija za različite emitente (pri različitim bonitetima),
- utvrđuje kreditni „spread“ za istovrsne vrijednosnice.

Hijerarhija vrednovanja objašnjena je u točki D.1.3.2.

U bilanci na dan 31. prosinca 2018. Društvo nije koristilo alternativne metode vrednovanja vrijednosnica.

D.4.2 Metode vrednovanja zemljišta i građevinskih objekata

Fer vrijednost zemljišta i građevinskih objekata mjeri se u skladu s internim pravilnikom o vrednovanju nekretnina. Prilikom vrednovanja nekretnina koristi se postupak procjene vrijednosti iz

budućih prihoda ili postupak procjene metodom diskontiranih novčanih tokova. Neizgrađena zemljišta vrednuju se po potrebi primjenom postupka rezidualne vrijednosti.

D.4.3 Metoda udjela za vrednovanje ulaganja u podružnice i pridružena društva

Tržišna vrijednost ulaganja u podružnice i pridružena društva određuje se primjenom prilagođene metode udjela odnosno primjenom knjigovodstvene vrijednosti.

D.5 Ostale informacije

D.5.1 Preračunavanje valuta

Imovina, pričuve i obveze iskazane u stranoj valuti preračunavaju se u kune prema referentnom tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan bilance.

D.5.2 Značajnost

Primjenjuje se načelo proporcionalnosti i značajnosti uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost poslovanja.

U pogledu određivanja granice materijalnosti prilikom vrednovanja imovine i obveza u ekonomskoj bilanci postupa se u skladu s definicijom u MRS-u 8.5.

E. UPRAVLJANJE KAPITALOM

E.1 Vlastita sredstva

Iznos vlastitih sredstava Društva prema zahtjevima Solventnost II određuje se prema stvarnom profilu rizičnosti (vidjeti navode u Odlomku C). Što su rizici kojima je Društvo izloženo viši, to je viši iznos solventnog kapitala (SCR), odnosno minimalnog solventnog kapitala (MCR) koje Društvo vlastitim sredstvima treba pokriti.

Utvrđivanje iznosa potrebnih vlastitih sredstva za pokriće solventnog kapitala i minimalnog solventnog kapitala temelji se na sljedećem postupku koji obuhvaća tri faze:

U prvoj fazi vlastita sredstva u bilanci prema tržišnim vrijednostima računaju se kao višak imovine nad obvezama. Taj višak imovine nad obvezama iskazan je u prikazu bilance prema tržišnim vrijednostima i iznosi 898.752 tisuća kuna (2017: 955.589 tis. kn). Vrednovanje imovina i obveza provodi se prema principima vrednovanja za Solventnost II. Ovako utvrđena vlastita sredstva predstavljaju osnovna vlastita sredstva.

U osnovna vlastita sredstva mogu se ubrojiti i podređene obveze. Politika upravljanja kapitalom Društva ne predviđa izdavanje takvih obveza.

Društvo može uputiti poziv na plaćanje pomoćnih vlastitih sredstva radi pokrića gubitaka.

Pomoćna vlastita sredstva se iskazuju u bilanci prema tržišnim vrijednostima i smiju se uključiti u vlastita sredstva samo po odobrenju nadzornog tijela. U svojoj politici upravljanja kapitalom Društvo nije predvidjelo formiranje pomoćnih vlastitih sredstava.

U drugoj fazi svrstavaju se vlastita sredstva u tri kategorije („tiers“) koja ovisno o dostupnosti i trajanju na različite načine pokrivaju gubitke.

Društvo raspolaže isključivo vlastitim sredstvima kategorije 1 koja su trajno raspoloživa i mogu se u potpunosti korisiti za pokrivanje eventualnih gubitaka.

U trećem koraku utvrđuje se, ako postoji potreba, koja vlastita sredstva svrstana u kategorije 1, 2 i 3 posjeduju mogućnost pokrića gubitka.

Cilj Društva utvrđen i u politici upravljanja kapitalom je držati samo vlastita sredstva kategorije 1 („tier 1“).

Da bi se taj cilj ostvario, Društvo se mora pridržavati sljedećih pravila:

- smiju se emitirati samo redovne dionice prema važećim zakonskim odredbama,
- sva vlastita sredstva moraju biti uplaćena i pokrivena imovinom,
- zabrana izdavanja odnosno prihvatanja podređenih obveza i pomoćnih vlastitih sredstava u smislu članka 88. stavka 2. i članka 89. Direktive,
- zabrana držanja vlastitih dionica.

Sukladno Zakonu i Statutu Društva odluku o isplati dividendi donosi Glavna skupština Društva. Uprava je dužna Glavnoj skupštini podnijeti prijedlog za isplatu dividende. Prilikom izrade prijedloga moraju se uzeti u obzir ekonomski i strateški interesi svih stakeholdera, osobito dioničara – ali ne isključivo njih, te u svakom slučaju sljedeći aspekti:

- zakonske odredbe, poglavito odredbe nadzornih tijela i odredbe o trgovačkim društvima o isplati dividende;
- raspolaganje Društva adekvatnom visinom vlastitih sredstava u svakom trenutku kao i potrebna vlastita sredstva na 31. prosinca obračunske godine;
- značajni poslovni događaji od 31. prosinca posljednje obračunske godine zbog kojih se može očekivati negativan utjecaj na vlastita sredstva i potrebna vlastita sredstva;
- detaljni plan za tekuću poslovnu godinu odnosno prognoza vlastitih sredstava i potrebnih vlastitih sredstava koja iz njega proizlazi;
- srednjoročni plan upravljanja kapitalom odnosno prognoza vlastitih sredstava i potrebnih vlastitih sredstava koja iz njega proizlazi.

Uprava mora prilikom podnošenja prijedloga Glavnoj skupštini voditi računa o tome da se uslijed isplate dividende ni aktualni ni prognozirani stupanj solventnosti ne smanje na manje od 125%. Ako se to ne može osigurati, Uprava treba predložiti Glavnoj Skupštini da odustane od isplate dividende.

E.1.1 **Vlastita sredstva u godišnjim financijskim izvještajima**

Uplaćeni kapital sastoji se od 90.000 redovnih dionica nominalne vrijednosti od 1.000 kuna. Društvo ne drži vlastite dionice.

U godišnjim financijskim izvještajima na 31. prosinca 2018. iskazana je sljedeća struktura i iznos vlastitih sredstava.

	31.12.2017. tis. kn	31.12.2018. tis. kn
I Upisani uplaćeni kapital	90.000	90.000
II Revalorizacijske rezerve	229.133	219.486
III Rezerve	328.424	371.258
IV Dobiti ili gubitak tekućeg obračunskog razdoblja	51.833	31.229
Ukupno	699.391	711.973

Tablica 28: Vlastita sredstva

E.1.2 Vlastita sredstva prema Solventnosti II

Vlastita sredstva prema zahtjevima Solventnosti II sastoje se od sljedećih pozicija:

	ukupno 31.12.2017.	od toga Kategorija 1	ukupno 31.12.2018.	od toga Kategorija 1
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Uplaćeni kapital	90.000	90.000	90.000	90.000
Pričuva za usklađenje	856.589	856.589	799.752	799.752
Kapital ukupno	946.589	946.589	889.752	889.752

Tablica 29: Vlastita sredstva prema Solventnosti II

Društvo nema podređenih obveza niti pomoćnih vlastitih sredstava.

Vlastita sredstva obuhvaćaju samo osnovna vlastita sredstva.

Vlastita sredstva su kategorizirana kao kategorija 1 i u cijelosti služe za pokriće SCR-a i MCR-a.

Pričuve za usklađenje odgovaraju višku imovine nad obvezama. Za proteklu godinu predviđena je isplata dividendi u iznosu od 9 milijuna kuna.

Pričuva za usklađenje računa se tako da se od viška imovine nad obvezama oduzme uplaćeni temeljni kapital i predviđena isplata dividende:

	31.12.2017.	31.12.2018.
	tis. kn	tis. kn
Višak imovine nad obvezama	955.589	898.752
Uplaćeni temeljni kapital	90.000	90.000
Predviđena isplata dividende	9.000	9.000
Pričuva za usklađenje	856.589	799.752

Tablica 30: Pričuva za usklađenje

E.1.3 Objasnjenja razlika u vrednovanju kapitala

Razliku u vrednovanju vlastitih sredstava u bilanci za potrebe Solventnosti II i u godišnjim financijskim izvještajima čine sljedeće pozicije:

Razlike u vrednovanju kapitala	31.12.2017.	31.12.2018.
	tis. kn	tis. kn
Razlike u vrednovanju imovine	47.159	13.331
Razlike u vrednovanju tehničkih pričuva	-219.978	-172.617
Razlike u vrednovanju ostalih obveza	10.939	-831
Ukupne pričuve iz GFI	609.391	621.973
Pričuve iz GFI prilagođene za razliku u vrednovanju prema Solventnosti II	865.589	808.752
Višak imovine nad obvezama	955.589	898.752

Tablica 31: Razlike u vrednovanju kapitala

Razlika u vrednovanju imovine temelji se prije svega na tržišnim vrijednostima koje su više od knjigovodstvenih.

Razlika u vrednovanju tehničkih pričuva temelji se na nižoj vrijednosti najbolje procjene od knjigovodstvene.

Razlike u vrednovanju ostalih obveza proizlaze prije svega iz odgođene porezne obveze.

E.2 Kapitalni zahtjev glede solventnosti (SCR) i minimalni kapitalni zahtjev (MCR)

Za izračun kapitalnog zahtjeva glede solventnosti Društvo primjenjuje standardnu formulu.

Kapitalni zahtjev glede solventnosti predstavlja onu mjeru kapitalnog zahtjeva koji omogućava Društvu da pokrije nepredviđene gubitke u sljedećoj godini. SCR je tako kalibriran da odgovara rizičnoj vrijednosti („value at risk“) sa stupnjem pouzdanosti od 99,5% tijekom jednogodišnjeg razdoblja. Kalibracija jamči da su svi rizici koji se mogu kvantificirati obuhvaćeni u izračunu.

Minimalni kapitalni zahtjev (MCR) predstavlja minimalni iznos kapitala koji Društvo u svakom trenutku mora imati da bi moglo poslovati.

Minimalni kapitalni zahtjev izračunava se prema pravilima izračuna po Solventnosti II u tri koraka:

Linearni MCR se u prvom koraku određuje tako da se neto najbolja procjena, neto zaračunate premije i rizični kapital za životna osiguranja povezana s investicijskim fondovima množe s unaprijed zadanim faktorima.

U sljedećem koraku se provjerava iznosi li izračunati linearni MCR između 25% i 45% SCR-a. Ako iznosi, onda se linearni MCR koristi dalje u trećem koraku izračuna. Ako linearni MCR iznosi manje od 25% SCR-a, tada se u treći korak preuzima 25% SCR-a. Ako linearni MCR prelazi 45% SCR-a, tada u sljedeći korak obračuna ulazi 45% SCR-a.

Zatim se provjerava je li vrijednost MCR-a iz drugog koraka veća od zakonski određene apsolutne donje granice. Ako je to slučaj, tada rezultat iz koraka 2 odgovara MCR-u. Ako izračun iz drugog koraka daje niži iznos od apsolutne donje granice, onda se MCR podiže na tu donju granicu.

MCR Društva iznosi 42,8% od SCR-a (MCRfloor) (2017: 43,9%). Na 31. prosinca 2018. MCR iznosi 104.665 tisuća kuna (2017: 102.547 tis. kn). Omjer prihvatljivih vlastitih sredstava i minimalnog solventnog kapitala iznosi na 31. prosinca 2018. 850,1% (2017: 923,1%)

Prilikom primjene standardne formule Društvo ne koristi pojednostavljenja za pojedine module i podmodule niti specifične parametre za Društvo, kao ni prilagodbu za uravnoteženje. Također se ne primjenjuje ni prilagodba za volatilnost.

Točnost i potpunost izvješća o solventnosti i finansijskom stanju prema članku 200. stavku 1. Zakona daje ovlašteni revizor.

SCR Društva na 31. prosinca 2018. iznosi 244.696 tisuća kuna (2017.: 233.319 tisuća kuna) i sastoji se od sljedećih modula rizika:

Modul	Podmodul	31.12.2017.	31.12.2018.
		Solventnost II	Solventnost II
Rizik nematerijalne imovine		0	0
	Kamatni rizik	123.576	97.760
	Rizik vlasničkih vrijednosnih papira	65.470	55.738
	Rizik promjene cijene nekretnina	46.152	46.014
Tržišni rizik	Rizik raspona	6.668	35.841
	Rizik koncentracije	0	90.804
	Valutni rizik	149.744	137.367
	Diverzifikacija	-104.596	-178.410
	ukupno	287.014	285.113
Rizik neispunjena obveza druge ugovorne strane		12.530	13.348
	Rizik smrtnosti	4.383	5.275
	Rizik dugovječnosti	562	614
	Rizik invalidnosti	850	357
Preuzeti rizik životnog osiguranja	Rizik isteka	41.202	48.589
	Rizik troškova	30.962	29.997
	Rizik revizije	0	636
	Rizik katastrofe	6.121	10.095
	Diverzifikacija	-18.189	-22.035
	ukupno	65.891	73.530
Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	Preuzeti rizik SLT zdravstvenog osiguranja	0	0
	Premijski rizik i rizik pričuva	20.256	19.693
	Rizik isteka	6.422	6.638
	Preuzeti rizik NSLT zdravstvenog osiguranja	21.249	20.782
	Rizik katastrofe	723	687
	Diverzifikacija	-531	-505
	ukupno	21.442	20.964
Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	Premijski rizik i rizik pričuve	36.513	41.261
	Rizik isteka	0	0
	Prirodne katastrofe	5.635	5.563
	Katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem	7.258	7.627
	Druge katastrofe	234	193
	Rizik katastrofe	9.192	9.442
	Diverzifikacija	-5.886	-6.134
	ukupno	39.818	44.570
Temeljni SCR (BSCR)		332.744	336.190
Operativni rizik		14.856	15.404
Prilagodba zbog pričuva. (AdjTP)		-64.082	-54.276
Prilagodba zbog odgođenih poreza (AdjDT)		-50.198	-52.622
Prilagodbe (Adjustmentterm)		-114.281	-106.898
SCR (kapitalni zahtjev glede solventnosti)		233.319	244.696

Tablica 32: Moduli rizika

Omjer prihvatljivih vlastitih sredstava i potrebnog solventnog kapitala iznosi na 31. prosinca 2018. 363,6% (2017.: 405,7%). Promjene kapitalnih zahtjeva po modulima i podmodulima u odnosu na prethodno razdoblje detaljno su obrazložene u poglavlju C. Profil rizičnosti.

E.3 Primjena podmodula baziranog na duraciji kod izračuna SCR-a

Društvo ne koristi podmodul baziran na duraciji kod izračuna SCR-a.

E.4 Razlike između standardne formule i internog modela

Društvo ne koristi interni model.

E.5 Neusklađenosti MCR-a i SCR-a

Ne postoji neusklađenost MCR-a i SCR-a.

E.6 Ostale informacije

Sve značajne informacije koje se odnose na upravljanje kapitalom opisane su u prethodnim točkama.

Zagreb, 11. travnja 2019.

Uprava

Nataša Kapetanović, dipl. ing.
predsjednica Uprave

Adriana Tomić, mr. sc.
članica Uprave

F. Objasnjenje pojmove

Bazni bod:

100 baznih bodova odgovara jednom postotnom bodu i mjera je promjena na finansijskom tržištu.

Kombinirana stopa:

Zbroj stope troškova i stope šteta. Stopa troškova je omjer izdataka za obavljanje djelatnosti i ostalih tehničkih troškova i zarađene premije, a stopa šteta je omjer izdataka za osigurane slučajeve i zarađene premije.

Kreditni „spread“ (engl. credit spread):

Razlika u prinosu kamatonosne imovine i bezrizične referentne kamatne stope jednake duracije.

Delphi-metoda:

Organizirano i sustavno prikupljanje mišljenja stručnjaka za određeno područje poslovanja kako bi se utvrdile potencijalna visina rizika i vjerojatnost realizacije predmetnog rizika. Prije svakog novog ciklusa razgovora, stručnjacima koji su uključeni u proces, predočavaju se tipični i ekstremni rezultati prethodnog ciklusa razgovora. U Društvu se u ovaj proces uključeni pojedinačni razgovori s vlasnicima rizika, razgovori s funkcijom upravljanja rizicima iz GRAWE Group, te razgovori s Upravom.

Derivativi:

Finansijski instrumenti, najčešće vrijednosni papiri, kojima je vrijednost izvedena iz druge imovine, robe ili finansijskih instrumenta.

Efekt diverzifikacije:

Smanjenje potencijalnih opasnosti kroz diverzificiranje koje proizlazi iz činjenice da negativni rezultati jednog rizika mogu biti izjednačeni povoljnijim rezultatom nekog drugog rizika kad ti rizici nisu potpuno korelirani.

Kreditni rejting:

Ocjena koju dodjeljuju međunarodno priznate agencije za procjenu kreditnog rejtinga Fitch Ratings, Moody's i Standard & Poor's, a kreće se unutar raspona od AAA odnosno Aaa do BBB- odnosno Baa3. Rejting niži od BBB- odnosno Baa3 smatra se špekulativnim rejtingom.

Korelacija:

Mjera za linearnu povezanost dviju varijabli.

Regres:

Pravo osiguravatelja da od osobe koja je uzrokovala štetu naplati isplaćeni iznos odštete.

Učestalost šteta:

Omjer broja šteta unutar jedne godine i portfelja rizika na određeni dan.

Stopa šteta:

Omjer izdataka za osigurane slučajeve i zarađene premije. U kombiniranoj stopi se zbraja sa stopom troškova.

SCR-omjer:

Omjer vlastitih sredstava i kapitalnog zahtjeva glede solventnosti.

Solventnost:

Sposobnost podmirivanja dospjelih obveza.

Nastale a neprijavljene štete:

Procijenjene obveze za već nastale ali još neprijavljene štete.

Analiza scenarija:

Analiza utjecaja rezličitih događaja.

Rizična vrijednost (engl. value at risk):

Mjera potencijalnog gubitka u određenom razdoblju zbog promjena cijena sastavnica portfelja, a na osnovi podataka iz prošlosti.

Osigurana svota:

Maksimalni iznos osigurateljeve obveze prema osiguraniku odnosno korisniku osiguranja ako nastupi osigurani slučaj.

G. Popis slika

Slika 1: Podjela zaračunate premije u neživotnom osiguranju po geografskim regijama.....	15
Slika 2: Podjela zaračunate premije u životnom osiguranju po geografskim regijama.....	16
Slika 3: Sustav upravljanja	28
Slika 4: Proces upravljanja rizicima.....	36
Slika 5: Organizacijski ustroj funkcije upravljanja rizicima	38
Slika 6: Organizacijski ustroj funkcije praćenja usklađenosti	45
Slika 7: Organizacijski ustroj funkcije interne revizije	46
Slika 8: Organizacijski ustroj aktuarske funkcije.....	47
Slika 9 : Udio modula rizika u SCR-u na 31.12.2018.	51
Slika 10: Preuzeti rizik životnog osiguranja s uključenim efektima diverzifikacije	53
Slika 11: Preuzeti rizik neživotnog osiguranja s uključenim efektima diverzifikacije	55
Slika 12: Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja s uključenim efektima diverzifikacije	57
Slika 13: Tržišni rizik s uključenim efektima diverzifikacije	62
Slika 14: Shematski prikaz izračuna tehničkih pričuva životnih osiguranja prema Solventnosti II.....	89

H. Popis tablica

Tablica 1: Struktura GRAWE Group	14
Tablica 2: Zaračunata premija osiguranja	15
Tablica 3: Broj ugovora.....	16
Tablica 4: Zaračunata premija neživotnih osiguranja.....	17
Tablica 5: Izdaci za osigurane slučajeve, poslovni rashodi i saldo reosiguranja za neživotna osiguranja	17
Tablica 6: Ključni pokazatelji neživotnog osiguranja	18
Tablica 7: Zaračunata premija životnih osiguranja.....	18
Tablica 8: Razvoj zaračunate premije životnih osiguranja prema načinu plaćanja i sudjelovanju u dobiti	19
Tablica 9: Izdaci za osigurane slučajeve, poslovni rashodi i saldo reosiguranja za životna osiguranja .	19
Tablica 10: Prihodi od ulaganja	20
Tablica 11: Troškovi ulaganja	20
Tablica 12: Rezultat ulaganja	20
Tablica 13: Kapitalni zahtjev po modulima preuzetih rizika osiguranja	52
Tablica 14: Očekivana dobiti iz budućih premija (EPIFP).....	60

Tablica 15: Usporedni prikaz bilance prema zahtjevima Solventnosti II i prema MRS/MSFI-u	75
Tablica 16: Pregled najznačajnijih razlika	76
Tablica 17: Metode vrednovanja imovine.....	78
Tablica 18: Premijska pričuva neživotnih osiguranja.....	85
Tablica 19: Prepostavljena stopa šteta	86
Tablica 20: Prepostavljena stopa troškova	86
Tablica 21: Prikaz kretanja bezričične krivulje kamatnih stopa.....	87
Tablica 22: Pričuve za neisplaćene odštetne zahtjeve neživotnih osiguranja.....	88
Tablica 23: Tehničke pričuve životnih osiguranja.....	89
Tablica 24: Usporedba ukupne knjigovodstvene vrijednosti pričuva i tehničkih pričuva prema Solventnosti II	92
Tablica 25: Kvalitativno objašnjenje razlika u vrednovanju po Solventnosti II i MRS/MSFI-u	93
Tablica 26: Dodatak za rizik i ukupne tehničke pričuve.....	95
Tablica 27: Razlike u vrednovanju obveza.....	96
Tablica 28: Vlastita sredstva	103
Tablica 29: Vlastita sredstva prema Solventnosti II.....	104
Tablica 30: Pričuva za usklađenje	104
Tablica 31: Razlike u vrednovanju kapitala	104
Tablica 32: Moduli rizika.....	106

I. Dodatak- kvantitativni obrasci

Sastavni dio ovog izvještaja su i kvantitativni obrasci propisani za javnu objavu. Svi podaci izraženi su u tisućama kuna.

Sadržaj

S.02.01.02 Bilanca

S.05.01.02 Premije, odštetni zahtjevi i izdaci po vrsti osiguranja

S.12.01.02 Tehničke pričuve za životno i SLT zdravstveno osiguranje

S.17.01.02 Tehničke pričuve za neživotno osiguranje

S.19.01.21 Odštetni zahtjevi neživotnog osiguranja

S.23.01.01 Vlastita sredstva

S.25.01.21 Potrebni solventni kapital - za društva koja primjenjuju standardnu formulu .

S.28.02.01 Minimalni potrebni kapital - djelatnost životnog i djelatnost neživotnog osiguranja

S.02.01.02**Bilanca**

**Vrijednost prema
Solventnosti II
C0010**

Imovina

Nematerijalna imovina	R0030	
Odgodenja porezna imovina	R0040	17.760
Višak mirovinskih naknada	R0050	
Nekretnine, postrojenja i oprema za vlastitu upotrebu	R0060	61.970
Ulaganja (osim imovine koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	R0070	3.445.326
Nekretnine (osim za vlastitu upotrebu)	R0080	121.388
Udjeli u povezanim društvima, uključujući sudjelovanja	R0090	106.346
Vlasnički vrijednosni papiri	R0100	
Vlasnički vrijednosni papiri – uvršteni	R0110	
Vlasnički vrijednosni papiri – neuvršteni	R0120	
Obveznice	R0130	3.085.533
Državne obveznice	R0140	3.085.533
Korporativne obveznice	R0150	
Strukturirani dužnički instrumenti	R0160	
Osigurani vrijednosni papiri	R0170	
Subjekti za zajednička ulaganja	R0180	127.571
Izvedenice	R0190	
Depoziti osim novčanih ekvivalenta	R0200	4.488
Ostala ulaganja	R0210	
Imovina koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	R0220	70.137
Krediti i hipoteke	R0230	26.599
Krediti na temelju police	R0240	13.516
Krediti i hipoteke pojedincima	R0250	171
Ostali krediti i hipoteke	R0260	12.912
Iznosi koji se mogu naplatiti na temelju ugovora o reosiguranju od:	R0270	-6.306
Neživotnog osiguranja i zdravstvenog osiguranja sličnog neživotnom osiguranju	R0280	-3.888
Neživotnog osiguranja uključujući zdravstveno osiguranje	R0290	6.936
Zdravstvenog osiguranja sličnog neživotnom osiguranju	R0300	-10.825
Životnog osiguranja i zdravstvenog osiguranja sličnog životnom osiguranju, uključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	R0310	-2.350
Zdravstvenog osiguranja sličnog životnom osiguranju	R0320	
Životnog osiguranja, uključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	R0330	-2.350
Životnog osiguranja povezanog s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	R0340	-68
Depoziti kod cedenata	R0350	
Potraživanja od osiguranja i posrednika	R0360	3.720
Potraživanja od reosiguranja	R0370	64
Potraživanja (od kupaca, ne od osiguranja)	R0380	6.901
Vlastite dionice (koje se drže izravno)	R0390	
Dospjeli iznosi u odnosu na stavke vlastitih sredstava ili osnivački kapital koji je pozvan da se plati, ali još nije uplaćen.	R0400	
Novac i novčani ekvivalenti	R0410	32.868
Sva ostala imovina, koja nije prikazana drugdje	R0420	1.149
Ukupna imovina	R0500	3.660.188

Obveze

Tehničke pričuve – neživotno osiguranje	R0510	161.772
Tehničke pričuve – neživotno osiguranje (isključujući zdravstveno osiguranje)	R0520	167.202
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	R0530	
Najbolja procjena	R0540	159.306
Dodatak za rizik	R0550	7.896
Tehničke pričuve – zdravstveno osiguranje (slično neživotnom osiguranju)	R0560	-5.430
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	R0570	
Najbolja procjena	R0580	-8.980
Dodatak za rizik	R0590	3.550
Tehničke pričuve – životno osiguranje (isključujući osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	R0600	2.434.189
Tehničke pričuve – zdravstveno osiguranje (slično životnom osiguranju)	R0610	
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	R0620	
Najbolja procjena	R0630	
Dodatak za rizik	R0640	
Tehničke pričuve – životno osiguranje (isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	R0650	2.434.189
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	R0660	
Najbolja procjena	R0670	2.397.257
Dodatak za rizik	R0680	36.932
Tehničke pričuve – osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	R0690	75.169
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	R0700	
Najbolja procjena	R0710	73.602
Dodatak za rizik	R0720	1.567
Nepredviđene obveze	R0740	
Pričuve osim tehničkih pričuva	R0750	1.670
Obveze za mirovine	R0760	
Depoziti reosigурatelja	R0770	
Odgođene porezne obveze	R0780	47.349
Izvedenice	R0790	
Dugovanja prema kreditnim institucijama	R0800	
Financijske obveze, osim dugovanja prema kreditnim institucijama	R0810	
Obveze prema osiguranju i posrednicima	R0820	11.797
Obveze prema reosiguranju	R0830	8.272
Obveze (prema dobavljačima, ne osiguranju)	R0840	12.479
Podređene obveze	R0850	
Podređene obveze koje nisu uključene u osnovna vlastita sredstva	R0860	
Podređene obveze uključene u osnovna vlastita sredstva	R0870	
Sve ostale obveze, koje nisu prikazane drugdje	R0880	8.739
Ukupne obveze	R0900	2.761.436
Višak imovine nad obvezama	R1000	898.752

	Osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	Ostala životna osiguranja		Rente koje proizlaze iz ugovora o neživotnom osiguranju i odnose se na obveze osiguranja koje nisu obveze zdravstvenog osiguranja	Prihvat u reosiguranje	Ukupno (životno osiguranje osim zdravstvenog osiguranja, uklj. osiguranje povezano s udjelima u investicijskim fondovima)	Zdravstveno osiguranje (izravno osiguranje)		Rente koje proizlaze iz ugovora o neživotnom osiguranju i odnose se na obveze zdravstvenog osiguranja	Zdravstveno reosiguranje (prihvat u reosiguranje)	Ukupno (zdravstveno osiguranje slično životnom osiguranju)							
		Ugovori bez opcija i jamstava	Ugovori s opcijama ili jamstvima				Ugovori bez opcija i jamstava	Ugovori s opcijama ili jamstvima										
	Osiguranje sa sudjelovanjem u dobiti	Ugovori bez opcija i jamstava	Ugovori s opcijama ili jamstvima				Ugovori bez opcija i jamstava	Ugovori s opcijama ili jamstvima										
Tehničke pričuve izračunane kao cijelina	R0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210	
Ukupni iznosi koji se mogu naplatiti od reosiguranja / subjekta posebne namjene i reosiguranja ograničenog rizika nakon prilagodbe za očekivane gubitke zbog neispunjerenja obveza druge ugovorne strane u odnosu na tehničke pričuve izračunane kao Tehničke pričuve izračunane kao zbroj najbolje procjene i dodatka za rizik	R0020									0	0							
Najbolja procjena	R0030	2.407.247			73.602				-27.455	17.465	0	2.470.859						
Bruto najbolja procjena	R0080	-1.061			-68				-1.972	683	0	-2.418						
Ukupni iznosi koji se mogu naplatiti od reosiguranja / subjekta posebne namjene i reosiguranja ograničenog rizika nakon prilagodbe za očekivane gubitke zbog neispunjerenja obveza druge ugovorne strane	R0090	2.408.308			73.670				-25.483	16.782	0	2.473.277						
Dodatak za rizik	R0100	25.995	1.567		10.023				914		38.499							
Iznos privremenog odbitka tehničkih pričuva	R0110									0								
Tehničke pričuve izračunane kao cijelina	R0120									0								
Najbolja procjena	R0130									0								
Dodatak za rizik										0								
Tehničke pričuve – ukupno	R0200	2.433.243	75.169		-17.433				18.379	0	2.509.358							

Tehničke pričuve izračunane kao cjelina

Ukupni iznosi koji se mogu naplatiti od reosiguranja / subjekta posebne namjene i reosiguranja ograničenog rizika nakon prilagodbe za očekivane gubitke zbog neispunjerenja obveza druge ugovorne strane u odnosu na tehničke pričuve izračunane kao cjelina

Tehničke pričuve izračunane kao zbroj najbolje procjene i dodatka za rizik**Najbolja procjena****Pričuve za premije**

Bruto

Ukupni iznosi koji se mogu naplatiti od reosiguranja / subjekta posebne namjene i reosiguranja ograničenog rizika nakon prilagodbe za očekivane gubitke zbog neispunjerenja obveza druge ugovorne strane

Neto najbolja procjena pričuva za premije

Pričuve za odštetne zahtjeve

Bruto

Ukupni iznosi koji se mogu naplatiti od reosiguranja / subjekta posebne namjene i reosiguranja ograničenog rizika nakon prilagodbe za očekivane gubitke zbog neispunjerenja obveza druge ugovorne strane

Neto najbolja procjena pričuva za odštetne zahtjeve

Ukupno najbolja procjena – bruto**Ukupno najbolja procjena – neto****Dodatak za rizik****Iznos privremenog odbitka tehničkih pričuva**

Tehničke pričuve izračunane kao cjelina

Najbolja procjena

Dodatak za rizik

Tehničke pričuve – ukupno

Tehničke pričuve – ukupno

Ukupni iznosi koji se mogu naplatiti na temelju ugovora o reosiguranju / od subjekta posebne namjene i reosiguranja ograničenog rizika nakon prilagodbe za očekivane gubitke zbog neispunjerenja obveza druge ugovorne strane – ukupno

Tehničke pričuve umanjeno za iznose koji se mogu naplatiti od reosiguranja / subjekta posebne namjene i reosiguranja ograničenog rizika – ukupno

Izravno osiguranje i prihvat u proporcionalno reosiguranje														Prihvat u neproporcionalno reosiguranje				Ukupne obveze neživotnog osiguranja
Osiguranje medicinskih troškova	Osiguranje zaštite prihoda	Osiguranje naknada radnicima	Osiguranje od odgovornosti i za uporabu motornih vozila	Ostale vrste osiguranja za motorna vozila	Pomorsko, zrakoplovno i transportno osiguranje	Osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine	Osiguranje od opće odgovornosti	Osiguranje kredita i jamstava	Osiguranje troškova pravne zaštite	Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	Neproporcionalno zdravstveno reosiguranje	Neproporcionalno reosiguranje od nezgoda	Neproporcionalna ino pomorsko, zrakoplovno i transportno reosiguranje	Neproporcionalno reosiguranje imovine				
C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180		
R0010																		
R0050																		
R0060	487	-31.844		20.628	7.378	1.535	747	377		0	143	-184					-732	
R0140	229	-14.314		1.240	-139	31	-3.290	155		0	-91	-295					-16.474	
R0150	258	-17.530		19.388	7.518	1.504	4.036	222		0	234	112					15.742	
R0160	1.843	20.534		103.778	3.499	1.234	17.583	1.769		0	172	645					151.058	
R0240	2	3.259		512	8	1.023	6.636	905		0	13	228					12.586	
R0250	1.841	17.275		103.266	3.492	212	10.947	863		0	160	417					138.473	
R0260	2.330	-11.311		124.407	10.877	2.769	18.330	2.146		0	316	461					150.326	
R0270	2.099	-255		122.654	11.009	1.715	14.983	1.085		0	394	529					154.215	
R0280	86	3.464		4.659	354	22	2.627	154		0	19	60					11.446	
R0290																		
R0300																		
R0310																		
R0320	2.416	-7.846		129.066	11.231	2.791	20.957	2.300		0	335	522					161.772	
R0330	231	-11.056		1.752	-132	1.054	3.347	1.061		0	-78	-67					-3.888	
R0340	2.185	3.209		127.313	11.363	1.738	17.611	1.240		0	413	589					165.660	

Odštetni zahtjevi neživotnog osiguranja

Ukupno poslovi neživotnog osiguranja

Godina nastanka štete / godina
preuzimanja rizika

Z0010	
-------	--

Bruto plaćeni odštetni zahtjevi (nekumulativno)

(apsolutni iznos)

Godina	Razvojna godina										
	0 C0010	1 C0020	2 C0030	3 C0040	4 C0050	5 C0060	6 C0070	7 C0080	8 C0090	9 C0100	10 & + C0110
Ranije	R0100										
N-9	R0160	51.471	24.922	4.335	5.137	2.660	2.852	687	2.628	2.460	1.563
N-8	R0170	45.125	21.854	3.798	4.827	1.558	1.086	984	1.006	604	
N-7	R0180	41.302	18.823	4.645	2.621	1.014	186	238	274		
N-6	R0190	40.482	17.467	4.002	5.234	6.463	628	346			
N-5	R0200	44.265	19.640	1.903	921	794	89				
N-4	R0210	63.954	17.382	2.004	1.829	714					
N-3	R0220	61.546	19.215	3.188	2.339						
N-2	R0230	50.585	20.822	2.481							
N-1	R0240	53.291	18.380								
N	R0250	66.546									

	U tekućoj godini		Zbroj godina (kumulativno)
			C0170
Ranije	R0100	1.503	1.503
N-9	R0160	1.563	98.716
N-8	R0170	604	80.840
N-7	R0180	274	69.104
N-6	R0190	346	74.622
N-5	R0200	89	67.612
N-4	R0210	714	85.884
N-3	R0220	2.339	86.288
N-2	R0230	2.481	73.888
N-1	R0240	18.380	71.672
N	R0250	66.546	66.546
Total	R0260	95.946	1.278.406

**Bruto nediskontirana najbolja procjena pričuva za odštetne zahtjeve
(apsolutni iznos)**

Godina	Razvojna godina											10 & + C0300
	0 C0200	1 C0210	2 C0220	3 C0230	4 C0240	5 C0250	6 C0260	7 C0270	8 C0280	9 C0290		
Prije R0100												
N-9 R0160											5.337	
N-8 R0170												
N-7 R0180									5.147			
N-6 R0190							6.936					
N-5 R0200						7.147						
N-4 R0210					11.030							
N-3 R0220			14.274									
N-2 R0230		16.424										
N-1 R0240	22.682											
N R0250	68.756											

Kraj godine (diskontirani podaci)	
C0360	
Prije R0100	2.156
N-9 R0160	5.090
N-8 R0170	5.257
N-7 R0180	4.837
N-6 R0190	6.499
N-5 R0200	6.616
N-4 R0210	10.089
N-3 R0220	13.082
N-2 R0230	15.068
N-1 R0240	21.024
N R0250	65.598
Ukupno R0260	169.514

Vlastita sredstva

Osnovna vlastita sredstva prije odbitka sudjelovanja u drugom finansijskom sektoru kako je predviđeno u članku 68. Delegirane uredbe (EU) 2015/35

	Ukupno	Kategorija 1 – oslobođeno od ograničenja	Kategorija 1 – ograničeno	Kategorija 2	Kategorija 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Redovni dionički kapital (uključujući vlastite dionice)					
Premije na emitirane dionice povezane s redovnim dioničkim kapitalom					
Osnivački kapital, doprinosi članova ili istovjetna stavka osnovnih vlastitih sredstava za društva za uzajamno osiguranje ili društva koja djeluju po načelu uzajamnosti					
Podređeni računi članova društva za uzajamno osiguranje					
Višak sredstava					
Povlaštene dionice					
Premije na emitirane dionice povezane s povlaštenim dionicama					
Pričuva za uskladišvanje					
Podređene obveze					
Iznos jednak vrijednosti neto odgodene porezne imovine					
Ostale stavke vlastitih sredstava koje je nadzorno tijelo odobrilo kao osnovna vlastita sredstva, a koje nisu prethodno naznačene					
Vlastita sredstva iz finansijskih izvještaja koja ne bi smjela biti predstavljena pričuvom za uskladišvanje i ne ispunjavaju kriterije da budu razvrstana kao vlastita sredstva prema Solventnosti II					
Vlastita sredstva iz finansijskih izvještaja koja ne bi smjela biti predstavljena pričuvom za uskladišvanje i ne ispunjavaju kriterije da budu razvrstana kao vlastita sredstva prema Solventnosti II					
Odbitci					
Odbitak sudjelovanja u finansijskim i kreditnim institucijama	R0230				
Ukupna osnovna vlastita sredstva nakon odbitaka	R0290	889.752	889.752		0

Pomoćna vlastita sredstva

Neuplaćeni i nepozvani redovni dionički kapital opoziv na poziv	R300				
Neuplaćeni i nepozvani osnivački kapital, doprinosi članova ili istovjetna stavka osnovnih vlastitih sredstava za društva za uzajamno osiguranje ili društva koja djeluju po načelu uzajamnosti, opozivi na poziv	R310				
Neuplaćene i nepozvane povlaštene dionice opozive na poziv	R320				
Pravno obvezujuća obveza za upisivanje i plaćanje podređenih obveza na zahtjev	R330				
Akreditivi i jamstva na temelju članka 96. stavka 2. Direktive 2009/138/EZ	R340				
Akreditivi i jamstva osim onih na temelju članka 96. stavka 2. Direktive 2009/138/EZ	R350				
Dodatni pozivi članovima na temelju članka 96. stavka 3. prvog podstavka Direktive 2009/138/EZ	R360				
Dodatni pozivi članovima osim onih na temelju članka 96. stavka 3. prvog podstavka Direktive 2009/138/EZ	R370				
Ostala pomoćna vlastita sredstva	R390				
Ukupna pomoćna vlastita sredstva	R400				

Dostupna i prihvatljiva vlastita sredstva

Ukupna dostupna vlastita sredstva za pokriće potrebnog solventnog kapitala	R500	889.752	889.752	0	0	0
Ukupna dostupna vlastita sredstva za pokriće minimalnog potrebnog kapitala	R510	889.752	889.752	0	0	
Ukupna prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće potrebnog solventnog kapitala	R540	889.752	889.752	0	0	0
Ukupna prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće minimalnog potrebnog kapitala	R550	889.752	889.852	0	0	
Potrebiti solventni kapital	R580	244.696				
Minimalni potrebiti kapital	R600	104.665				
Omjer prihvatljivih vlastitih sredstava i potrebnog solventnog kapitala	R620	364%				
Omjer prihvatljivih vlastitih sredstava i minimalnog potrebnog kapitala	R640	850%				

Pričuva za uskladišvanje

C0060	
Pričuva za uskladišvanje	
Višak imovine nad obvezama	R0700
Vlastite dionice (koje se drže izravno i neizravno)	R0710
Predviđive dividende, raspodjele i naknade	R0720
Ostale stavke osnovnih vlastitih sredstava	R0730
Prilagodba za ograničene stavke vlastitih sredstava u odnosu na portfelje uravnotežene prilagodbe i namjenske fondove	R0740
Pričuva za uskladišvanje	R0760
Očekivana dobit	
Očekivana dobit uključena u buduće premije – djelatnost životnog osiguranja	R0770
Očekivana dobit uključena u buduće premije – djelatnost neživotnog osiguranja	R0780
Ukupna očekivana dobit uključena u buduće premije	R0790
	97.808

**Potrebni solventni kapital – za društva koja primjenjuju
standardnu formulu**

		Neto potrebni solventni kapital	Bruto potrebni solventni kapital	Raspodjela prilagodbe zbog namjenskog fonda i portfelja uravnotežene prilagodbe
		C0110	C0090	C0100
Tržišni rizik	R0010	234.022		
Rizik neispunjena obveza druge ugovorne strane	R0020	13.348		
Preuzeti rizik životnog osiguranja	R0030	61.915	73.530	0
Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	R0040	20.964	20.964	0
Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	R0050	44.570	44.570	0
Diversifikacija	R0060	-92.904		
Rizik nematerijalne imovine	R0070	0		
Osnovni potrebni solventni kapital	R0100	281.914		

Izračun potrebnog solventnog kapitala

	C0100
Operativni rizik	R0130 15.404
Sposobnost tehničkih pričuva da pokriju gubitke	R0140 -54.276
Sposobnost odgođenih poreza da pokriju gubitke	R0150 -52.622
Potrebnii kapital za djelatnost koja se obavlja u skladu s člankom 4. Direktive 2003/41/EZ	R0160 0
Potrebnii solventni kapital bez kapitalnog dodatka	R0200 244.696
Već utvrđeni kapitalni dodatak	R0210 0
Potrebnii solventni kapital	R0220 244.696
Ostale informacije o potrebnom solventnom kapitalu	
Potrebnii kapital za podmodul rizika vlasničkih vrijednosnih papira koji se temelji na trajanju	R0400 0
Ukupni iznos prepostavljenog potrebnog solventnog kapitala za preostali dio	R0410 0
Ukupni iznos prepostavljenog potrebnog solventnog kapitala za namjenske fondove	R0420 0
Ukupni iznos prepostavljenog potrebnog solventnog kapitala za portfelje uravnotežene prilagodbe	R0430 0
Diversifikacijski učinci zbog agregiranja prepostavljenog potrebnog solventnog kapitala za namjenske fondove za članak 304.	R0440 0

S.28.02.01**Minimalni potrebnii kapital – djelatnost životnog i djelatnost neživotnog osiguranja**

Komponenta linearne formule za obveze neživotnog osiguranja i reosiguranja

Djelatnosti neživotnog osiguranja	Djelatnosti životnog osiguranja	
MCR(NL, NL) - rezultat	MCR(NL, L) - Rezultat	
C0010	C0020	
R0010	22.346	0

Osiguranje i proporcionalno reosiguranje medicinskih troškova
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje zaštite prihoda
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje naknada radnicima
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila
Ostalo osiguranje i proporcionalno reosiguranje za motorna vozila
Pomorsko, zrakoplovno i transportno osiguranje i proporcionalno reosiguranje
Osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine i s njima povezano proporcionalno reosiguranje
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje od opće odgovornosti
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje kredita i jamstava
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje troškova pravne zaštite
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje pomoći (asistencija)
Osiguranje i proporcionalno reosiguranje raznih finansijskih gubitaka
Neproporcionalno zdravstveno reosiguranje
Neproporcionalno reosiguranje od nezgoda
Neproporcionalno pomorsko, zrakoplovno i transportno reosiguranje
Neproporcionalno reosiguranje imovine

Djelatnosti neživotnog osiguranja	Djelatnosti životnog osiguranja		
Neto (bez reosiguranja / subjekta posebne namjene) najbolja procjena i tehničke pričuve izračunane kao cjelina	Neto (bez reosiguranja) zaračunate premije u zadnjih 12 mjeseci	Neto (bez reosiguranja / subjekta posebne namjene) najbolja procjena i tehničke pričuve izračunane kao cjelina	Neto (bez reosiguranja) zaračunate premije u zadnjih 12 mjeseci
C0030	C0040	C0050	C0060
R0020	2.099	4.090	0
R0030	0	13.417	0
R0040	0	0	0
R0050	122.654	47.463	0
R0060	11.009	15.015	0
R0070	1.715	451	0
R0080	14.983	22.106	0
R0090	1.085	1.978	0
R0100	0	0	0
R0110	0	0	0
R0120	394	843	0
R0130	529	1.270	0
R0140	0	0	0
R0150	0	0	0
R0160	0	0	0
R0170	0	0	0

Komponenta linearne formule za obveze životnog osiguranja i reosiguranja

Djelatnosti neživotnog osiguranja	Djelatnosti životnog osiguranja	
MCR(L,NL) Rezultat	MCR(L,L) Rezultat	
C0070	C0080	
R0200	352	81.967

Djelatnosti neživotnog osiguranja		Djelatnosti životnog osiguranja	
Neto (bez reosiguranja / subjekta posebne namjene) najbolja procjena i tehničke pričuve izračunane kao cjelina	Neto (bez reosiguranja / subjekta posebne namjene) ukupni kapital izložen riziku	Neto (bez reosiguranja / subjekta posebne namjene) najbolja procjena i tehničke pričuve izračunane kao cjelina	Neto (bez reosiguranja / subjekta posebne namjene) ukupni kapital izložen riziku
C0090	C0100	C0110	C0120
R0210	0	2.263.901	
R0220	0	144.407	
R0230	0	73.670	
R0240	16.782	0	
Ukupni kapital izložen riziku za sve obveze životnog (re) osiguranja			7.423.103

Izračun ukupnog minimalnog potrebnog kapitala

C0130	
R0300	104.665
R0310	244.696
R0320	110.113
R0330	61.174
R0340	104.665
R0350	57.720
C0130	
R0400	104.665

Minimalni potrebnii kapital

Prepostavljeni linearni minimalni potrebnii kapital
Prepostavljeni potrebnii solventni kapital bez kapitalnog dodatka (godišnji ili posljednji izračun)
Gornji prag prepostavljenog minimalnog potrebnog kapitala
Donji prag prepostavljenog minimalnog potrebnog kapitala
Prepostavljeni kombinirani minimalni potrebnii kapital
Apsolutni prag prepostavljenog minimalnog potrebnog kapitala
Prepostavljeni minimalni potrebnii kapital

Djelatnosti neživotnog osiguranja	Djelatnosti životnog osiguranja
C0140	C0150
R0500	22.698
R0510	53.066
R0520	23.880
R0530	13.266
R0540	22.698
R0550	28.860
R0560	28.860

GRAWE Hrvatska d.d.

+385 1 3034 000

Ulica grada Vukovara 5
10000 Zagreb

www.grawe.hr
 info@grawe.hr
